

pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2023

Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2023

Izdajatelj: UMAR, Gregorčičeva 27, Ljubljana

Odgovarja: mag. Marijana Bednaš, direktorica

Pri pripravi publikacije so sodelovali (po abecednem vrstnem redu):

mag. Marijana Bednaš, mag. Barbara Bratuž Ferk, Urška Brodar,
Lejla Fajić, mag. Marjan Hafner, mag. Matevž Hribernik, Katarina Ivas, MSc,
dr. Laura Južnik Rotar, dr. Alenka Kajzer, mag. Rotija Kmet Zupančič,
Mojca Koprivnikar Šušteršič, mag. Mateja Kovač, mag. Janez Kušar,
dr. Andrej Kuštrin, Urška Lušina, mag. dr. Jože Markič, mag. Tina Nenadič,
Mitja Perko, mag., Jure Povšnar, Denis Rogan, mag., Dragica Šuc, Msc,
Branka Tavčar, mag. Ana Vidrih

Tehnično urejanje in prelom: Mojca Bizjak, Bibijana Cirman Naglič,
dr. Maja Založnik

Lektura: Špela Potočnik

Tisk: Collegium Graphicum d.o.o.

Naklada: 160 izvodov

Prvi natis

Ljubljana, marec 2023

ISSN 2536-3603 (tisk)

ISSN 2536-3611 (pdf)

Publikacija je brezplačna.

©2023, Urad RS za makroekonomske analize in razvoj

Razmnoževanje publikacije ali njenih delov ni dovoljeno.

Objava besedila in podatkov v celoti ali deloma je dovoljena le z navedbo vira.

Kazalo

	Povzetek	5
1	Izhodišča Pomladanske napovedi gospodarskih gibanj 2023	11
2	Pomladanska napoved gospodarskih gibanj v Sloveniji	20
2.1	Bruto domači proizvod v letu 2022	20
2.2	Napoved bruto domačega proizvoda 2023–2025.....	22
2.3	Zaposlenost in brezposelnost.....	25
2.4	Plače	28
2.5	Inflacija.....	33
2.6	Tekoči račun plačilne bilance.....	37
3	Tveganja za uresničitev napovedi.....	39
4	Rast potencialnega BDP	41
5	Literatura in viri.....	43
1	Priloga: Ocena uspešnosti napovedi	47
1.1.	Uvod	47
1.2.	Metodologija	47
1.3.	Ocene uspešnosti napovedi	49
	 Statistična priloga.....	 55

Povzetek

Gospodarska rast se bo letos občutno umirila (1,8 %), vendar bo višja od jesenskih pričakovanj (1,4 %). Kazalniki zaupanja so v začetku letošnjega leta še vztrajali na nizkih ravneh, signali iz mednarodnega okolja pa kažejo na znatno manjšo negotovost glede oskrbe z energenti in gibanja njihovih cen ter postopno izboljševanje obetov v primerjavi z jesenskimi napovedmi. Spodbuden je tudi podatek o rasti BDP v zadnjem lanskem četrtletju, ki je v Sloveniji in evrskem območju nekoliko presegla pričakovanja, kar predvsem odraža odpornost gospodarstev ter učinke sprejetih dogovorov in ukrepov za blaženje energetske krize na kazalnike zaupanja in umirjanje cen energentov. Poleg gospodarskih razmer v mednarodnem okolju bodo v Sloveniji na gospodarsko aktivnost tudi letos vplivale fiskalne spodbude.

Pričakujemo nadaljnjo zmerno rast investicij, podprto z javnimi sredstvi in sredstvi EU, ter šibko rast zasebne potrošnje in izvoza, ki bosta ponovno hitreje naraščala v drugi polovici leta. Rast *zunanje menjave in izvoznega sektorja* se bo letos upočasnila skladno z umirjanjem rasti gospodarske aktivnosti v naših glavnih trgovinskih partnericah in nadaljnjimi stroškovnimi pritiski, ki pa se v zunanjem okolju zmanjšujejo. Rast izvoza blaga in storitev (2,7 %) bo nekoliko zaostajala za rastjo tujega povpraševanja, kar povezujemo s strukturo našega izvoza ter vplivom poslabšanja stroškovne konkurenčnosti predelovalnih dejavnosti, do katerega je prišlo že lani. V predelovalnih dejavnostih bodo k rasti še naprej največ prispevale visoko tehnološko zahtevne panoge, zlasti v energetske intenzivnejših panogah pa pričakujemo upad proizvodnje. Po močnem okrevanju po epidemiji pričakujemo umiritev rasti menjave storitev, zlasti v segmentih, povezanih s turizmom. Rast uvoza blaga se bo letos upočasnila bolj kot rast izvoza, kar je povezano predvsem z večjo umiritvijo rasti domače, zlasti zasebne potrošnje. Rast *investicij v osnovna sredstva* bo letos zmerna (2,8 %), k rasti bodo ključno prispevale javne investicije. Pričakujemo nadaljevanje rasti investicij v zgradbe in objekte, podprte z nadaljnjim povečanjem državnih investicij, tudi v povezavi s črpanjem sredstev EU, in nadaljnjo rastjo stanovanjskih investicij. Zasebna investicijska aktivnost pa bo v povprečju leta nižja kot lani pod vplivom zniževanja izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti, dvigovanja obrestnih mer in še vedno prisotne negotovosti. *Zasebna potrošnja* bo letos naraščala bistveno počasneje (1,2 %) kot lani, ko je bilo še prisotno močno okrevanje po epidemiji. Razmeroma visoka inflacija, zlasti v prvi polovici leta, in zaostreni pogoji kreditiranja bodo še naprej slabili kupno moč gospodinjstev in zavirali hitrejšo rast njihove potrošnje. Sicer skromno rast zasebne potrošnje pa bodo podpirali visoka raven zaposlenosti in zmerna rast plač, še nekoliko nižja stopnja tekočega varčevanja ob sicer visokem stanju privarčevanih sredstev in vladni ukrepi za blažitev rasti cen energentov. Rast *državne potrošnje* (1,2 %) bo v letu 2023 podobno umirjena kot v letu 2022. Razmeroma nizka rast bo posledica nadaljnega znižanja izdatkov za blaženje posledic epidemije in umirjene rasti zaposlenosti ob hkratni krepitvi izdatkov za zdravstvo.

V prihodnjih dveh letih pričakujemo ponovno nekoliko višjo rast BDP (2,5 % leta 2024 in 2,6 % leta 2025). Višja rast skupnega izvoza (malo nad 4 %) in povezanih dejavnosti bo sledila višji rasti tujega povpraševanja, prav tako bodo okrevale investicije v opremo in stroje. Leta 2024 pa bo predvidoma upadel

obseg državnih investicij, predvsem v povezavi s ciklom koriščenja sredstev EU. Skupna rast investicij v osnovna sredstva bo tako leta 2024 šibkejša (2,2 %), nato se bo s povečanjem javnih investicij ponovno okrepila (5,0 %). Rast zasebne potrošnje se bo okrepila na 1,8 % ob višji rasti realnega razpoložljivega dohodka in nekoliko večji nagnjenosti k varčevanju, ki pa bo ostala manjša kot pred epidemijo. Na krepitev rasti državne potrošnje na 1,8 % oziroma 1,9 % pa bo vplivala predvsem nadaljnja rast izdatkov za zdravstvo, predpostavljena je tudi postopna vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe.

Letos se bosta rast zaposlenosti (1,0 %) in upadanje brezposelnosti nadalje umirjala, izraziteje v prvi polovici leta; veliko pomanjkanje delovne sile pa tudi v prihodnjih dveh letih ne bo dopuščalo vidnejše rasti zaposlenosti. Demografska gibanja, ko se prebivalstvo v starostni skupini 15–64 let že dlje časa vidno zmanjšuje, bodo tudi omejitveni dejavnik rasti dodane vrednosti. Participacija na trgu dela se bo sicer še naprej postopoma povečevala zlasti v starostni skupini 55–64 let, nekoliko tudi v skupini 20–24 let, kjer je podpovprečna.

Realna rast povprečne bruto plače bo letos ponovno pozitivna (1,1 %), proti koncu obdobja napovedi pa se bo še okrepila. V zasebnem sektorju bodo na rast povprečne plače (nominalno 8,0 %, realno 0,9 %) vplivali nadaljnji pritiski s trga dela ob pomanjkanju kadrov, precej pa tudi januarsko povišanje minimalne plače. Na razmeroma visoko rast plač v javnem sektorju (nominalno 8,7 %, realno 1,5 %) pa bo vplivala tudi uresničitev lanskega dogovora s sindikati javnega sektorja. V prihodnjih dveh letih se bo skupna nominalna rast plač nekoliko umirila, realna rast pa bo nekoliko nad dolgoročno povprečjem. Napoved rasti bruto plač spremljajo znatna tveganja, povezana s pritiski s trga dela in napovedano reformo plačnega sistema v javnem sektorju po letu 2023, katere učinkov v tem trenutku še ni mogoče natančno oceniti.

Letos pričakujemo postopno umirjanje inflacije, ki pa bo v povprečju ostala razmeroma visoka; ocenjujemo, da bi se proti 2 % lahko postopoma znižala šele po letu 2024. Višje cene storitev bodo še pomembno prispevale k inflaciji, tudi prispevek cen hrane bo še razmeroma visok, pričakujemo pa njihovo postopno nižjo rast. Prispevek cen energentov naj bi bil letos v odsotnosti zunanjih šokov v povprečju leta manjši, prav tako naj bi se postopoma umirjala tudi rast cen neenergetskega industrijskega blaga. S postopnim umirjanjem rasti cen bo inflacija konec letošnjega leta 5,1-odstotna, v povprečju leta pa, predvsem zaradi visoke ravni na začetku leta, 7,1-odstotna. Za prihodnje leto pričakujemo, da se bo inflacija v odsotnosti zunanjih šokov še naprej umirjala in naj bi ob podpori ukrepov denarne politike do konca leta padla pod 3 %.

Negotovost v mednarodnem okolju je manjša kot jeseni, a ostaja velika in povezana predvsem s potekom vojne v Ukrajini ter razmerami na energetskih trgih, tveganja za uresničitev napovedi so tako manj izrazita in bolj uravnotežena kot pred nekaj meseci. Tveganje za nižjo gospodarsko rast je povezano tudi z morebitnim vztrajanjem inflacije na visoki ravni, kar bi lahko vodilo k močnejšemu zaostrovanju monetarne politike. Prisotna so tudi druga negativna tveganja za gospodarsko aktivnost na globalni ravni, ki so povezana z gospodarsko aktivnostjo na Kitajskem, vplivi podnebnih sprememb, družbenimi nemiri ob visokih cenah energentov in hrane, ter geopolitičnimi in

tudi pandemičnimi razmerami. Obstaja tudi nekaj možnosti, da bi bila gospodarska rast na globalni ravni, v EU in v Sloveniji višja od osrednje napovedi. Hitrejše zniževanje inflacije od predvidene bi privedlo do manjšega zaostrovanja denarne politike, kar bi pozitivno vplivalo na gospodarsko aktivnost. Med možnimi vzroki za višjo rast mednarodne institucije omenjajo tudi višjo zasebno potrošnjo, spodbujeno s trošenjem prihrankov iz obdobja pandemije. Pozitiven vpliv na gospodarsko rast bi imelo tudi še učinkovitejše črpanje celotnega paketa sredstev EU ter javnofinančni učinki reformnih ukrepov, tako v Sloveniji kot v naših glavnih trgovinskih partnericah, kar prinaša priložnost za krepitev razvojnih vsebin.

Glavni makroekonomski agregati Slovenije

	2022	Pomladanska napoved (februar 2023)		
		2023	2024	2025
BRUTO DOMAČI PROIZVOD				
BDP, realna rast v %	5,4	1,8	2,5	2,6
BDP, nominalna rast v %	13,0	9,7	6,4	5,2
BDP, v mrd EUR, tekoče cene	59,0	64,7	68,9	72,5
Izvoz proizvodov in storitev, realna rast v %	6,5	2,7	4,1	4,2
Uvoz proizvodov in storitev, realna rast v %	9,8	1,8	3,6	4,3
Saldo menjave s tujino (prispevek k rasti v o. t.)	−2,1	0,8	0,6	0,1
Zasebna potrošnja, realna rast v %	8,9	1,2	1,8	1,8
Državna potrošnja, realna rast v %	0,9	1,2	1,8	1,9
Bruto investicije v osnovna sredstva, realna rast v %	7,8	2,8	2,2	5,0
Sprememba zalog in vrednostni predmeti (prispevek k rasti v o. t.)	1,1	−0,5	0,0	0,0
ZAPOSLENOST, PLAČE IN PRODUKTIVNOST				
Zaposlenost, statistika nacionalnih računov, rast v %	2,4	1,0	0,7	0,4
Št. registriranih brezposelnih, povprečje leta, v tisoč	56,7	49,6	47,8	46,1
Stopnja registrirane brezposelnosti v %	5,8	5,1	4,9	4,7
Stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili v %	4,2	4,0	3,8	3,7
Bruto plače na zaposlenega, nominalna rast v %	2,8	8,3	6,0	5,1
Bruto plače na zaposlenega, realna rast v %	−5,5	1,1	1,8	2,7
- zasebni sektor	−2,4	0,9	2,2	3,0
- javni sektor	−10,4	1,5	0,9	2,0
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega), realna rast v %	2,9	0,8	1,8	2,2
PLAČILNOBILANČNA STATISTIKA				
SALDO tekočega računa plačilne bilance v mrd EUR	−0,4	0,2	0,5	0,6
- v primerjavi z BDP v %	−0,8	0,3	0,7	0,9
CENE IN EFEKTIVNI TEČAJ				
Inflacija (dec./dec.), v %	10,3	5,1	2,8	2,0
Inflacija (povprečje leta), v %	8,8	7,1	4,2	2,4
Realni efektivni tečaj – deflator stroški dela na enoto proizvoda	−4,0	1,9	1,0	0,6
PREDPOSTAVKE				
Tuje povpraševanje (uvoz trgovinskih partneric), realna rast v %	8,6	2,9	3,4	3,5
BDP v evrskem območju, realna rast v %	3,5	0,9	1,5	1,6
Cena nafte Brent v USD/sodček	100,8	85,2	80,3	75,9
Cene neenergetskih surovin v USD, rast	5,5	−5,5	−0,5	0,5
Razmerje USD za 1 EUR	1,054	1,087	1,087	1,087

Vir: leto 2022 SURS (2023), BS (2023), ECB (2023), EIA (2023), Eurostat (2023a); za leta 2023–2025 napoved UMAR.

Pri pripravi Pomladanske napovedi so bili upoštevani statistični podatki, informacije in sprejeti ukrepi, znani do 22. februarja 2023.

pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2023

1

Izhodišča Pomladanske napovedi gospodarskih gibanj 2023

Gospodarska rast v evrskem območju in v naših najpomembnejših gospodarskih partnericah se je v drugi polovici leta 2022 močno upočasnila, a manj od pričakovanj mednarodnih institucij. Rast BDP v evrskem območju v celem letu 2022 je bila po predhodni oceni Eurostata 3,5-odstotna (desezonirano), izhajala pa je predvsem iz prve polovice leta (medletno 4,9 %, četrtno pa 0,6 % v prvem oz. 0,9 % v drugem četrtletju, vse desez.), ko jo je poganjala predvsem večja pokovidna potrošnja, podprta tudi s sproščanjem visokih prihrankov gospodinjstev. V drugi polovici leta se je rast BDP precej upočasnila, v tretjem četrtletju na 0,3 % (medletno 2,4 %, desez.), v četrtem pa na 0,1 % (medletno 1,9 %, desez.). V razmerah velike geopolitične negotovosti in visokih cen energentov ter naraščajoče inflacije so se kazalniki zaupanja namreč začeli zniževati, kupna moč gospodinjstev je začela upadati, pogoji financiranja zaradi normalizacije denarne politike pa so se začeli zaostrovati. Kljub občutni upočasnitvi rasti so se gospodarstva v evrskem območju izkazala za odpornejša od pričakovanj mednarodnih institucij in se bodo v začetku letošnjega leta najverjetneje izognila tehnični recesiji. Težave v dobavnih verigah namreč postopno popuščajo, cene energentov so se ob zanesljivejši oskrbi znižale na raven pred vojno v Ukrajini, podjetja imajo še vedno veliko neizpolnjenih naročil, kazalniki zaupanja pa se izboljšujejo. Sestavljeni kazalnik PMI za evrsko območje je v začetku leta prvič po lanskem juniju presegel vrednost 50 in nakazuje možno rast aktivnosti, zlasti storitvenih dejavnosti, podobno tudi kazalnik gospodarske klime ESI, ki se je zvišal tretji mesec zapored in približal dolgoletnemu povprečju, zaupanje pa se izboljšuje v večini dejavnosti.

Mednarodne institucije v zadnjih napovedih pričakujejo postopno krepitev gospodarske rasti v naših trgovinskih partnericah. Realna rast BDP evrskega območja naj bi se ob stabilnejših razmerah na energetske trgu, nadaljnjem okrevanju zaupanja in zmanjšanju negotovosti počasi okrepila, a bo zlasti letos in tudi v prihodnjih dveh letih precej nižja kot lani. Zaradi pričakovanega popuščanja inflacijskih pritiskov naj bi realni razpoložljivi dohodek počasi okreval, kar bo spodbujalo zasebno potrošnjo, h gospodarskemu okrevanju pa bosta prispevala tudi postopna krepitev zunanjega povpraševanja in nadaljnja odprava težav v dobavnih verigah, ki pa v začetku leta še ostajajo prisotne. Za evrsko območje tako za letos na podlagi napovedi tujih institucij predpostavljamo 0,9-odstotno gospodarsko rast, ki bo predvsem rezultat prenosa iz lanskega leta in ugodnih gibanj v drugi polovici letošnjega leta. Ob slabenju vpliva zaviralnih dejavnikov naj bi se rast v letih 2024 in 2025 okrepila, na 1,5 oz. 1,6 %. Napovedi so izpostavljene veliki negotovosti, ki je povezana predvsem z morebitnim stopnjevanjem vojne v Ukrajini ter razpoložljivostjo energentov in njihovimi cenami.

Tabela 1: Predpostavke napovedi glede gospodarske rasti v najpomembnejših trgovinskih partnericah

Realne stopnje rasti BDP, v %	2022	2023		2024		2025
		september 2022	februar 2023	september 2022	februar 2023	februar 2023
EU	3,6	0,5	0,8	1,9	1,6	1,8
Evrsko območje	3,5	0,4	0,9	1,8	1,5	1,6
Nemčija	1,8	0,0	0,2	1,4	1,3	1,6
Italija	3,9	0,4	0,8	1,3	1,0	1,3
Avstrija	4,8	0,5	0,5	1,5	1,4	1,7
Francija	2,6	0,5	0,6	1,4	1,4	1,5
Hrvaška	6,3	1,5	1,2	2,5	1,9	2,8
Rusija	-2,2	-3,0	0,3	2,5	2,1	1,5

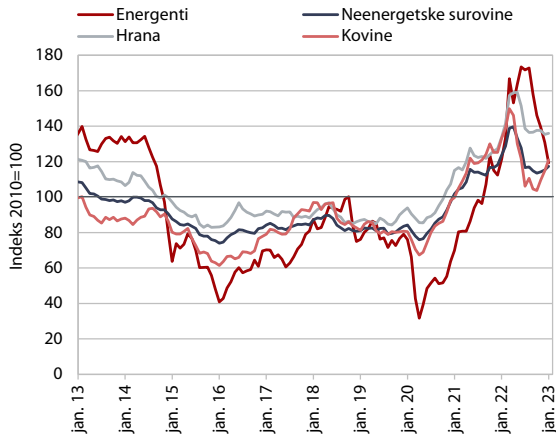
Vir: za leto 2022 Eurostat (2023a); za ostala leta predpostavke UMAR na podlagi Consensus Economics (2023), ECB (2022), EK (2023b), FocusEconomics (2023), IMF (2023), WIIW (2023), ocena UMAR.

Slika 1: Sestavljeni kazalnik PMI za evrsko območje kaže na rast aktivnosti v začetku leta

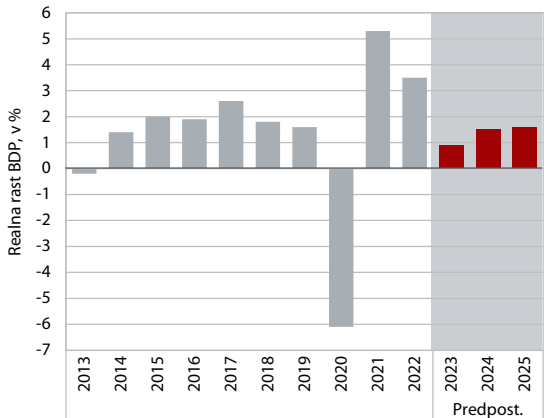
Vir: S&P Global. Opomba: Vrednost PMI nad 50 nakazuje na rast, pod 50 pa na njegovo krčenje.

Slika 2: Cene surovin so se znižale na ravni pred vojno v Ukrajini, a precej presegajo ravni iz leta 2019

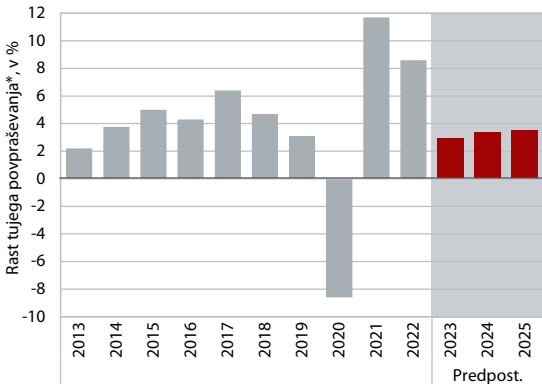
Vir: Svetovna banka.

Slika 3: V letu 2023 bo gospodarska rast v evrskem območju občutno nižja kot v obdobju pokovidnega okrevanja

Vir: Eurostat, predpostavka UMAR temelji na virih, navedenih pri Tabeli 1.

Slika 4: Tudi rast povpraševanja po slovenskem izvozu bo leta 2023 precej nižja kot v predhodnih dveh letih

Vir: Eurostat, predpostavka UMAR temelji na virih, navedenih pri Tabeli 1. Opomba: *Realni uvoz trgovinskih partneric, tehtan s slovenskim deležem izvoza v te države.

Tehnične predpostavke za cene energentov so nižje od lanskih. Cene energentov na mednarodnih trgih so se ob koncu lanskega leta znižale na ravni pred začetkom vojne v Ukrajini. Na podlagi tržnih pričakovanj na terminskih trgih v obdobju od 20. do 27. januarja 2023 smo za letos upoštevali tehnično predpostavko za povprečno ceno soda nafte Brent v višini 85,2 USD/sod (16 % manj kot v letu 2022), ki se v letih 2024 in 2025 še nekoliko zniža. Evrske cene nafte naj bi se, ob upoštevanju tehnične predpostavke tečaja evra do dolarja, letos znižale še nekoliko bolj kot dolarske. Za cene neenergetskih surovin smo za leto 2023 predpostavili 5,5-odstotno znižanje, prihodnji dve leti pa naj bi cene ostale na podobni ravni. Cene plina TTF¹ so se ob zadostnih zalogah za to zimo, ki so posledica dogovorov in ukrepov na ravni EU ter milega vremena, konec lanskega leta znatno znižale, prav tako cene električne energije, ki se gibljejo s podobno dinamiko kot cene plina.²

Slika 5: Cene nafte in neenergetskih surovin so bile v začetku letošnjega leta medletno precej nižje

Slika 6: Cene plina TTF so se ob razmeroma velikih zalogah v začetku letošnjega leta znatno znižale

Tabela 2: Predpostavke cene nafte, neenergetskih surovin in tečaja USD/EUR

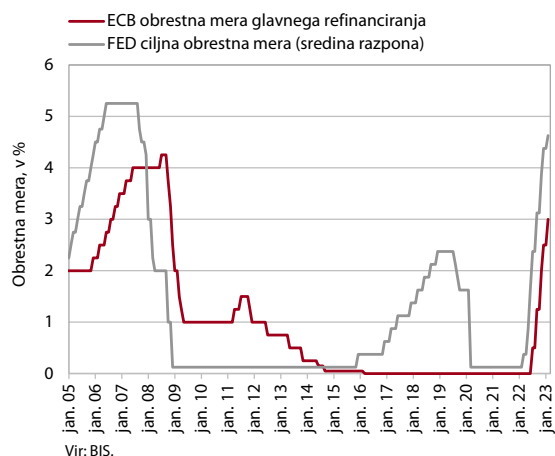
	2022	2023		2024		2025
		september 2022	februar 2023	september 2022	februar 2023	februar 2023
Cene nafte Brent, v USD	100,8	89,5	85,2	83,9	80,3	75,9
Cene nafte Brent, v EUR	95,8	87,6	78,4	82,1	73,8	69,8
Cene neenergetskih surovin, v USD, rast*	5,5	-4,0	-5,5	-3,5	-0,5	0,5
Tečaj USD/EUR	1,054	1,022	1,087	1,022	1,087	1,087

Vir: Barchart (2023), ECB (2023), EIA (2023), ocena UMAR. Opomba: Predpostavke so narejene na podlagi terminskih cen med 20. in 27. januarjem 2023. *Struktura evrskega območja glede na uporabo surovin.

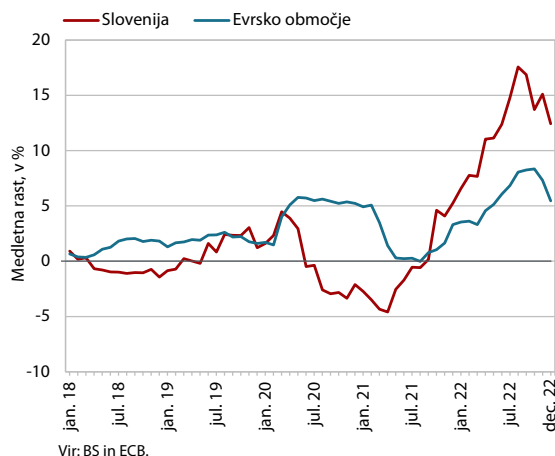
¹ Title Transfer Facility (TTF) je virtualna trgovalna točka za zemeljski plin na Nizozemskem.
² Borzno ceno električne energije določa proizvodni strošek najdražje enote v sistemu, kar so trenutno plinske elektrarne.

Zaradi vztrajanja visoke inflacije ECB nadaljuje normalizacijo denarne politike. Konec prvega četrtertja lani je najprej opustila nakupe vrednostnih papirjev iz izrednega programa nakupa vrednostnih papirjev ob pandemiji (v nadaljevanju program PEPP).³ Julija lani je nato prvič po več kot desetih letih povišala vse tri ključne obrestne mere, ki jih je do vključno februarja letos povišala še štirikrat⁴ (obrestna mera glavnega refinanciranja je februarja znašala 3 %). S 1. julijem je prenehala izvajati neto nakupe v okviru programa nakupa vrednostnih papirjev (APP), ki jih je začasno povečala po ukinitvi neto nakupov v okviru programa PEPP. ECB bo glavnico zapadlih vrednostnih papirjev, kupljenih v okviru tega programa, v celoti ponovno investirala le še do konca februarja 2023, zatem pa se bo portfelj do konca junija 2023 zmanjševal, na mesečni ravni v povprečju za 15 mrd EUR, obseg nadaljnjega zmanjševanja pa bo določen postopno. Inflacija v povprečju evrskega območja se je ob občutni pocenitvi energentov v zadnjih mesecih nekoliko znižala, a osnovna inflacija (z izključenim vplivom cen hrane in energentov) je še vedno visoka, zato je ECB napovedala nadaljnje dvige obrestnih mer, kar bo še zaostriло pogoje zadolževanja. Povečevanje kreditne aktivnosti v evrskem območju in v Sloveniji se je v zadnjih mesecih že upočasnilo.

Slika 7: Obrestna mera glavnega refinanciranja je februarja 2023 znašala 3 %, ECB napoveduje nadaljnja povišanja

Slika 8: V Sloveniji in evrskem območju se je rast kreditov podjetjem ob zaostrovanju pogojev zadolževanja že upočasnila

Države EU sprejemajo različne ukrepe za blažitev posledic energetske druginje in zagotovitev zadostnih virov energije. Od oktobra 2021 so sprejele številne ukrepe za zaščito gospodinjstev in podjetij pred energetsko druginjo, sprva kot odziv na rast cen energentov ob okrevanju svetovnega povpraševanja po epidemiji covid-19, nato pa še zaradi spremenjenih

³ Glavnico zapadlih vrednostnih papirjev, kupljenih v okviru programa, ki je skupno znašal skoraj 1.700 mrd EUR oziroma skoraj 15 % BDP evrskega območja iz leta 2019, pa bo ponovno investirala vsaj do konca leta 2024. To pomeni, da se velikost bilance ECB in količina denarja v obtoku do takrat zaradi tega ne bosta bistveno zniževali.

⁴ Hitrost zviševanja se je pospešila, saj so se obrestne mere vsakokrat zvišale vsaj za 50 b. t., najbolj pa na septembrski in novembrski seji Sveta ECB, ko so se zvišale za 75 b. t.

geopolitičnih razmer zaradi vojne v Ukrajini⁵. Med ukrepi finančnih podpor so najpogostejši: znižanje obdavčitve energentov, transferji ranljivim skupinam ter subvencije in likvidnostna podpora podjetjem.⁶ Države so se na zmanjšano razpoložljivost ruskih energentov odzvale tudi z diverzifikacijo oskrbe zemeljskega plina in krepitvijo njegovih skladiščnih zmogljivosti ter zmanjšanjem porabe zemeljskega plina in elektrike (Uredba Sveta (EU) 2022/1369, 2022; Uredba Sveta (EU) 2022/1854, 2022), s čimer so si zagotovile zadostne količine energentov za zimo 2022/2023, sprejemajo pa se tudi srednjeročni ukrepi za krepitev proizvodnje iz obnovljivih virov energije. Konec decembra 2022 je bila na ravni EU sprejeta še Uredba (Uredba Sveta (EU) 2022/2578, 2022), ki vzpostavlja začasni popravni mehanizem za trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti TTF s ciljem omejitve previsokih cen plina v EU, ki ne odražajo cen na svetovnih trgih. Tudi Slovenija je sprejela številne ukrepe podpore v skupni višini okoli 1,2 % BDP v letu 2022⁷, od tega približno 1 % BDP z vplivom na saldo sektorja država. Med njimi so zlasti izdatki za blažitev druginje za gospodinjstva (enkratni solidarnostni dodatek, energetske dodatek za ranljive skupine, draginski otroški dodatek idr.), ukrepi znižanja dajatev na energente (trošarine, DDV ter takse za obremenjevanje z emisijo CO₂) ter subvencije za podjetja in kmetijski sektor.⁸ Na podlagi doslej sprejetih ukrepov, ki za leto 2023 predvidevajo ohranjanje nekaterih znižanih dajatev, nadaljnja izplačila nekaterih draginskih dodatkov prebivalstvu, izplačilo pomoči za podjetja in še posebno pomoč za energetske intenzivna podjetja, ukrepe podpore na trgu dela ter nadomestila distributerjem elektrike in plina zaradi zamejenih cen (javni sektor, gospodinjstva, MSP), ocenjujemo, da bodo ti letos znašali okoli 1,5 % BDP (z vplivom na sektor država 1,4 % BDP). Manjši del izplačil pomoči podjetjem se glede na zakonsko časovnico pričakuje še tudi v letu 2024. Poleg teh ukrepov z neposrednim javnofinančnim učinkom so bili sprejeti tudi porošten zakoni za elektroenergetska podjetja in drugi likvidnostni ukrepi za sistemskega operaterja prenosnega omrežja v RS, omogočena so bila tudi likvidnostna posojila za podjetja.

Neposredni izdatki za blažitev posledic epidemije iz nacionalnih virov se postopno znižujejo, pričakovana pa je krepitev izdatkov za okrevanje po epidemiji iz naslova sredstev NOO. Izdatki za blažitev posledic epidemije covida-19 so bili najvišji v letu 2020, ko so znašali 5,2 %, v letu 2021 so se znižali na 4,5 % BDP, lani pa na 1,4 % BDP. Nadaljnje znižanje teh izdatkov pričakujemo tudi v letu 2023. Postopoma pa se bo okrepila dinamika črpanja sredstev iz Načrta za okrevanje in odpornost. Predvsem zaradi hkratnega zaključevanja finančne perspektive 2014–2020 (vključuje React-EU) bo letos obseg izdatkov za investicije in subvencije najvišji v zadnjih letih.

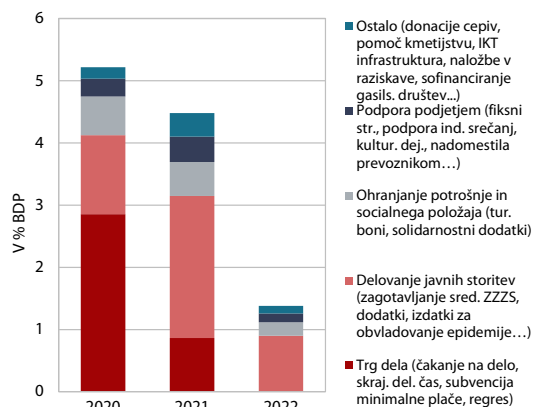
⁵ Na naraščanje cen energentov se je Evropska komisija z naborom orodij za ukrepanje in podporo sprva odzvala oktobra 2021, maja 2022 pa je zaradi spremenjenih geopolitičnih razmer, ki so zaradi vojne v Ukrajini vodile v nadaljnjo podražitev energentov, s predlogom dodatnega sklopa ukrepov dopolnila še načrt REPowerEU.

⁶ Več na: <https://www.bruegel.org/dataset/national-policies-shield-consumers-rising-energy-prices>.

⁷ Ocena ukrepov na strani izpada prihodkov ter povečanih izdatkov države in zasebnega sektorja, brez učinka poroštev in ukrepov za zagotavljanje likvidnosti podjetjem.

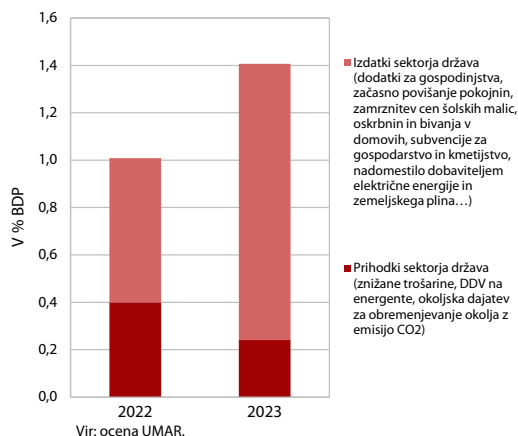
⁸ Podrobna predstavitev ukrepov je na voljo na <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/ukrepi-za-omilitev-druginje/>.

Slika 9: Neposredni izdatki Slovenije za blažitev posledic epidemije se postopno znižujejo

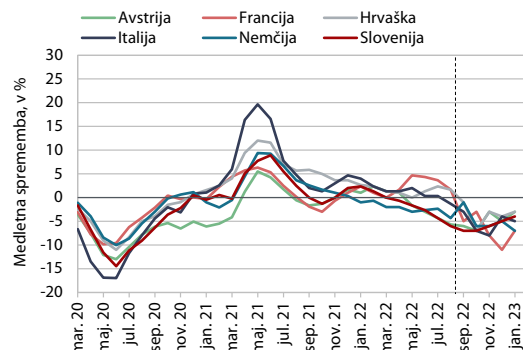
Vir: ocena UMAR na podlagi podatkov MF, SURS.

Slika 10: Slovenija je sprejela ukrepe podpore za blažitev energetske druginje za gospodinjstva in podjetja

Vir: ocena UMAR.

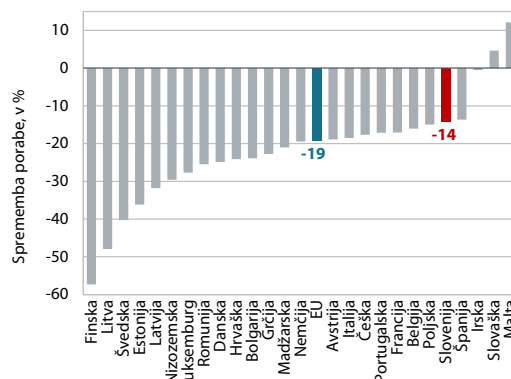
Slika 11: Poraba elektrike v Sloveniji je medletno neprekinjeno nižja že skoraj leto

Vir: ENTSO-E in Bruegel.org.

Opomba: Upoštevana je samo poraba v delovnih dneh v času med 8. in 18. uro. Odstotki so prilagojeni za temperaturne razlike. Do konca avgusta 2022 so prikazane 3-mesečne drseče sredine.

Slika 12: Poraba plina od avgusta 2022 do januarja 2023 glede na primerljivo povprečje prejšnjih petih let

Vir: Eurostat, preračun UMAR.

Opomba: Za december 22 in januar 23 večinoma ocena.

Okvir 1

Posledice vojne v Ukrajini in sankcij proti Rusiji za zunanjetrgovinsko menjavo Slovenije z obema državama

Vojaškemu napadu Rusije na Ukrajino februarja 2022 je sledilo več paketov obsežnih sankcij.⁹ Trgovinski del sankcij zajema okoli 36 % izvoza blaga EU v Rusijo v letu 2021 (luksuzni izdelki, nekateri visokotehnološki izdelki, blago za uporabo v letalskem, vesoljskem in pomorskem sektorju, blago z dvojno rabo, itd.) in 57 % uvoza blaga EU iz Rusije (nafta in naftni derivati, premog, zlato in srebro, jeklo in drugi materiali, morski sadeži, alkohol, itd.; EK, 2023), ne vključuje pa trgovine z medicinskimi in farmacevtskimi proizvodi ter nekaterimi kemičnimi izdelki, ki imajo v slovenskem izvozu v Rusijo pomemben delež. EU je pri večini omejitvenih ukrepov določila tudi prehodna obdobja, kar naj bi državam in podjetjem omogočilo prilagoditev, zato se bo učinek sankcij v celoti pokazal šele z zamikom.

Delež Rusije in Ukrajine v skupnem izvozu Slovenije je bil že pred vojno razmeroma majhen. Slovenija je leta 2021 v Rusijo izvozila okoli 2,4 %, v obe državi skupaj pa 3,1 % celotnega blagovnega izvoza.¹⁰ Storitvena menjava je bila še manjša (z Rusijo okoli 1 % celotne slovenske menjave storitev; z Ukrajino 0,3 %). Največji delež v izvozu v Rusijo in Ukrajino imata proizvodnja organskih kemičnih spojin in farmacija¹¹, sledi proizvodnja električnih strojev in naprav; to so tudi dejavnosti, za katere je Rusija pomembna slovenska trgovinska partnerica. Na uvozni strani so iz Rusije med ključnimi proizvodi mineralna goriva, zlasti zemeljski plin in naftni derivati, iz Ukrajine pa predvsem različni materiali (jeklo, les), katerih uvoz pa se je zaradi vojne skoraj ustavil.

Po začetku vojne v Ukrajini se je obseg blagovne menjave Slovenije z Rusijo opazno povečal, z Ukrajino pa zmanjšal; v povprečju EU se je menjava z Rusijo opazno zmanjšala. Nominalna vrednost slovenskega izvoza blaga v Rusijo se je v obdobju od marca do novembra 2022 medletno povečala za 43 %, v povprečju EU pa znižala za skoraj polovico¹². Na takšno razliko je delno vplivala struktura slovenskega izvoza v Rusijo, v kateri imajo proizvodi, ki so izvzeti iz sankcij, občutno večji delež kot v EU. Izvoz medicinskih in farmacevtskih izdelkov ter organskih kemičnih proizvodov, ki se je vrednostno povečal za skoraj 100 %¹³, je imel leta 2021 v blagovnem izvozu Slovenije v Rusijo 51-odstotni delež (v EU 11 %). Izvoz električnih naprav, ki je imel pred vojno 13-odstotni delež (EU 6,7 %), se je povečal za 27,5 % (v EU se je

⁹ EU je sprejela več svežnjeve sankcij, ki vključujejo omejevalne ukrepe proti posameznikom in z državo povezanim podjetjem, vizumske ukrepe, diplomatske ukrepe (prekinitev pogajanj za pristop Rusije v OECD, IEA, izključitev Rusije iz Sveta Evrope) ter gospodarske sankcije. Gospodarske sankcije so se osredotočile na finančni, prometni, energetske, trgovinski, tehnološki in obrambni sektor (Svet EU, 2023).

¹⁰ Prilagojeno za ponovni izvoz (angl. *re-export*) medicinskih in farmacevtskih proizvodov v Švico. Ocena UMAR na podlagi zunanjetrgovinskih podatkov SURS. Natančni podatki bodo znani z objavo tekočega računa plačilne balance po državah aprila 2023.

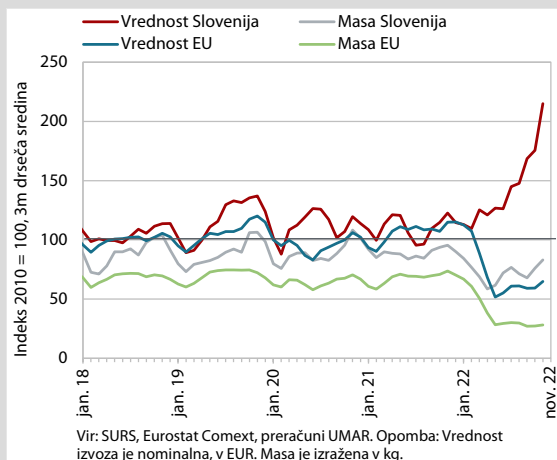
¹¹ Neposredne naložbe Slovenije v Rusijo, ki so konec leta 2021 znašale 468 mio EUR oz. 6 % vseh slovenskih tujih naložb, so usmerjene v farmacevtsko industrijo.

¹² Podatki za Slovenijo so podatki o zunanjetrgovinski menjavi, ki jih objavlja SURS (2023), za EU Eurostat Comext (2023b).

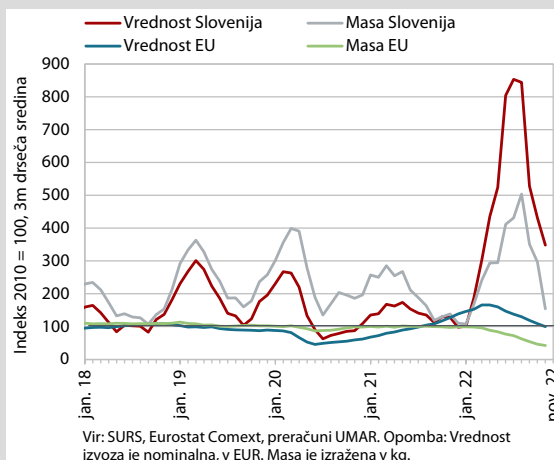
¹³ Visoke medletne rasti so, poleg krepitve rublja, predvsem povezane z velikim povečanjem cen na ruskem trgu. Rubelj se je, po šoku ob začetku agresije, po oceni namreč ponovno okrepil (uradnih podatkov o tečaju RUB/EUR ni), njegov tečaj je bil od maja 2022 podoben kot v letu pred vojno. V istem obdobju se je močno povečal tudi uvoz medicinskih in farmacevtskih izdelkov v Slovenijo iz drugih držav.

zmanjšal za 67 %) ¹⁴. Še bolj kot izvoz pa se je v navedenem obdobju nominalno povečal uvoz iz Rusije, in sicer medletno za več kot 260 % (v EU za 29 %). Vrednostno se je močno povečal predvsem uvoz naftnih derivatov (za 586 %). Ti so se opazno podražili ¹⁵ zaradi visoke rasti cen nafte na mednarodnih trgih (za več kot 60 %), povečala pa se je (tudi) njihova količina; v primerjavi z EU pa je na visoko rast njihovega uvoza vplivalo tudi nizko izhodišče v letu 2021. V tem kontekstu velja omeniti, da se je lani v tem obdobju povečal tudi obseg trgovanja Slovenije z naftnimi derivati ¹⁶, saj se je močno (oz. še izraziteje) povečal tudi slovenski izvoz teh proizvodov. Večina naftnih derivatov iz Rusije je bila sicer uvožena med aprilom in julijem, od avgusta pa se je uvoz močno zmanjšal. Od začetka vojne se je medletno povečala tudi vrednost uvoza nekaterih drugih pomembnejših skupin proizvodov (npr. medicinski in farmacevtski izdelki, organski kemični proizvodi ter gnojila), vendar se je njihov delež v uvozu opazno zmanjšal. Zaradi uvedenih sankcij se je v tem obdobju močno zmanjšala vrednost uvoza kovin in kovinskih izdelkov (za 87 %), ki so bili pred vojno med pomembnejšimi uvoznimi proizvodi iz Rusije. Vrednost zunanjetrgovinske menjave z Ukrajino, ki je bila že pred vojno nizka (0,5 % blagovnega izvoza in 0,2 % uvoza), se je od začetka ruske agresije medletno zmanjšala za okoli desetino (v povprečju EU je ostala na podobni ravni kot leto prej), Slovenija pa je v tem obdobju v Ukrajino izvažala predvsem farmacevtske izdelke ter električne stroje in naprave, uvažala pa les in lesne izdelke.

Slika 13: Vrednost izvoza blaga Slovenije v Rusijo se je po začetku vojne močno povečala, v povprečju EU pa zmanjšala

Slika 14: Povečanje uvoza blaga iz Rusije je bilo predvsem posledica visokega uvoza mineralnih goriv, zlasti naftnih derivatov

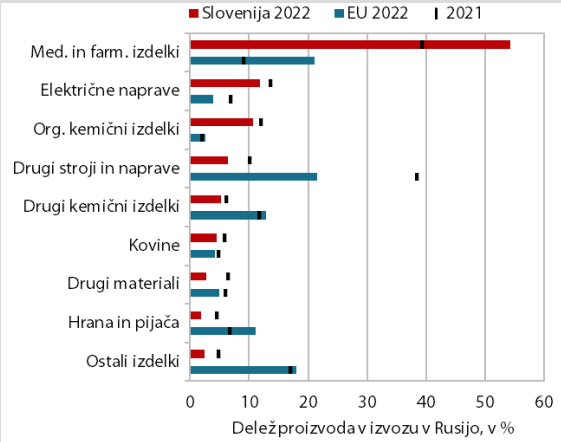

¹⁴ Omejitve izvoza v Rusijo veljajo za vse elektronske naprave za domačo rabo, katerih vrednost presega 750 EUR, ter aparati za reprodukcijo zvoka in slike, katerih vrednost presega 1000 EUR (Uredba Sveta (EU) 2022/428, 2022).

¹⁵ Na slovenskem trgu se je od začetka vojne (marec–november) bencin v povprečju medletno podražil za 23 % (EU 21,7 %), dizel pa za 30,2 % (EU 37,7 %). Zaradi ukrepov držav je bilo povečanje cen naftnih derivatov nižje od povečanja cen surove nafte na svetovnih trgih.

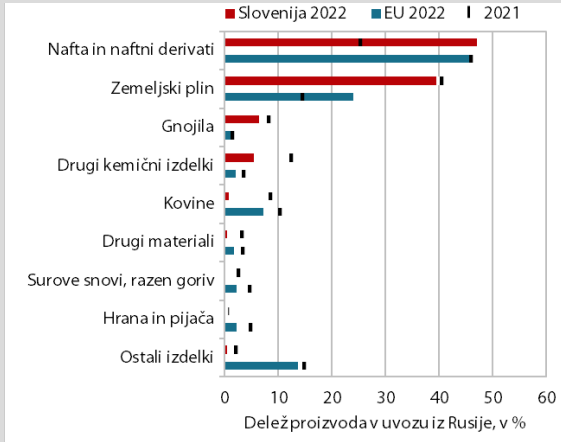
¹⁶ Opazna je bila povečana aktivnost slovenskih trgovcev z naftnimi derivati, saj je odprava omejevalnih ukrepov po covidu-19 spodbudila večje povpraševanje po naftnih derivatih (Petrol, 2022). Poleg povpraševanja bi k povečanemu izvozu lahko prispevali tudi regulacija cen naftnih derivatov in omejitev marž v Sloveniji. Močno se je povečal izvoz nafte zlasti v Avstrijo, Italijo in na Hrvaško. Izraženo v masi je od junija 2022 slovenska trgovina z naftnimi derivati, vključno z uvozom naftnih derivatov iz Rusije, sicer dosegla zelo visoke ravni oz. najvišje vrednosti doslej, a te vrednosti niso bistveno odstopale od vrednosti iz nekaterih predhodnih let oziroma jih presegale (npr. iz leta 2019).

Slika 15: Več kot polovico izvoza v Rusijo predstavljajo izdelki, ki so izvzeti iz sankcij

Vir: SURS, Eurostat Comext, preračuni UMAR.

Slika 16: Slovenija iz Rusije uvaža predvsem mineralna goriva

Vir: SURS, Eurostat Comext, preračuni UMAR.

2 Pomladanska napoved gospodarskih gibanj v Sloveniji

2.1 Bruto domači proizvod v letu 2022

V letu 2022 se je BDP realno povečal za 5,4 %; rast je izhajala predvsem iz okrevanja po epidemiji in je bila najvišja v prvi polovici leta (9,4 % medletno). V drugi polovici leta se je v razmerah povečane negotovosti v mednarodnem okolju zaradi energetske krize in posledic vojne v Ukrajini medletna rast občutno umirila (1,7 %). Dinamika tekoče rasti BDP s pozitivno rastjo v zadnjem lanskem četrtletju, po močnem upadu v poletnih mesecih, pa nakazuje na določeno odpornost gospodarstva ter učinke sprejetih dogovorov in ukrepov za blaženje energetske krize na kazalnike zaupanja in umirjanje cen energentov.

V izvoznem delu gospodarstva so se proti koncu leta 2022 razmere poslabšale, kot je že nakazovalo umirjanje izvoznih pričakovanj v predhodnih mesecih. Blagovni izvoz se je v zadnjem četrtletju zmanjšal, že od začetka vojne v Ukrajini pa je zaradi velike negotovosti precej nihaj. Upočasnila se je tudi rast storitvenega izvoza, na katerega pa je od spomladi ugodno vplivalo predvsem pokovidno okrevanje v turizmu. V celem letu je bila skupna rast izvoza (6,5 %) zaradi umiritve rasti blagovnega izvoza precej nižja kot leta 2021. Nižja je bila tudi od rasti uvoza (9,8 %), kar je prispevalo k negativnemu prispevku salda menjave s tujino k rasti BDP v letu 2022 (–2,1 o. t.). Dodana vrednost v predelovalnih dejavnostih je bila v zadnjem četrtletju nižja kot pred letom, upadla je zlasti v energetske intenzivnejše panogah, ob veliki negotovosti, povezani s cenami energentov za podjetja – zlasti v času do dogovora o ukrepih na nacionalni in ravni EU. Podobno kot v prejšnjih četrtletjih se je še naprej zmanjševal tudi obseg avtomobilske proizvodnje. K rasti predelovalnih dejavnosti pa so v celem letu največ prispevale farmacevtska industrija in proizvodnja opreme IKT ter proizvodnja električnih naprav. Rast dodane vrednosti v tržnih storitvenih dejavnostih se je v zadnjem četrtletju umirila, zlasti tistih, ki so povezane z mednarodno blagovno menjavo¹⁷, najbolj v cestnem blagovnem prometu, stagnirala je tudi rast prihodka v svetovalnih storitvah.

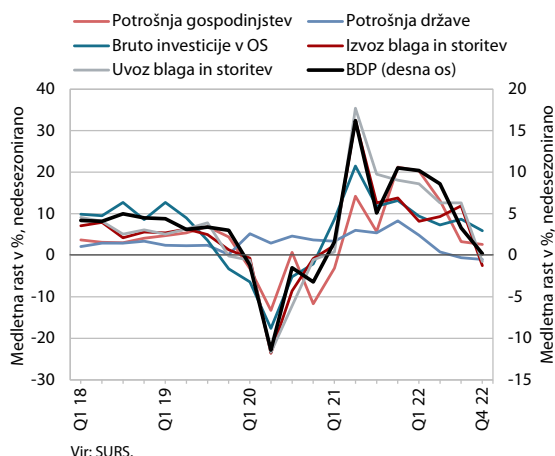
Investicijska dejavnost je bila lani razmeroma močna (7,8-odstotna rast), zlasti zaradi povečanja investicij v zgradbe in objekte, kjer so se krepile državne in stanovanjske investicije. Rast dodane vrednosti v gradbeništvu je bila 10,4-odstotna. Rast investicij v opremo in stroje se je pod vplivom negotovosti in zniževanja izkoriščenosti proizvodnih kapacitet do konca leta občutno umirila, te investicije so bile konec leta nižje kot pred letom dni. Ob razmeroma visokem prispevku spremembe zalog k rasti BDP (1,1 o. t.) je bila rast bruto investicij lani 12,4-odstotna.

¹⁷ Med poslovnimi storitvami, ki so usmerjene tudi na domači trg, so se lani najbolj okrepile računalniške in arhitekturno-projektantske storitve, pa tudi trgovina na debelo, predvsem v povezavi s poslovanjem v gradbeništvu in trgovanjem s primarnimi proizvodi.

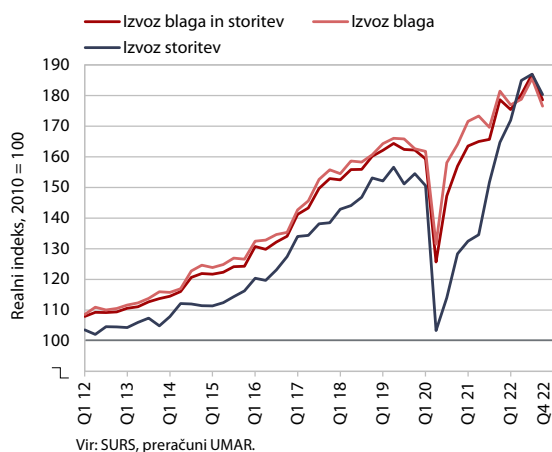
Visoka rast zasebne potrošnje (8,9 %), zlasti za storitve, se je lani nadaljevala, še nekoliko je upadla stopnja varčevanja. Še vedno visoko rast povezujemo predvsem s sproščanjem zaježitvenih ukrepov v začetku leta in nadaljnjo rastjo zaposlenosti; v primerjavi s predhodnim letom so potrošniki tudi manjši del tekočih dohodkov namenili varčevanju. S padanjem zaupanja potrošnikov, ki se je začelo spomladi in je bilo povezano z negotovostjo glede energetske in prehranske krize, ter zmanjševanjem kupne moči zaradi naraščajoče inflacije se je trošenje gospodinjstev do konca leta umirilo. Pri tem so vladni ukrepi za omilitev posledic epidemije v pomladanskem in draginje v jesenskem času preprečili še večji realni upad povprečnega razpoložljivega dohodka. V celem letu se je povečevala predvsem potrošnja storitev¹⁸, vključno s potovanji v tujino (po dveh letih, zaznamovanih z zaježitvenimi ukrepi zaradi epidemije). Na drugi strani je bila potrošnja nekaterih trajnih dobrin (osebni avti, pohištvo) ter hrane in pijače medletno nižja.

Rast državne potrošnje se je lani močno umirila. Po obdobju okrepljene rasti v letih 2020 in 2021 je bila predvsem zaradi nižjih izdatkov za obvladovanje epidemije 0,9-odstotna. Na nižjo rast je vplivalo tudi umirjanje rasti zaposlenosti (z 1,7 % na 0,9 %) v povezavi z umirjanjem epidemije in koncem predsedovanja Svetu EU, kar je vplivalo na upad števila zaposlenih v državni upravi. Še naprej, a upočasnjeno, se je število zaposlenih povečevalo v izobraževanju ter predvsem v zdravstvu in socialnem varstvu, kjer pa je še vedno občutno pomanjkanje delovne sile.

Slika 17: V drugi polovici lanskega leta se je medletna rast BDP občutno umirila

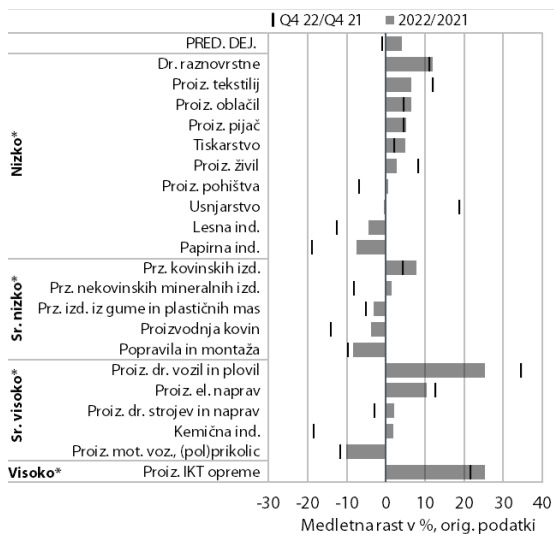

Slika 18: V izvoznem delu gospodarstva so se proti koncu lanskega leta razmere poslabšale

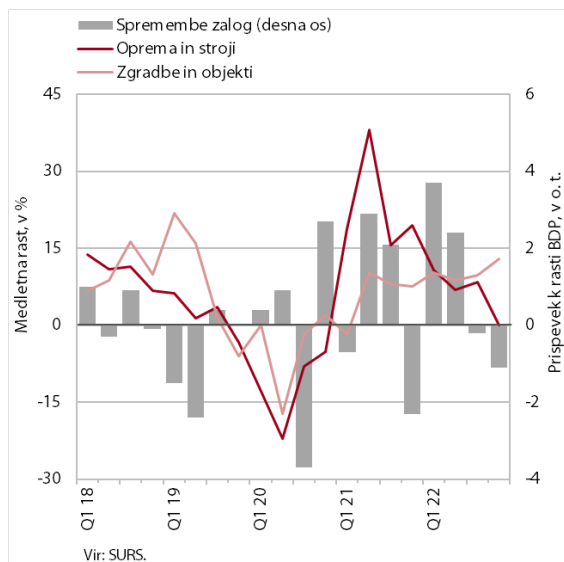
¹⁸ Rast dodane vrednosti v storitvah, povezanih s turizmom in preživljanjem prostega časa, se je močno okrepila. Prihodek v gostinstvu je bil realno medletno višji za 56 % (v enajstih mesecih), za 12 % pa se je povečala dodana vrednost v kulturnih, razvedrilnih, športnih in osebnih storitvah.

Slika 19: Aktivnost v predelovalnih dejavnostih je lani upadla zlasti v energetsko intenzivnejših panogah

Vir: SURS, preračuni UMAR. Opomba: *razdelitev glede na tehnološko zahtevnost.

Slika 20: Investicijska dejavnost je bila lani razmeroma močna

Vir: SURS.

2.2

Napoved bruto domačega proizvoda 2023–2025

Gospodarska rast se bo letos občutno umirila (1,8 %), vendar bo višja od jesenskih pričakovanj (1,4 %). Kazalniki zaupanja so v začetku letošnjega leta še vztrajali na nizkih ravneh, signali iz mednarodnega okolja pa kažejo na znatno manjšo negotovost glede oskrbe z energenti in gibanja njihovih cen ter postopno izboljševanje obetov v primerjavi z jesenskimi napovedmi. Že v zadnjem lanskem četrtletju so gospodarska gibanja v Sloveniji in evrskem območju nekoliko presešla pričakovanja, kar predvsem odraža odpornost gospodarstev ter učinke sprejetih dogovorov in ukrepov za blaženje energetske krize na kazalnike zaupanja in umirjanje cen energentov. Poleg gospodarskih razmer v mednarodnem okolju bodo v Sloveniji na gospodarsko aktivnost tudi letos vplivale fiskalne spodbude. Gospodarska rast se bo letos umirila, a nekoliko manj kot smo predvideli v jesenski napovedi. Pričakujemo nadaljnjo zmerno rast investicij, podprto z javnimi sredstvi in sredstvi EU, ter šibko rast zasebne potrošnje in izvoza, ki bosta ponovno hitreje naraščala v drugi polovici leta.

Rast zunanje menjave in izvoznega sektorja se bo letos upočasnila¹⁹ skladno z umirjanjem rasti gospodarske aktivnosti v naših glavnih trgovinskih partnericah in nadaljnjimi stroškovnimi pritiski, ki pa se v zunanjem okolju zmanjšujejo. Rast blagovnega izvoza bo precej nižja kot lani, po močnem okrevanju po epidemiji pričakujemo tudi umiritev rasti menjave storitev, zlasti v segmentih, povezanih s turizmom. Rast izvoza blaga in storitev (2,7 %) bo nekoliko zaostajala za rastjo tujega povpraševanja, kar povezujemo s strukturo našega izvoza²⁰ ter vplivom poslabšanja stroškovne konkurenčnosti

¹⁹ Upoštevano je tudi, da so letos trije delovni dnevi manj kot v letu 2022.

²⁰ Ključni dejavnik rasti v trgovinskih partnericah bo zasebna potrošnja, Slovenija pa v večji meri izvažava vmesne proizvode, ki so pomembni za izvozno dejavnost teh držav.

predelovalnih dejavnosti, do katerega je prišlo že lani (glej tudi podpoglavje 2.4). Zunanji stroškovni pritiski bodo še prisotni, a se rasti cen surovin, energentov in proizvodov pri proizvajalcih umirjajo, manjše so tudi motnje v dobavnih verigah. V predelovalnih dejavnostih bodo k rasti še naprej največ prispevale visoko tehnološko zahtevne panoge, zlasti v energetsko intenzivnejših panogah pa pričakujemo upad proizvodnje, najbolj v lesni, papirni, gumarski in kovinski industriji, nekoliko manj izrazito v kemični industriji in proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov. Upočasnjena bo rast v prometu in skladiščenju ter svetovalnih storitvah. Proizvodnja in izvoz motornih vozil bosta ostala na podobni ravni kot lani, saj bo kljub zmanjšanju težav v dobavnih verigah še prisoten (negativen) vpliv prestrukturiranja avtomobilske industrije tudi na dobavitelje iz ostalih panog. Rast uvoza blaga se bo letos upočasnila bolj kot rast izvoza, kar je povezano predvsem z večjo umiritvijo rasti domače, zlasti zasebne potrošnje.

Rast investicij bo letos zmerna (2,8 %), k rasti bodo ključno prispevale javne investicije. Pričakujemo nadaljevanje rasti investicij v zgradbe in objekte, podprte z nadaljnjim povečanjem državnih investicij, tudi v povezavi s črpanjem sredstev EU. Izdana gradbena dovoljenja nakazujejo tudi nadaljevanje rasti stanovanjskih investicij²¹. Zasebna investicijska aktivnost pa bo v povprečju leta nižja kot lani. Tu se zlasti v začetku leta nadaljujejo trendi iz druge polovice leta 2022, ko so se investicije v opremo in stroje znižale pod vplivom zniževanja izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti, dvigovanja obrestnih mer in še vedno prisotne negotovosti.

Zasebna potrošnja bo letos naraščala bistveno počasneje (1,2 %) kot lani, ko je bilo še prisotno močno okrevanje po epidemiji. Razmeroma visoka inflacija, zlasti v prvi polovici leta, in zaostreni pogoji kreditiranja bodo še naprej slabili kupno moč gospodinjstev in zavirali hitrejše rast njihove potrošnje. Kazalnik zaupanja potrošnikov, ki se je po izboljšanju ob koncu lanskega leta januarja poslabšal, ne nakazuje občutnejšega izboljšanja obetov za večje nakupe v prihodnjih 12 mesecih. Pričakujemo tudi racionalno potrošnjo živil in pijač, umirila se bo tudi rast potrošnje storitev ob postopnem popuščanju učinkov ponovnega odpiranja dejavnosti po epidemiji. Sicer skromno rast zasebne potrošnje pa bodo podpirali visoka raven zaposlenosti in zmerna rast plač, še nekoliko nižja stopnja tekočega varčevanja ob sicer visokem stanju privarčevanih sredstev in vladni ukrepi za blažitev rasti cen energentov. Rasti dodane vrednosti v storitvah, povezanih s turizmom in preživljanjem prostega časa, se bodo precej umirile, tudi zaradi visoke osnove v preteklem letu. Nižjo rast prodaje kot lani pričakujemo tudi v trgovini, na kar bo poleg nižje rasti v trgovini na drobno z umirjanjem trošenja gospodinjstev vplivala tudi nižja rast v trgovini na debelo (zaradi predvidene umiritve rasti poslovanja v večini panog).

Rast državne potrošnje (1,2 %) bo v letu 2023 podobno umirjena kot v letu 2022. Razmeroma nizka rast bo posledica nadaljnjega znižanja izdatkov za blaženje posledic epidemije in umirjene rasti zaposlenosti (0,8 %)²² ob hkratni

²¹ Število izdanih gradbenih dovoljenj za gradnjo stanovanj se je lani povečalo za 11 % in doseglo najvišjo raven (4.800) po letu 2010, še vedno pa je to manj kot polovica v primerjavi z letom 2007.

²² Še naprej jo bo poganjalo predvsem zaposlovanje v zdravstvu in socialnem varstvu ob povečanih virih za krepitev zdravstvene oskrbe.

krejitvi izdatkov za zdravstvo v povezavi z ukrepi za stabilizacijo razmer v zdravstvu in skrajšanjem čakalnih dob.

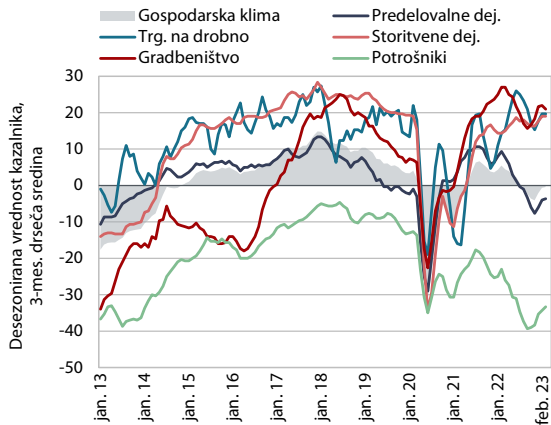
V prihodnjih dveh letih pričakujemo ponovno nekoliko višjo rast BDP (2,5 % leta 2024 in 2,6 % leta 2025). Višja rast izvoza (malo nad 4 %) in povezanih dejavnosti bo sledila višji rasti tujega povpraševanja, prav tako bodo okrevale investicije v opremo in stroje. Leta 2024 pa bo predvidoma upadel obseg državnih investicij, predvsem v povezavi s ciklom porabe sredstev EU (glej poglavje 1), zato pričakujemo upad gradbene aktivnosti. Skupna rast investicij v osnovna sredstva bo tako leta 2024 šibkejša (2,2 %), nato se bo s povečanjem javnih investicij ponovno okrepila (5,0 %). Rast zasebne potrošnje se bo okrepila na 1,8 % ob višji rasti realnega razpoložljivega dohodka in nekoliko višji nagnjenosti k varčevanju, ki pa bo ostala nižja kot pred epidemijo. Na krepitev rasti državne potrošnje na 1,8 % oziroma 1,9 % pa bo vplivala predvsem nadaljnja rast izdatkov za zdravstvo, predpostavljena je tudi postopna vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe.

Tabela 3: Napoved gospodarske rasti

Realne stopnje rasti, v %	2022	2023		2024		2025
		september 2022	februar 2023	september 2022	februar 2023	februar 2023
Bruto domači proizvod	5,4	1,4	1,8	2,6	2,5	2,6
Izvoz	6,5	2,5	2,7	4,7	4,1	4,2
Uvoz	9,8	2,2	1,8	3,8	3,6	4,3
Saldo menjave s tujino (prispevek k rasti v o. t.)	-2,1	0,3	0,8	1,0	0,6	0,1
Zasebna potrošnja	8,9	0,3	1,2	1,9	1,8	1,8
Državna potrošnja	0,9	1,7	1,2	1,9	1,8	1,9
Bruto investicije v osnovna sredstva	7,8	2,5	2,8	2,0	2,2	5,0
Sprememba zalog in vrednostni predmeti (prispevek k rasti v o. t.)	1,1	0,1	-0,5	0,0	0,0	0,0

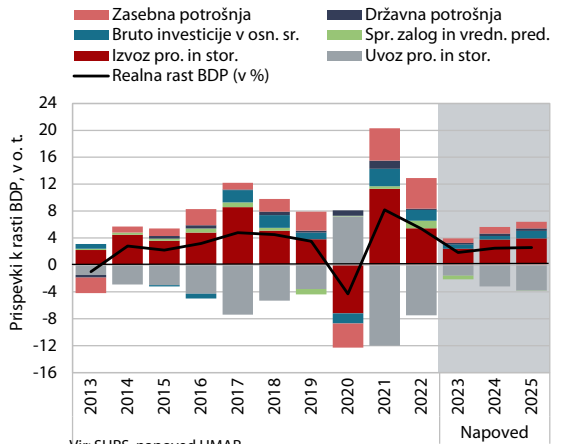
Vir: za leto 2022 SURS (2023), za obdobje 2023–2025 napoved UMAR.

Slika 21: Kazalniki zaupanja se počasi izboljšujejo, a so še na nizkih ravneh

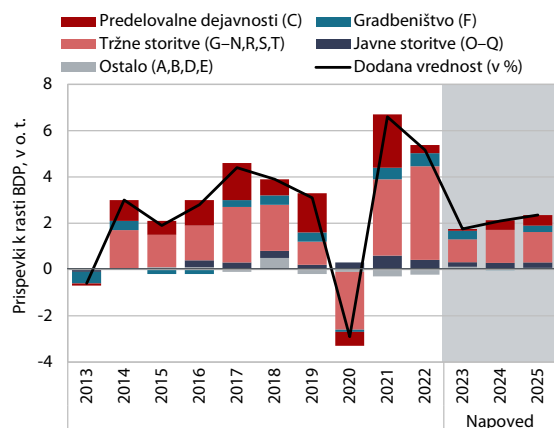
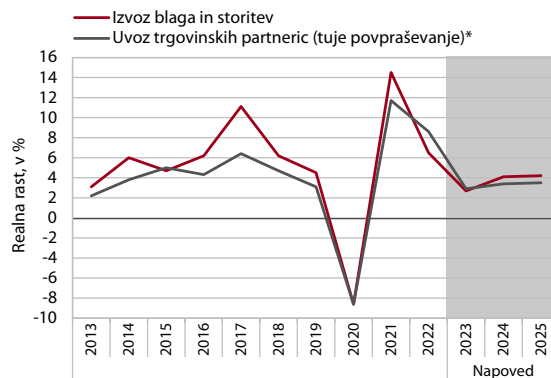
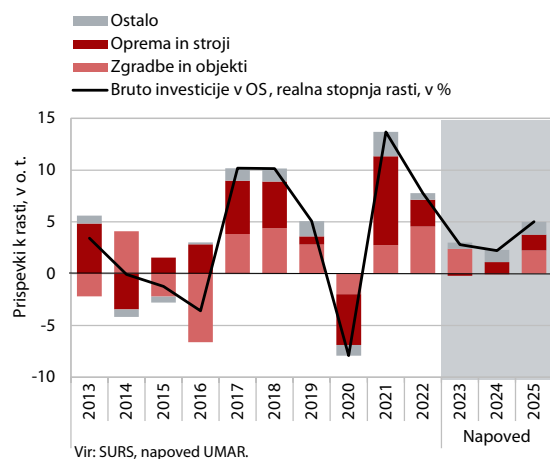
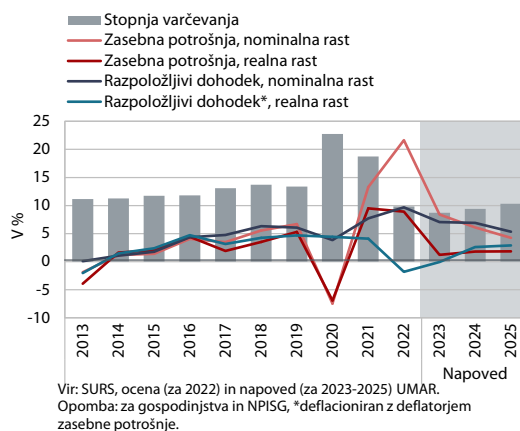

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Slika 22: Prispevki agregatov potrošnje k rasti BDP

Vir: SURS, napoved UMAR.

Slika 23: Prispevki rasti dodane vrednosti posameznih dejavnosti k rasti BDP**Slika 24: Rast izvoza blaga in storitev se bo letos upočasnila, predvsem zaradi nižje rasti tujega povpraševanja****Slika 25: Rast investicij bo letos ostala zmerna; k rasti bodo ključno prispevale javne investicije****Slika 26: Rast zasebne potrošnje se bo letos občutno umirila**

2.3

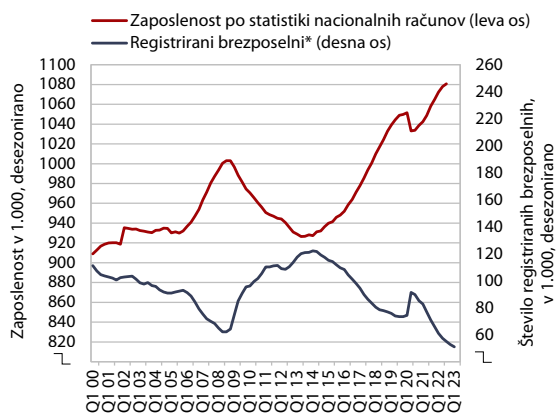
Zaposlenost in brezposelnost

Naraščanje zaposlenosti se je v drugi polovici leta 2022 ob ohlajanju gospodarske aktivnosti in pomanjkanju delovne sile umirilo, a je zaposlenost kljub temu dosegla visoko rast, brezposelnost pa najnižjo raven v zadnjih 30 letih. Rast zaposlenosti so lani zabeležile skoraj vse dejavnosti, najbolj pa izstopa gradbeništvo, ki je tudi dejavnost z velikim pomanjkanjem delovne sile. Pomanjkanje kadra je sicer prisotno v večini dejavnosti, kar vpliva na to, da v zadnjem obdobju k skupni rasti zaposlenosti vedno več prispeva zaposlovanje tujih delavcev, decembra kar dve tretjini. Kljub umirjanju gospodarske aktivnosti se je lani nadaljevalo zmanjševanje števila registriranih brezposelnih, ki je konec decembra upadlo na 53.181, kar je za 19,4 % manj kot pred letom in za 29,4 % manj kot pred epidemijo (decembra

2019); konec januarja 2023 jih je bilo 55.386 (medletno –18,4 %).²³ Nižje je bilo tudi število dolgotrajno brezposelnih oseb (januarja medletno za –31,8 %), kar odraža veliko pomanjkanje delovne sile.

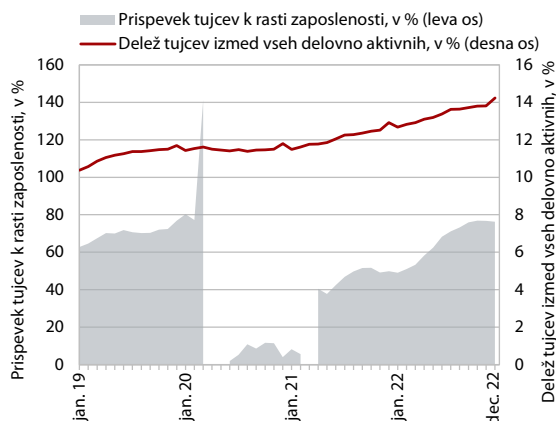
Na trgu dela je veliko pomanjkanje delovne sile, kar vpliva na poslovanje podjetij. Na nezadostno ponudbo kadra kaže stopnja prostih delovnih mest²⁴, ki je najvišja v delovno intenzivnih dejavnostih (predelovalnih dejavnostih, gradbeništvu in gostinstvu), visoka pa je tudi v vseh drugih dejavnostih. Dolgotrajen kadrovski primanjkljaj²⁵ vpliva na poslovanje podjetij, o čemer poroča več kot polovica vseh podjetij v gradbeništvu in tretjina v predelovalnih dejavnostih. Med podjetji, ki ne morejo zapolniti prostih delovnih mest, jih polovica odreja nadurno delo, petina pa zaposlene preusposablja, delo oddaja zunanjim izvajalcem ali pa zavrača naročila (ZRSZ, 2022). Obseg domače delovne sile, ki bi lahko bila potencialno na voljo za zaposlitev (tako brezposelne osebe kot tudi neaktivne osebe), se meri z indeksom nezaposlenosti²⁶; njegova rekordno nizka vrednost, podobno kot stopnja brezposelnosti, kaže na izjemno majhen obseg še razpoložljive domače delovne sile.

Slika 27: Zaposlenost in brezposelnost sta na rekordno visokih oz. nizkih ravneh, a se je njuna dinamika v drugi polovici lanskega leta umirila

Vir: SURS. Opomba: *Podatek za Q1 2023 je izračunan kot povprečje za januar in februar.

Slika 28²⁷: Prispevek tujih državljanov k medletni rasti zaposlenosti je visok, posledično narašča njihov delež v delovno aktivnih

Vir: SURS, preračuni UMAR.

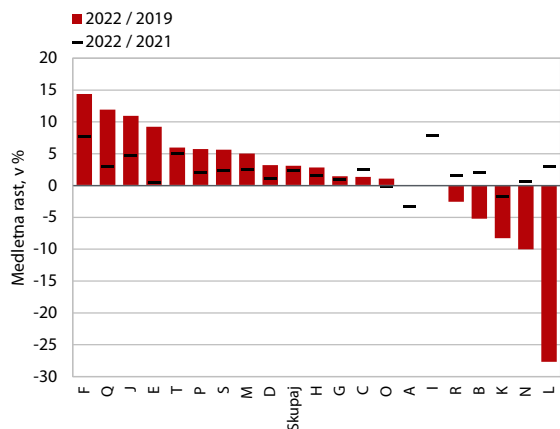
²³ Januarja letos je bilo njihovo število sicer za 4,1 % večje kot konec decembra, a je to večinoma odraz sezonskih gibanj, povezanih z večjim prilivom v brezposelnost zaradi izteka zaposlitev za določen čas. Po sezonsko prilagojenih podatkih pa se je njihovo število tudi januarja nadalje zmanjšalo (za 1,5 %).

²⁴ Stopnja prostih delovnih mest je razmerje med prostimi delovnimi mesti in vsemi (prostimi plus zasedenimi) delovnimi mesti.

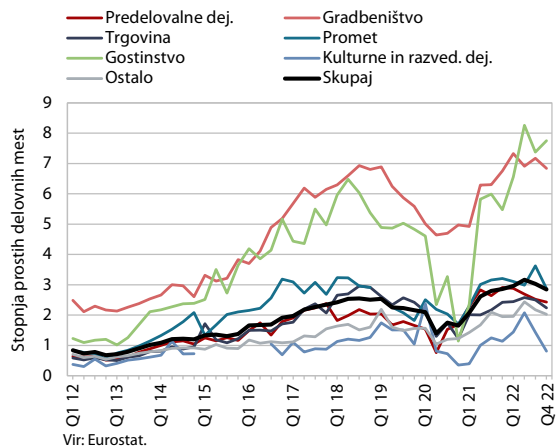
²⁵ Na veliko pomanjkanje kadra, tako v Sloveniji kot v drugih razvitih državah, vplivajo ciklični in strukturni dejavniki. Med slednje spada staranje delovne sile in s tem prehajanje velikega števila zaposlenih v upokojeve, spremembe v strukturi povpraševanja po določenih veščinah (zlasti v luči tehnološkega napredka, zelenega in digitalnega prehoda), spremembe v migracijskih tokovih in v določenih sektorjih oz. poklicih manj ugodne delovne razmere.

²⁶ Indeks nezaposlenosti je širše merilo obsega prostih kapacitet od običajne stopnje brezposelnosti, saj vključuje tudi nekatere kategorije neaktivnih oseb in upošteva različno verjetnost njihovega prehoda v delovno aktivnost. Za podrobnejši opis metodologije glej Perko in Rogan (2023).

²⁷ V sliki je prazno obdobje pri prispevku tujcev k rasti zaposlenosti obdobje, ko je bil prispevek negativen. Do visokega prispevka v marcu 2020 (nad 100 %) je prišlo zaradi medletnega zmanjšanja števila delovno aktivnih domačih državljanov in povečanja števila delovno aktivnih tujih državljanov, ki je bilo zaradi tega hkrati večje od povečanja skupnega števila delovno aktivnih.

Slika 29: Zaposlenost se je lani povečala v večini dejavnosti

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Slika 30: Nerealizirano povpraševanje po delavcih (stopnja prostih delovnih mest) ostaja visoko

Letos se bosta rast zaposlenosti in upadanje brezposelnosti nadalje umirjala, izraziteje v prvi polovici leta; veliko pomanjkanje delovne sile pa tudi v prihodnjih dveh letih ne bo dopuščalo vidnejše rasti zaposlenosti. Ob umiritvi gospodarske aktivnosti in pomanjkanju ustrezne delovne sile letos, zlasti v prvi polovici leta, pričakujemo precej manjšo intenzivnost zaposlovanja. Na nekoliko manjši optimizem podjetij glede zaposlovanja v prihodnjih mesecih v primerjavi z lanskim letom kaže tudi kratkoročni kazalnik pričakovanj o zaposlovanju. V povprečju leta pa se bo zaposlenost povečala za 1,0 %, pri čemer bo večina rasti izhajala iz visoke ravni na začetku letošnjega leta (prenos iz lanskega leta) in predvidene postopne rasti v njegovi drugi polovici. Število registriranih brezposelnih bo v povprečju leta upadlo na okoli 50 tisoč oseb. V prihodnjih dveh letih se kljub predvidenemu okrevanju gospodarske aktivnosti zaposlenost ne bo bistveno okrepila zaradi že visoke ravni in omejitev na strani ponudbe delovne sile, umirilo se bo tudi padanje brezposelnosti. Participacija na trgu dela se bo še naprej postopoma povečevala zlasti v starostni skupini 55–64 let, nekoliko tudi v skupini 20–24 let, kjer je podpovprečna. Demografska gibanja, ko se prebivalstvo v starostni skupini 15–64 let že dlje časa vidno zmanjšuje, bodo sicer postala še večji omejitveni dejavnik rasti dodane vrednosti.

Tabela 4: Napoved zaposlenosti in brezposelnosti

V %	2022	2023		2024		2025
		september 2022	februar 2023	september 2022	februar 2023	februar 2023
Zaposlenost po SNA, rast	2,4	0,8	1,0	0,7	0,7	0,4
Število registriranih brezposelnih*, povprečje v letu	56,7	54,4	49,6	52,8	47,8	46,1
Stopnja registrirane brezposelnosti	5,8	5,5	5,1	5,3	4,9	4,7
Stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili	4,2**	4,1	4,0	3,9	3,8	3,7

Vir: za leto 2022 SURS (2023), za obdobje 2023–2025 napoved UMAR. Opomba: *v tisoč. **Podatek za leto 2022 je ocena UMAR, saj podatek za četrto četrtletje 2022 do zaključka priprave napovedi še ni bil na voljo.

2.4

Plače

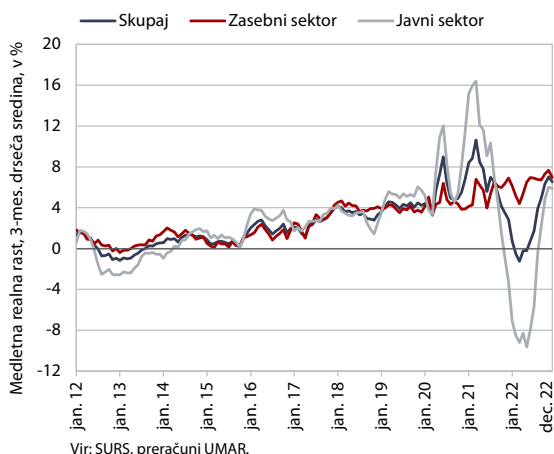
Lanska zmerna nominalna rast povprečne bruto plače (2,8 %) je bila predvsem posledica znižanja plač v javnem sektorju zaradi prenehanja izplačevanja večine dodatkov, povezanih z epidemijo, v zasebnem sektorju je bila rast ob pritiskih s trga dela podobna kot leta 2021; zaradi visoke inflacije pa je bila povprečna bruto plača realno nižja (za 5,5 %). V obdobju epidemije so na veliko nihanje rasti plač v zasebnem sektorju (predvsem v letu 2020) močno vplivali zlasti ukrepi za ohranjanje delovnih mest²⁸, v javnem sektorju pa izplačila dodatkov, povezanih z epidemijo, sprva v smeri močne rasti plač, ob njihovem prenehanju izplačevanja v drugi polovici 2021 pa z izrazitim padcem (Slika 31), ki je vplival na dinamiko plač v javnem sektorju do jeseni leta 2022. Leta 2022 se je skupna nominalna rast plač okrepila. V zasebnem sektorju je bila ob večjih pritiskih s trga dela ob pomanjkanju kadrov in zvišanju minimalne plače nominalno višja za 6,2 %, realno pa je zaradi visoke inflacije upadla (–2,4 %) ²⁹. V javnem sektorju je bila povprečna bruto plača do julija lani nominalno medletno nižja (zaradi medletnega učinka prenehanja izplačevanja večine dodatkov), nato pa je začela znova naraščati, tudi kot posledica oktobrskega dogovora s sindikati javnega sektorja³⁰. Zaradi močnega učinka osnove je bila v povprečju leta nominalno nižja za 2,5 %, realno pa za 10,4 %. Povprečna bruto plača je bila v letu 2022 sicer realno za 4,3 % višja kot leta 2019.

²⁸ Gre za vpliv načina izračunavanja plač v povezavi s sprejetimi interventnimi ukrepi, zlasti čakanjem na delo in skrajšanim delovnim časom, saj se v statistiko plač štejejo zgolj del plače in tisti prejemniki plač, ki jim je plačo v svoje breme izplačal delodajalec, ne pa tudi del, ki ga je sofinancirala država. Za več glej Jesensko napoved gospodarskih gibanj (UMAR, 2021).

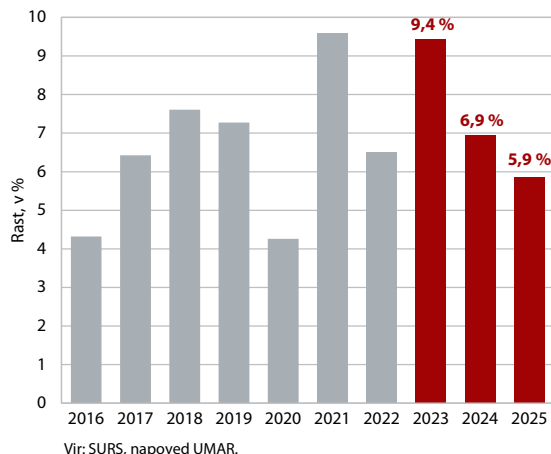
²⁹ Na splošno je bila rast najvišja v dejavnostih, kjer je pomanjkanje delovne sile večje. To je v gostinstvu (8,9 %), prometu (8,7 %), drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (7,8 %), gradbeništvu (7,0 %) in predelovalnih dejavnostih (6,3 %).

³⁰ Na podlagi oktobrskega Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leto 2022 in 2023 (2022) je v letu 2022 prišlo do povišanja višine povračila regresa za prehrano v septembru, uskladitve plačne lestvice za 4,5 % v oktobru, izplačila višine regresa za letni dopust za leto 2022 v novembru, v letu 2023 pa je predvidena še višja uvrstitev delovnih mest, nazivov in funkcij v aprilu ter izplačilo v okviru realizacije sporazumov, sklenjenih v obdobju preteklih vlad. Časovna dinamika izplačevanja slednje točke Dogovora v času priprave te napovedi sicer ni bila znana.

Slika 31: Rast povprečne bruto plače se je v zadnjih mesecih lanskega leta krepila v zasebnem in v javnem sektorju

Slika 32: Ocena in napoved rasti nominalne prispevne osnove

Realna rast povprečne bruto plače bo letos rahlo pozitivna (1,1 %), proti koncu obdobja napovedi pa se bo okrepila. Pričakujemo, da bo v zasebnem sektorju rast povprečne plače letos višja kot lani (nominalno za 8,0 %, realno za 0,9 %), na kar bodo vplivali nadaljnji pritiski s trga dela ob pomanjkanju kadrov in krepitev teženj po ohranjanju kupne moči dohodka v okolju visoke inflacije, pa tudi januarско povišanje minimalne plače, ki je največje po letu 2010 (Okvir 2). Tudi v javnem sektorju bo rast plač visoka, kot posledica uresničitve lanskega dogovora s sindikati javnega sektorja (nominalno 8,7 %, realno 1,5 %). Nominalna rast plač se bo v prihodnjih dveh letih nekoliko umirila ob pojenjanju cenovnih pritiskov, vendar bo ob pomanjkanju delovne sile ostala višja od (predkovidnega) dolgoročnega povprečja. Napoved rasti bruto plač tudi tokrat spremljajo znatna tveganja. Na višjo rast od napovedane bi lahko vplivale težnje po višjih plačah v primeru daljšega obdobja visoke inflacije in tudi zaradi dviga in morebitnega večjega prelivanja rasti minimalne plače v rast ostalih plač. Na rast plač v javnem sektorju, zlasti po letu 2023, pa bo vplivala napovedana reforma plačnega sistema, katere učinkov na rast plač v tem trenutku še ni mogoče natančno oceniti.

Rast ocenjene nominalne prispevne osnove, ki je podlaga za oceno prispevkov za socialno varnost, bo letos visoka, v prihodnjih dveh letih pa zmernejša. Rast nominalne prispevne osnove je bila lani nižja (6,5 %) kot leto prej (9,6 %) zaradi prenehanja izplačevanja dodatkov v povezavi z epidemijo. Letos bo rast ob predvideni visoki rasti plač v zasebnem in tudi javnem sektorju visoka (9,4 %), prihodnje leto pa se bo umirila.

Tabela 5: Napovedi rasti povprečne plače na zaposlenega

Stopnje rasti, v %	2022	2023		2024		2025
		september 2022	februar 2023	september 2022	februar 2023	februar 2023
Bruto plača na zaposlenega – nominalno	2,8	6,0	8,3	4,5	6,0	5,1
- zasebni sektor	6,2	5,1	8,0	5,0	6,5	5,5
- javni sektor	-2,5	7,6	8,7	3,4	5,1	4,5
Bruto plača na zaposlenega – realno	-5,5	0,0	1,1	1,5	1,8	2,7
- zasebni sektor	-2,4	-0,8	0,9	2,1	2,2	3,0
- javni sektor	-10,4	1,5	1,5	0,5	0,9	2,0

Vir: za leto 2022 SURS (2023), za obdobje 2023–2025 napoved UMAR.

Okvir 2

Ocena števila prejemnikov minimalne plače

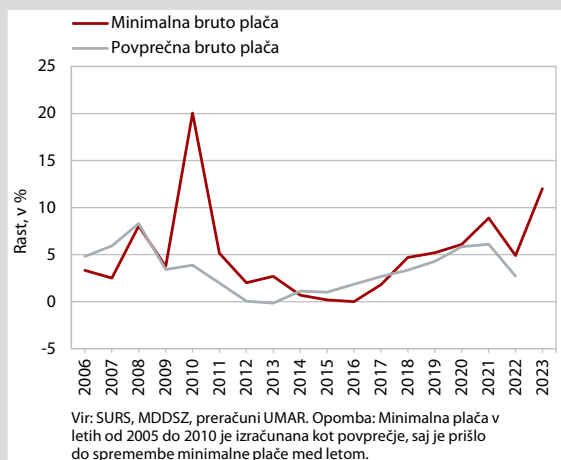
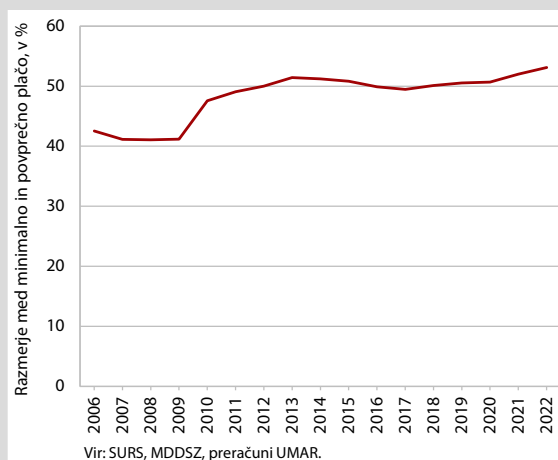
Minimalna plača se je letos povečala za 12 %, kar je največ po letu 2010. Minimalna bruto plača se je januarja letos povečala s 1.074,43 evrov na 1.203,36 evrov (neto z 778,48 evrov na 878,48 evrov).³¹ Pri povišanju sta se upoštevala nov izračun minimalnih življenjskih stroškov iz oktobra lani in decembrska medletna inflacija.³² Po novem izračunu minimalnih življenjskih stroškov, ki je bil narejen prvič po letu 2017 in je vključeval povišanja cen do septembra 2022³³, so se ti povišali za 9,2 %, decembrska inflacija pa je bila 10,3-odstotna. Povišanje minimalne plače je bilo tako višje kot v preteklih letih in najvišje po letu 2010.

Minimalna plača je v zadnjih petih letih naraščala hitreje od povprečne plače. Bistveno hitrejša rast je bila značilna zlasti za obdobje gospodarske in finančne krize, ki je sovpadala z uveljavitvijo novega zakona o minimalni plači, s katerim se je minimalna plača precej povečala (samo leta 2010 za 20 %); v obdobju 2013–2022 pa je bila njena kumulativna rast zgolj nekoliko višja od povprečne plače (37,1 % v primerjavi s 32,2 %). Razmerje med minimalno in povprečno plačo je leta 2012 preseglo 50 %, do leta 2022 pa se je po naši oceni povečalo na 53,1 %. Po zadnjih razpoložljivih podatkih o porazdelitvi plač za države EU, ki imajo zakonsko določeno minimalno plačo, je bila Slovenija v letu 2021 edina, kjer je to razmerje presegalo 50 %.

³¹ Izračun neto zneska je za samsko osebo brez otrok in vključuje tudi učinek spremembe dohodninske zakonodaje.

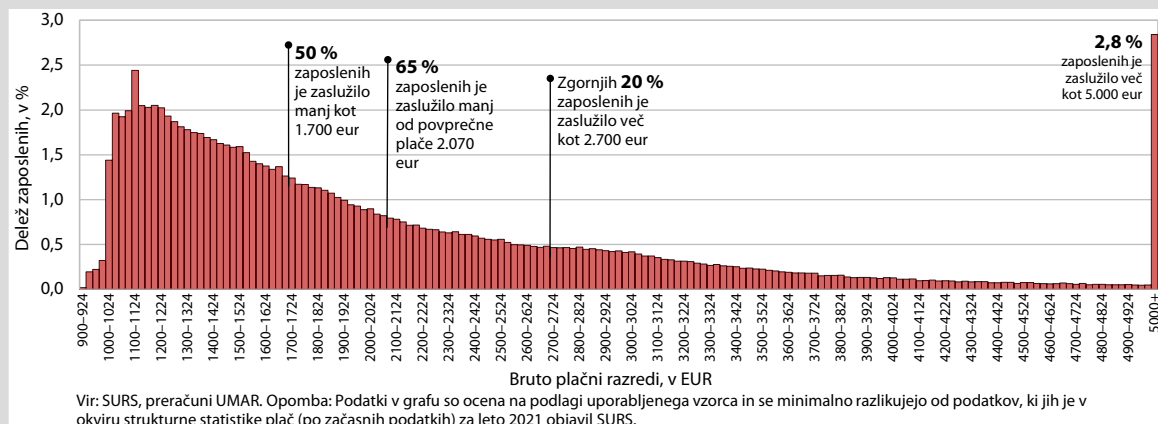
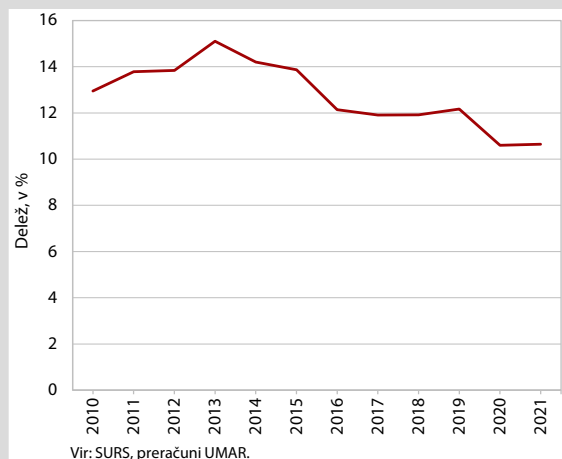
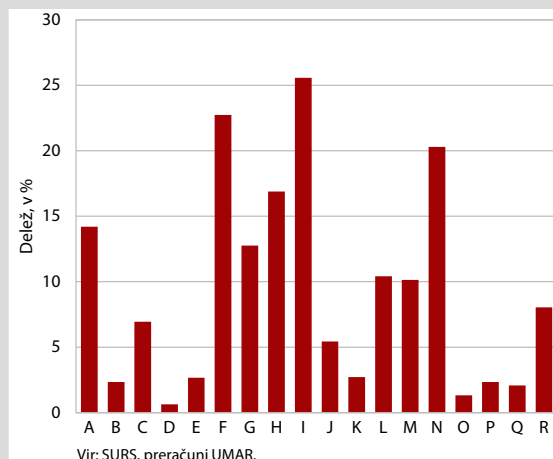
³² Po zakonu o minimalni plači se višina minimalne plače določi v višini zneska minimalnih življenjskih stroškov, povečanega za 20 % do 40 %. Hkrati se bruto minimalna plača januarja vsako leto poviša najmanj za medletno inflacijo iz decembra preteklega leta, ki je tokrat znašala 10,3 %.

³³ Minimalni življenjski stroški so bili oktobra 2022 ocenjeni na 669,83 evra; ob upoštevanju nove višine minimalnih življenjskih stroškov mora neto minimalna plača znašati vsaj 803,80 evrov.

Slika 33: Rast minimalne plače je večinoma presegala rast povprečne plače ...**Slika 34: ... kar je vplivalo na njuno visoko razmerje**

Ocenjujemo, da je delež zaposlenih oseb s plačo okoli minimalne plače v obdobju 2010–2021 postopoma upadal. Porazdelitev plač po višini kaže, da je v Sloveniji veliko število zaposlenih zgoščenih pri nizkih plačah, večinoma okoli minimalne plače, relativno manjši del zaposlenih pa prejema višje plače (Slika 35). Pri ocenjevanju števila prejemnikov minimalne plače je treba upoštevati, da točen znesek vsakokratne minimalne plače prejema le malo zaposlenih, zato je ustrežnejša uporaba razpona okrog zneska minimalne plače. Ob večanju razpona okoli minimalne plače se zaradi velike zgoščenosti plač močno povečuje tudi število zaposlenih s takšno plačo. Z uporabo razpona $\pm 10\%$ okoli zneska minimalne plače smo ocenili, da je v letu 2021 plačo v tem razponu prejelo okoli 11 % vseh zaposlenih ali okoli 85 tisoč oseb.³⁴ Delež teh prejemnikov se je po naši oceni skozi leta nekoliko zmanjšal (Slika 36), kar kaže na postopno naraščanje najnižjih plač in deleža zaposlenih, ki prejema plačo okoli minimalne. Znotraj dejavnosti je bil leta 2021 delež prejemnikov minimalne plače najvišji v gostinstvu (25 %), gradbeništvu (22 %) in v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih, ki vključujejo zaposlovalne agencije (20 %) (Slika 37).

³⁴ Ocena deleža prejemnikov minimalne plače je narejena na podlagi združitve mikropodatkov statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP) in napovedi za odmero dohodnine. Podatki so za obdobje 2010–2021, pri čemer so dohodninski podatki za leto 2021 zgolj začasni. Zaposlena oseba je v našem primeru oseba, ki je bila celo leto zaposlena pri pravni ali fizični osebi, pri istem delodajalcu, imela isti poklic, delo za polni delovni čas, nedoločen ali določen čas, ni bila na porodniški ali dolgotrajni bolniški in je prejela vsaj 90 % minimalne plače. V vzorcu za posamezno leto je bilo v povprečju okoli 570 tisoč oseb. Oceno števila in deleža zaposlenih okoli minimalne plače na vzorcu smo nato aplicirali na vse zaposlene pri pravnih in fizičnih osebah, ki jih je bilo v letu 2021 po podatkih SURS okoli 804 tisoč. Ocena deleža prejemnikov minimalne plače se lahko razlikuje od ocen po drugih virih, kot npr. po viru Raziskovanja o strukturi plače (SES), ki je mednarodno primerljiv podatek, ali po Anketi o življenjskih pogojih (EU-SILC). Do razlik lahko prihaja zaradi različnega zajema opazovanih enot. Ocene prejemnikov minimalne plače smo opravili tudi po obeh dodatnih virih; podobne so oceni po prvem viru.

Slika 35: Porazdelitev bruto plač (leto 2021) je močno zgoščena pri nizkih plačah**Slika 36: Delež prejemnikov minimalne plače (+/- 10 % okoli MP) se je v proučevanem obdobju postopoma zmanjševal****Slika 37: Največji delež prejemnikov minimalne plače je v gostinstvu**

Močan dvig minimalne plače lahko kratkoročno poveča delež njenih prejemnikov, saj ostale plače temu sledijo postopno. Ob dvigu minimalne plače se kratkoročno poveča število zaposlenih, katerih plača je blizu ali enaka novi minimalni plači, dokler se plače zaposlenih, ki so po novem blizu minimalne, ne povišajo. Preprosta simulacija povišanja minimalne plače za 12 % (na podlagi zadnjih razpoložljivih podatkov za leto 2021) kaže, da se delež prejemnikov minimalne plače v omenjenem razponu takoj poveča na okoli 20 %. Ob tem pa vsakokratno povišanje minimalne plače vpliva tudi na ostale plače s prelivanjem po porazdelitvi navzgor, kar je lahko med drugim posledica ureditve plačne politike znotraj podjetij in ohranjanja ustreznih plačnih razmerij med zaposlenimi. Posledično se delež prejemnikov minimalne plače nato znova zniža. Po oceni Laporšek idr. (2017) lahko rast minimalne plače vpliva na povišanje plač vse do 50 % nad minimalno plačo, pri čemer je učinek močnejši pri plačah blizu minimalne, pri višjih plačah pa je učinek ustrezno manjši.

2.5

Inflacija

Rast cen življenjskih potrebščin se je v letu 2022 precej okrepila. Inflacija je sredi leta 2022 dosegla najvišje ravni po skoraj 30 letih³⁵, nato se je le nekoliko znižala in konec leta 2022 še vedno presegala 10 % (konec leta 2021 je znašala 4,9 %). V povprečju leta je bila 8,8-odstotna (leta 2021 1,9-odstotna). K inflaciji so lani največ prispevale cene hrane in brezalkoholnih pijač (3,1 o. t.), močno so se podražili tudi energenti (2 o. t.). Inflacija se je okrepila že v začetku lanskega leta, ko so k njej največ prispevali dražji energenti (cene energentov na svetovnih trgih so sicer začele naraščati že jeseni 2021), višje cene predelane in nepredelane hrane zaradi slabše letine in dražjih vhodnih surovin, okrepil pa se je tudi prispevek cen neenergetskega industrijskega blaga, predvsem zaradi težav v dobavnih verigah, povezanih z epidemijo. Z začetkom vojne v Ukrajini so se zunanji šoki še okrepili, inflacija pa je postajala vedno širše osnovana. Poleg cen blaga se je začela krepiti tudi rast cen storitev, kar je poleg verjetnega delnega prelivanja cen energentov povezano predvsem s pokovidnim okrevanjem povpraševanja in tudi povišanjem plač v dejavnostih, ki se soočajo s pomanjkanjem delovne sile. Proti koncu lanskega leta se je prispevek rasti cen storitev k inflaciji še okrepil, prav tako tudi prispevek cen hrane. Upočasnila pa se je rast cen energentov (ob visoki osnovi, umirjanju gospodarske aktivnosti in ukrepih vlade za blaženje energetske draginje³⁶), ki je sicer ostala visoka³⁷, prav tako se je nekoliko umirila tudi rast cen neenergetskega industrijskega blaga s postopnim umirjanjem težav v dobavnih verigah in razmer na trgih surovin. Skladno s takšnimi gibanji je bila osnovna inflacija (brez upoštevanja cen hrane in energentov) konec leta 2022 (7,4 %) precej višja kot konec leta 2021 (3,1 %). Z naraščajočo inflacijo se je lani začela pospešena normalizacija denarne politike, ki z dvigovanjem obrestnih mer in umikanjem nestandardnih ukrepov vpliva na zaostrovanje pogojev zadolževanja in s tem zavira povpraševanje ter pritisk na cene³⁸ in inflacijska pričakovanja. Ta so sicer kratkoročno povišana, bolj dolgoročno pa so še vedno zasidrana okrog inflacijskega cilja.

Letos pričakujemo postopno umirjanje inflacije, ki pa bo v povprečju ostala razmeroma visoka; ocenjujemo, da bi se proti 2 % lahko postopoma znižala šele po letu 2024. Januarja letos se je medletna inflacija ohranila pri 10 %, rast cen hrane in storitev se je še nekoliko okrepila, nadalje pa se je umirila rast cen energentov (9,2 %). Po naši oceni bodo višje cene storitev v celem letu pomembno prispevale k inflaciji, tudi prispevek cen hrane bo še razmeroma visok, pričakujemo pa njihovo postopno nižjo rast (glej tudi Okvir 3). Prispevek cen energentov naj bi bil letos v odsotnosti šokov manjši (tu sicer pričakujemo precejšnja nihanja medletnih rasti zaradi učinka osnove, povezane s preteklimi vladnimi ukrepi,³⁹ in izteka nekaterih še veljavnih vladnih ukrepov⁴⁰),

³⁵ Julija in avgusta je bila 11-odstotna, kar je največ po avgustu 1995.

³⁶ Vlada je za blaženje posledic visokih cen energentov sprejela več ukrepov, ki so po naši oceni inflacijo znižali za približno 2 o. t.

³⁷ Decembra je bila 15,9-odstotna; najvišja je bila julija 2022, in sicer skoraj 40-odstotna.

³⁸ ECB ocenjuje, da je denarna politika evrskega območja lani inflacijo znižala za 0,2 o. t., letos in prihodnje leto pa bo ta učinek precej večji in bo znašal 1,2 oz. 1,8 o. t. (Lane, 2023).

³⁹ Vlada je v prvem četrtletju lani z Zakonom o nujnih ukrepih za omilitve posledic zaradi vpliva visokih cen energentov gospodinjstva začasno oprostila plačila določenih prispevkov in s tem močno pocenila električno energijo (mesečno za skoraj 40 %).

⁴⁰ S 30. aprilom se izteče ukrep oblikovanja maksimalne cene toplote iz daljinskega ogrevanja, 31. maja pa ukrep nižjega DDV na nekatere energente za ogrevanje.

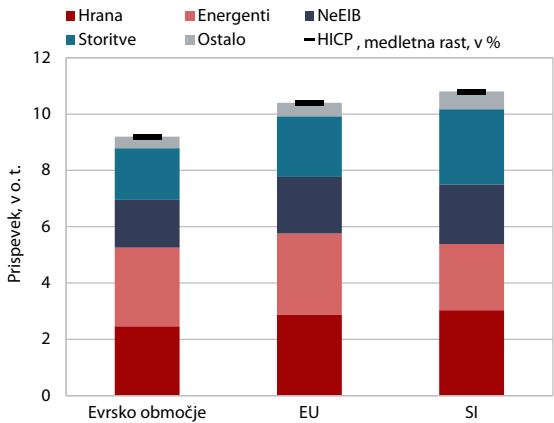
prav tako naj bi se postopoma umirjala tudi rast cen neenergetskega industrijskega blaga ob stabilnejših razmerah na trgih surovin, nadaljnjem zmanjševanju težav v dobavnih verigah in tudi nizki rasti trošenja. S postopnim umirjanjem rasti cen bo inflacija konec leta 5,1-odstotna, v povprečju leta pa, predvsem zaradi visoke ravni na začetku leta, 7,1-odstotna. Za prihodnje leto pričakujemo, da se bo inflacija v odsotnosti zunanjih šokov še naprej umirjala in naj bi ob podpori ukrepov denarne politike do konca leta padla pod 3 %. Tveganja za višjo inflacijo so povezana tudi z vremenskimi razmerami in razmerami na trgu dela ter trdovratnejšo rastjo cen storitev.

Tabela 6: Napoved inflacije

V %	2022	2023		2024		2025
		september 2022	februar 2023	september 2022	februar 2023	februar 2023
Inflacija – dec./dec.	10,3	3,9	5,1	2,2	2,8	2,0
Inflacija – povprečje leta	8,8	6,0	7,1	2,9	4,2	2,4

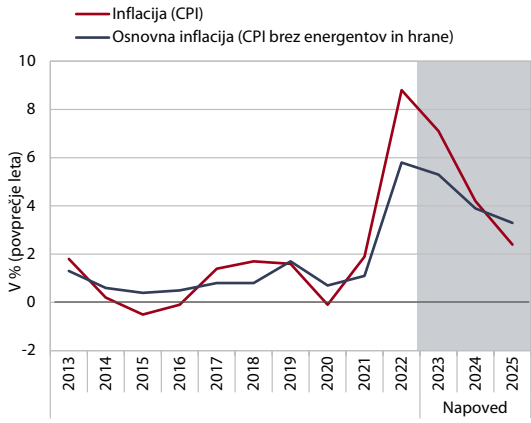
Vir: za leto 2022 SURS (2023), za obdobje 2023–2025 napoved UMAR.

Slika 38: Rast cen hrane je v letu 2022 pomembno prispevala k inflaciji v Sloveniji

Vir: Eurostat, preračuni UMAR.

Slika 39: Inflacija bo letos postopno upadla, a v povprečju ostala razmeroma visoka; osnovna inflacija se bo umirjala počasneje

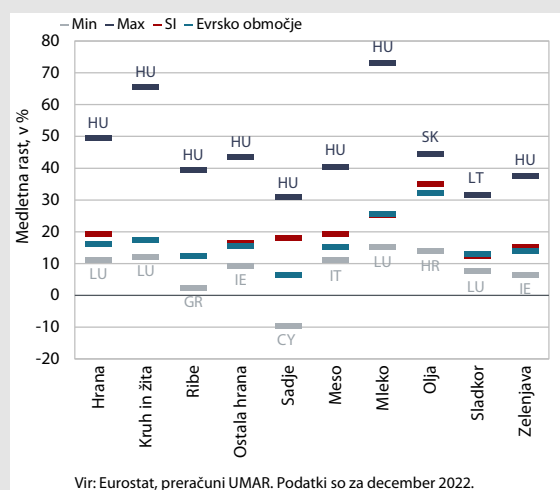
Vir: SURS, napoved UMAR.

Okvir 3

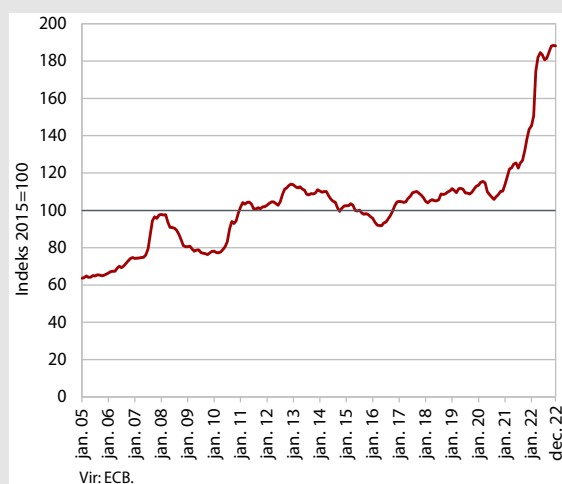
Vpliv šokov v cenah prehranskih surovin na cene hrane

Dlje časa trajajoče zaostrene razmere na energetskih trgih in trgih prehranskih surovin, ki jih je vojna v Ukrajini še poglobila, ter neugodne vremenske razmere vplivajo na visoko rast cen hrane. Cene inputov v kmetijstvu so se začele zviševati v letu 2021, v prvi polovici leta 2022 pa se je rast okrepila. Izjemno visoke rasti cen so bile v skupini mineralnih gnojil (ki sledijo cenam fosilnih goriv), pa tudi krmil (ki večinoma sledijo cenam žita). Cenam inputov so sledile cene kmetijskih pridelkov. V letu 2022 je prišlo tudi do znatne rasti uvoznih cen živil in cen pri proizvajalcih živil. Po izrazitem padcu ob izbruhu epidemije so se cene energentov ob oživiljanju gospodarske aktivnosti ponovno pričele krepiti sredi leta 2021, z vojno v Ukrajini pa so se razmere na trgu energentov še zaostrole. Poleg višjih cen gnojil in energentov so na pridelavo hrane vplivale tudi neugodne vremenske razmere (suša) v poletnih mesecih 2022. Višji stroški pridelave hrane so se delno prenesli po celotni verigi od proizvodnje do maloprodajnih cen hrane. Te so, poleg cen energentov, tako v Sloveniji kot v evrskem območju in EU lani največ prispevale k pospešitvi inflacije. Povsod so najhitreje naraščale cene olj in maščob ter mlečnih izdelkov, skoraj dve tretjini pa so k rasti cen hrane prispevale višje cene mlečnih izdelkov, žit in mesa. V vseh državah evrskega območja in EU so bile cene hrane lani medletno višje vsaj za 10 % in so presegale splošno rast cen, razlike med državami pa so precejšnje. Rast cen hrane v HICP v Sloveniji je bila lani 19,2-odstotna in je nekoliko presegla povprečje v evrskem območju.

Slika 40: Med državami EU so razlike v rasti cen hrane

Slika 41: Cene prehranskih surovin na notranjem trgu EU so v letih 2021 in 2022 močno naraščale

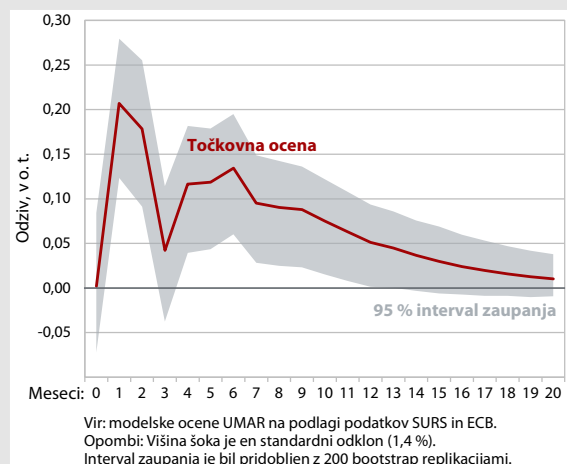

Po zgledu Ferrucci idr. (2012) smo z modelom vektorske-avto regresije (VAR) ocenili vpliv šoka v cenah prehranskih surovin na notranjem trgu EU na cene hrane za potrošnike v Sloveniji. Za identifikacijo strukturnih šokov smo uporabili dekompozicijo Choleskega, ki predpostavlja razvrstitev spremenljivk po stopnji eksogenosti, in sicer od najbolj eksogene do najbolj endogene. V model smo vključili tri spremenljivke v naslednjem vrstnem redu: kot ključno spremenljivko smo uporabili cene prehranskih surovin na notranjem

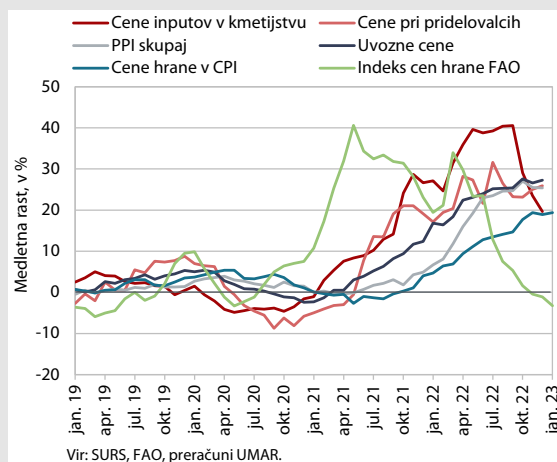
trgu EU⁴¹ (Slika 41), poleg nje pa še indeks cen živil pri proizvajalcih in indeks cen hrane iz CPI (v nadaljevanju cene hrane za potrošnike) v Sloveniji. Iz slednjega smo izločili cene sadja in zelenjave, saj te niso močno povezane s surovinskimi šoki. Takšen vrstni red spremenljivk je skladen s predpostavko postavljanja cen vzdolž distribucijske verige. Model smo ocenili na mesečni časovni frekvenci z uporabo diferenciranih logaritmiranih vrednosti spremenljivk za obdobje od januarja 2007 do decembra 2022.

Ocene modela kažejo na precej dolgotrajen prenos surovinskega šoka v cene hrane za potrošnike v Sloveniji. Skladno z modelskimi ocenami prenos šoka traja dobro leto dni, nato pa postane odziv statistično neznačilen (Slika 42). Te ocene nakazujejo, da naj bi se šoka, ki sta se zgodila ob koncu leta 2021 ter marca in aprila lani, že skoraj povsem prenesla. Izhajajoč iz modelskih ocen se v dobrem letu dni po šoku cene hrane za potrošnike v Sloveniji kumulativno zvišajo za 1,3 %, cene prehranskih surovin (kot odziv na lasten šok) pa za 4,5 %, kar pomeni nekaj manj kot tretjinski prenos surovinskega šoka v cene hrane za potrošnike v Sloveniji.

Slika 42: Impulzni odziv mesečne stopnje rasti cen hrane za potrošnike v Sloveniji na šok v cenah prehranskih surovin na notranjem trgu EU

Slika 43: Cene hrane na svetovnih trgih in inputov v kmetijstvu nakazujejo možno umirjanje rasti cen hrane

Rast cen hrane v Sloveniji v začetku leta 2023 ostaja visoka. V zadnjih mesecih se je rast cen inputov v kmetijstvu precej upočasnila, kar bo postopoma vplivalo na umirjanje teh cenovnih pritiskov po celotni cenovno/stroškovni verigi. Tudi rasti cen hrane na svetovnih trgih so se v zadnjem obdobju izrazito umirile, predvsem zaradi visoke osnove ter nižjih cen energentov in drugih vhodnih surovin. Vendar tveganja za vztrajanje rasti cen hrane na povišani ravni oziroma njihovo počasno umirjanje ostajajo prisotna, povezana pa so s stroškovnimi pritiski s trga dela, nestabilnimi geopolitičnimi razmerami in morebitnimi ponovnimi povišanji cen energentov, pomemben pa je tudi vpliv neugodnih vremenskih razmer.

⁴¹ Cene se nanašajo na štiri skupine prehranskih surovin: žit, mlečnih izdelkov, mesa in olj. Natančneje, gre za kombinacijo odkupnih cen pri kmetijskih proizvajalcih in veleprodajnih tržnih cen na notranjem trgu EU, kar pomeni, da cene implicitno odražajo tudi ukrepe skupne kmetijske politike, zaradi česar so ustreznejše kot borzne cene.

2.6

Tekoči račun plačilne bilance

Po desetih letih se je presežek tekočega računa leta 2022 prevesil v primanjkljaj. K občutnemu znižanju salda tekočega računa je največ prispeval blagovni saldo, saj je bila, ob razmeroma visoki domači potrošnji, realna rast uvoza blaga hitrejša od izvoza. Poslabšali so se tudi pogoji menjave (za 2,8 %⁴²), ki so k spremembi nominalnega blagovnega salda prispevali približno tretjino (1 mrd EUR). Povečal pa se je storitveni presežek, ki je bil višji v vseh segmentih storitvene menjave, zlasti v menjavi potovanj, saj so se prilivi od potovanj tujih turistov v Slovenijo povečali precej bolj (za 1,2 mrd EUR) kot izdatki domačega prebivalstva za potovanja v tujino (za 0,5 mrd EUR). K rasti storitvenega presežka je prispevala tudi menjava transportnih in ostalih storitev, ki imajo višjo dodano vrednost (finančne storitve, telekomunikacijske, računalniške in informacijske storitve ter storitve raziskav in razvoja). Neto odlivi primarnih in sekundarnih dohodkov so bili višji kot pred letom. Primanjkljaj primarnih dohodkov se je povečal zaradi več plačanih carin v proračun EU (uvoz električnih vozil za trg EU preko Luke Koper), poleg tega so bile nižje tudi prejete subvencije iz proračuna EU. Višji primanjkljaj sekundarnih dohodkov pa je izhajal iz višjih transferjev državnega in zasebnega sektorja v tujino. Z vidika varčevalno-investicijske vrzeli je k zmanjšanju salda tekočega računa razmeroma več prispevalo nižje bruto varčevanje, predvsem gospodinjstev, okrepila pa se je tudi investicijska aktivnost.

Saldo tekočega računa bo v obdobju 2023–2025 znova v majhnem presežku. K temu bo prispevala predvsem rast storitvenega presežka, zlasti v menjavi potovanj, letos pa tudi zmanjšanje blagovnega primanjkljaja zaradi rahlega izboljšanja pogojev menjave.⁴³ Od leta 2024 se bo blagovni primanjkljaj ponovno povečeval zaradi nekoliko nižje rasti izvoza od uvoza. Prav tako bosta v obdobju napovedi višja tudi primanjkljaja v bilancah primarnih in sekundarnih dohodkov. Na rast prvega bodo vplivali višji neto odlivi dohodkov od lastniškega kapitala (dividend in dobičkov), rast stroškov financiranja dolga, prav tako se pričakuje več plačanih carin v proračun EU (uvoz električnih vozil za trg EU preko Luke Koper)⁴⁴. Primanjkljaj sekundarnih dohodkov pa se bo povečeval zlasti zaradi višjih vplačil v proračun EU iz naslova bruto nacionalnega dohodka in davka na dodano vrednost.

Tabela 7: Napoved tekočega računa plačilne bilance – plačilnobilančna statistika

	2022	2023		2024		2025
		september 2022	februar 2023	september 2022	februar 2023	februar 2023
Tekoči račun, v mio EUR	−450	−324	196	64	492	622
Tekoči račun, delež v primerjavi z BDP, v %	−0,8	−0,5	0,3	0,1	0,7	0,9

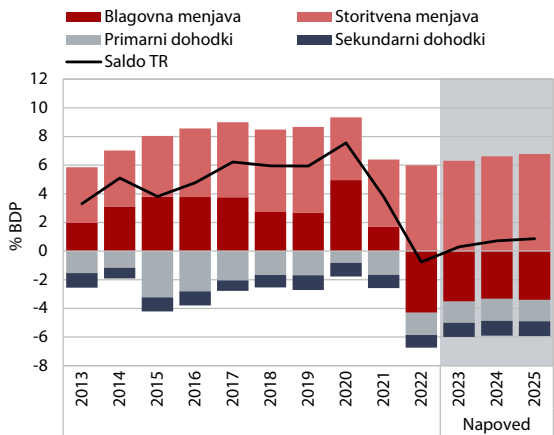
Vir: za leto 2022 BS (2023), za obdobje 2023–2025 napoved UMAR.

⁴² Delež energije, surovin in hrane je v uvozu višji kot v izvozu, zato se z rastjo njihovih cen poslabšajo pogoji menjave.

⁴³ Ob upoštevanju predpostavke umiritve cen energentov in ostalih primarnih surovin (po njihovi lanski visoki rasti) bo letos rast uvoznih cen (3,9 %) nekoliko nižja od rasti izvoznih cen (4,6%), zato se bodo pogoji menjave izboljšali za 0,7 %.

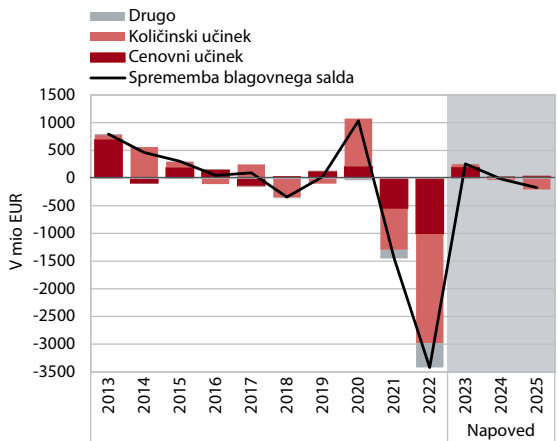
⁴⁴ Delno bodo rast primanjkljaja primarnih dohodkov blažile prejete subvencije iz proračuna EU: večina teh so sredstva za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike, del pa tudi sredstva iz mehanizma za okrevanje in odpornost. Sicer pretežni del sredstev, ki jih bo Slovenija prejela iz proračuna EU, predstavljajo investicijski transferji, ki se po plačilnobilančni statistiki izkazujejo na kapitalskem računu plačilne bilance.

Slika 44: Lani se je presežek tekočega računa po 10 letih prevesil v primanjkljaj predvsem zaradi velikega primanjkljaja v blagovni menjavi ...

Vir: BS, preračuni in napoved UMAR.

Slika 45: ... na katerega so vplivala cenovna (pogoji menjave) in količinska gibanja

Vir: SURS, BS, preračuni in napoved UMAR.

3

Tveganja za uresničitev napovedi

Negotovost v mednarodnem okolju je manjša kot jeseni, a ostaja velika in povezana predvsem s potekom vojne v Ukrajini ter razmerami na energetskih trgih, s tem povezana tveganja za uresničitev napovedi so zato manj izrazita in bolj uravnotežena kot pred nekaj meseci. Največje negativno tveganje je stopnjevanje vojne v Ukrajini, ki bi povečalo negotovost in dalo nov pospešek rasti cen surovin. V zadnjih mesecih se je negotovost v mednarodnem okolju glede oskrbe z energenti in možne recesije sicer zmanjšala, a je še vedno velika. Zmanjšanje tveganja večje energetske krize v Evropi je povezano z dogovori in izrednimi ukrepi na ravni EU ter razmeroma milim vremenom, evropska skladišča plina bodo konec zime tako polnejša od jesenskih pričakovanj. Slika za naslednjo zimo pa je manj jasna, saj je ponovno polnjenje skladišč ob močno zmanjšanem pritoku po ruskih plinovodih še vedno izziv, zlasti če se bo povpraševanje po plinu na Kitajskem povečalo. Negativni scenariji mednarodnih institucij še naprej opozarjajo na možnost znatno nižje gospodarske rasti v primerjavi z osrednjimi scenariji, če bi prišlo do popolne prekinitve dobave ruskega plina in bi bila raven nadomestitve z alternativnimi viri nižja od pričakovane v osrednjih napovedih, še zlasti če bi bila prihodnja zima nadpovprečno mrzla. ECB je decembra ocenila, da bi bila v tem primeru gospodarska rast v evrskem območju v letu 2024 v primerjavi z osrednjim scenarijem nižja za okoli 2 o. t. Zaradi odvisnosti slovenskega gospodarstva od zunanjih dejavnikov bi se v primeru zaostritve gospodarskih in energetskih razmer poslabšali tudi obeti za Slovenijo. Močnejša upočasnitev rasti v naših pomembnejših trgovinskih partnericah bi znižala tuje povpraševanje in slovenski izvoz, ob visokih cenah energentov bi bile izraziteje prizadete energetske intenzivne dejavnosti, v negotovem okolju bi upadle podjetniške investicije.

Tveganje za nižjo gospodarsko rast je povezano tudi z morebitnim vztrajanjem inflacije na visoki ravni, kar bi lahko vplivalo na pospešitev zaostrovanja monetarne politike. Na ohranjanje visoke inflacije bi lahko poleg višjih cen energentov od predpostavljenih vplivale predvsem višje cene hrane. Ponovno zaprtje črnomoškega ladijskega koridorja in nadaljnje motnje v ukrajinskem izvozu pšenice in koruze, kakor tudi prelivanje višjih cen energentov in gnojil v druge cene bi opazno zvišalo mednarodne cene prehranskih surovin. Cene hrane so močno odvisne tudi od ekstremnih vremenskih dogodkov zaradi podnebnih sprememb, kot so izjemno obsežne in dolgotrajne suše. Z vztrajanjem inflacije na visoki ravni bi se krepila tudi inflacijska pričakovanja, kar bi v razmerah pomanjkanja delovne sile okrepilo tudi zahteve po povišanju plač in bi lahko vodilo v plačno-inflacijsko spiralo. To pa bi – če bi do tega prišlo na ravni evrskega območja – lahko vodilo k močnejšemu zaostrovanju monetarne politike z negativnim vplivom na posojilno in investicijsko aktivnost.

Prisotna so tudi druga negativna tveganja za gospodarsko aktivnost na globalni ravni, ki so povezana z gospodarsko aktivnostjo na Kitajskem, vplivi podnebnih sprememb, morebitnimi družbenimi nemiri ob visokih cenah energentov in hrane ter globalnimi geopolitičnimi in pandemičnimi razmerami. Kriza nepremičninskega sektorja na Kitajskem se v zadnjem času še pogloblja, kar bi predvsem preko manjšega povpraševanja lahko vplivalo na nižjo svetovno rast. Hkrati je znatno tveganje za uresničitev osrednjih napovedi

povezano tudi s ponovnim odprtjem kitajskega gospodarstva po opustitvi politike ničelne tolerance do covida. Čeprav to pozitivno vpliva na povpraševanje po evropskem izvozu, bi močnejše okrevanje Kitajske od pričakovanega lahko povzročilo pritisk na rast cen surovin, višjo inflacijo in s tem večje monetarno zaostrovanje. Tudi globalne geopolitične razmere ostajajo pomemben dejavnik tveganja. Poglobljanje geopolitične razdeljenosti bi zmanjšalo učinkovitost mednarodnega sodelovanja tudi pri spoprijemanju s prehranskimi krizami in vse bolj perečimi negativnimi vplivi podnebnih sprememb. Naraščajoče temperature in vse številnejši ekstremni vremenski dogodki namreč že vplivajo predvsem na podnebno občutljive dejavnosti, kot so kmetijstvo in gozdarstvo, energetika, promet in turizem. Tudi druge geopolitične napetosti (Kitajska in Tajvan) bi v primeru stopnjevanja lahko oslabile gospodarske obete. Prav tako je med tveganji še vedno tudi morebitna ponovna zaostritev pandemije.

Obstaja tudi nekaj možnosti, da bi bila gospodarska rast na globalni ravni, v EU in v Sloveniji višja od osrednje napovedi. Hitrejše zniževanje inflacije od predvidene bi privedlo do manjšega zaostrovanja denarne politike, kar bi pozitivno vplivalo na gospodarsko aktivnost. Med možnimi vzroki za višjo rast mednarodne institucije navajajo tudi višjo zasebno potrošnjo, spodbujeno s trošenjem prihrankov iz obdobja pandemije. Pozitiven vpliv na gospodarsko rast bi imelo tudi še učinkovitejše črpanje celotnega paketa sredstev EU ter javnofinančni učinki reformnih ukrepov, tako v Sloveniji kot v naših glavnih trgovinskih partnericah, kar prinaša priložnost za krepitev razvojnih vsebin, med katerimi so ključne: okrepitev podpore raziskavam, inovacijam in digitalizaciji za povečanje produktivnosti, zelena preobrazba s preходом na bolj trajnosten gospodarski razvoj ter systemske prilagoditve sistemov socialne zaščite, ki jih pretežno narekujejo demografska gibanja. To bi lahko preko prerazporeditve virov, ki jo je pospešila že pandemija, tudi s pomembnimi pozitivnimi medsektorskimi in meddržavnimi vplivi, povečalo dolgoročni potencial članic EU. V tem kontekstu bo imela pomemben vpliv realizacija načrtovanih javnih in zasebnih investicijskih projektov. Zaradi omejenosti fosilnih goriv in njihovih visokih cen po začetku vojne v Ukrajini se krepijo spodbude za hitrejši prehod na obnovljive vire energije in povečanje energijske učinkovitosti, kar lahko srednjeročno dodatno spodbudi investicijsko aktivnost, za to pa bodo poleg vključitve dodatnih javnih in zasebnih virov potrebni tudi hitrejši postopki umeščanja v prostor.

4

Rast potencialnega BDP

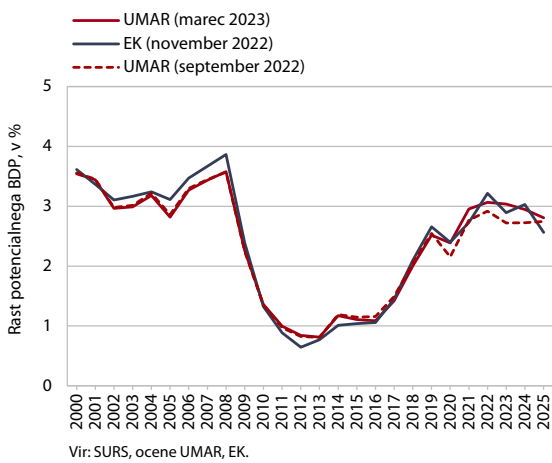
V sedanjih razmerah domačih in mednarodnih tveganj sta oceni potencialnega BDP⁴⁵ in proizvodne vrzeli še posebej izpostavljeni velikim negotovostim in tveganju za poznejše spremembe. Potencialni BDP ni neposredno izmerljiv, ampak ga je treba oceniti, njegove ocene pa se lahko spreminjajo glede na vhodne podatke ali uporabljeno metodologijo. Vhodni podatki se pogosto spreminjajo zaradi revizije rasti BDP v preteklih letih, sprememb v napovedi rasti BDP ali drugih vhodnih kategorij ter sprememb v dolžini vključenih časovnih serij. Zaradi teh dejavnikov so lahko poznejše ocene potencialnega BDP in proizvodne vrzeli za isto obdobje drugačne. V sedanjih negotovih razmerah še posebej velja, da je ocene potencialnega BDP in proizvodne vrzeli smiselno upoštevati zgolj v kontekstu predpostavk in širše gospodarske slike, v kateri so bile narejene.

Po trenutni oceni naj bi rast potencialnega BDP letos in v prihodnjih dveh letih ostala solidna, k čemur bo pripomogla predvidena krepitev investicij in posledično kapitala, nekoliko pa tudi visoka stopnja zaposlenosti. Rast potencialnega BDP se je od leta 2012 do leta 2019 postopoma krepila in presegla 3 %, v letu 2020 se je prehodno znižala zaradi učinka zdravstvene krize, v letih 2021 in 2022 pa ponovno nekoliko okrepila in približala 3 %. Pri tem ocenjujemo, da so bile posledice koronakrize za proizvodne dejavnike omejene zaradi sprejetih interventnih ukrepov. Tudi v prihodnjih letih bo rast potencialnega BDP na približno doseženi ravni (v povprečju obdobja 2023–2025 bo 2,9-odstotna). Še vedno bo največji prispevek *skupne faktorske produktivnosti* (1,4 o. t.), njena rast bo predvidoma podobna kot pred gospodarsko in finančno krizo. Prispevek *kapitala* naj bi se ob predvideni rasti investicij precej povečeval. Še vedno pa bo nižji (v povprečju 0,7 o. t.) kot v daljšem obdobju pred prejšnjo krizo⁴⁶, kar je posledica relativno šibke investicijske aktivnosti v večletnem obdobju po začetku gospodarske in finančne krize. Proizvodni dejavnik *delo* naj bi k potencialni rasti v obdobju 2023–2025 v povprečju prispeval 0,8 o. t., njegov prispevek pa se bo zaradi visoke ravni zaposlenosti in stopnje aktivnosti, še posebej v starostni skupini 30–54 let, ter trendnega zmanjševanja delovnih ur, postopoma zmanjševal.

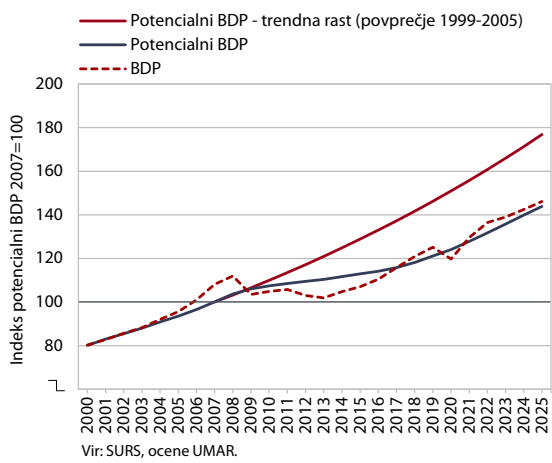
⁴⁵ Potencialni bruto domači proizvod je makroekonomski indikator, ki kaže, kakšen obseg proizvodnje lahko gospodarstvo doseže, ne da bi tvorilo dodatne inflacijske pritiske (s »pregrevanjem«). Kadar je gospodarstvo (dejanski BDP) nad ravnijo potencialnega BDP, to povzroči naraščanje inflacije (in obratno). Razliko med dejanskim BDP in potencialnim BDP, izraženo v odstotkih potencialnega BDP, imenujemo proizvodna vrzel. Na UMAR izračun potencialnega BDP temelji na metodi proizvodne funkcije, ki se ne razlikuje bistveno od metode, ki jo uporablja Evropska komisija. Metoda predpostavlja, da je potencialni BDP kombinacija proizvodnih dejavnikov potencialnega dela (ta je odvisen od demografskih dejavnikov, stopnje aktivnosti, opravljenih ur in naravne stopnje brezposelnosti) in kapitala ter skupne faktorske produktivnosti. Razlike med izračuni potencialnega BDP oz. proizvodne vrzeli med UMAR in EK so predvsem posledica: i) različnega časovnega obdobja napovedi, ii) razlik v napovedih makroekonomskih kazalnikov in iii) nekaterih vhodnih podatkov (na UMAR uporabimo avgustovsko revizijo podatkov SURS, posodobljene lastne demografske projekcije, izračunane z mikrosimulacijskim modelom IER na podlagi podatkov SURS, pri seriji zaposlenosti po statistiki nacionalnih računov upoštevamo tudi popravek zaradi preloma v seriji v letu 2002).

⁴⁶ Prispevek kapitala k potencialni rasti BDP je v obdobju 2000–2008, ko je bil razmeroma stabilen, v povprečju znašal 1,7 o. t.

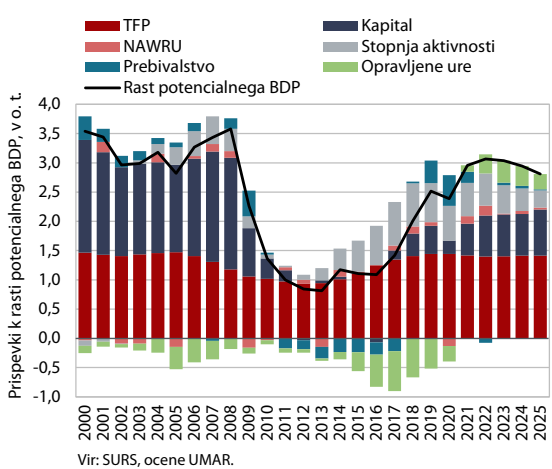
Slika 46: Sprememba potencialnega BDP, primerjava izračunov UMAR in EK

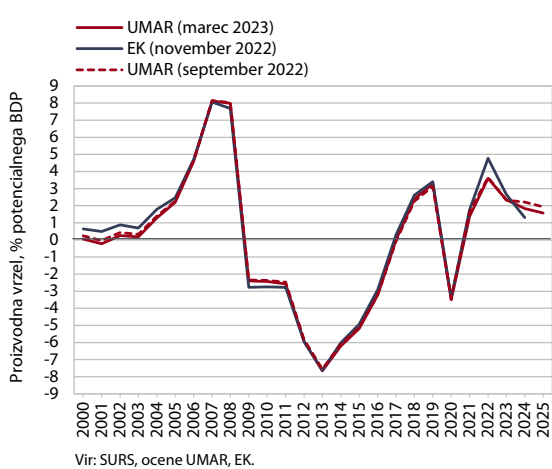
Slika 47: BDP in potencialni BDP

Slika 48: Prispevki posameznih komponent k potencialni rasti BDP

Slika 49: Proizvodna vrzel, primerjava izračunov UMAR in EK

5 Literatura in viri

- Analitika GZS. (2021a). Gospodarska napoved za Slovenijo za obdobje 2021 in 2023 (jesenska napoved oktober 2021). Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije. Pridobljeno s <https://analitika.gzs.si/Novice/ArticleId/81319/gospodarska-pricakovanja-ugodna-tudi-po-mocnem-post-pandemicnem-preobratu-v-2021>
- Analitika GZS. (2021b). Makroekonomska napoved za Slovenijo za obdobje 2021 in 2023 (pomladanska napoved marec 2021). Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije. Pridobljeno s <https://analitika.gzs.si/Novice/ArticleId/79046/gospodarske-napovedi-2021-2023>
- Analitika GZS. (2022). Gospodarska napoved za Slovenijo za obdobje 2022-2024 (pomladanska napoved marec 2022). Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije. Pridobljeno s <https://analitika.gzs.si/Novice/ArticleId/82774/gospodarska-napoved-za-slovenijo-2022-2024-marec-2022>
- Analitika GZS. (2023). Gospodarska napoved za Slovenijo za obdobje 2023-2025 (jesenska napoved oktober 2022). Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije. Pridobljeno s <https://analitika.gzs.si/Novice/ArticleId/85207/makroekonomska-napoved-okoli-2-odstotna-gospodarska-rast-v-naslednjih-treh-letih>
- Analitika GZS. (več let). Konjunktura gibanja (leta 2002–2019). Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije.
- Andersson, M. K., Aranki, T. in Reslow, A. (2017). Adjusting for information content when comparing forecast performance. *Journal of Forecasting*, 36(7), 784–794. <https://doi.org/10.1002/for.2470>
- Barchart. (2023). Energies Futures Prices. Barchart. Pridobljeno s <https://www.barchart.com/futures/energies>
- BIS. (2023). Central bank policy rates. Pridobljeno s <https://www.bis.org/statistics/cbpol.htm>
- BS. (2022). Pregled makroekonomskih gibanj z napovedmi. Ljubljana: Banka Slovenije. Pridobljeno s https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/napovedi-makroekonomskih-gibanj-december-2022_1.pdf
- BS. (2023). Podatkovne serije Banke Slovenije [podatkovni portal]. Ljubljana: Banka Slovenije. Pridobljeno s https://px.bsi.si/pxweb/sl/serije_slo/
- BS. (več let-a). Gospodarska in finančna gibanja s projekcijami (leta 2013–2015). Ljubljana: Banka Slovenije.
- BS. (več let-b). Napovedi makroekonomskih gibanj (leta 2016–2022). Ljubljana: Banka Slovenije.
- BS. (več let-c). Poročilo o cenovni stabilnosti (leta 2007–2012). Ljubljana: Banka Slovenije.
- BS. (več let-d). Poročilo o denarni politiki (leta 2004–2006). Ljubljana: Banka Slovenije.
- BS. (več let-e). Uresničevanje kratkoročnih usmeritev denarne politike BS (leta 2001–2003). Ljubljana: Banka Slovenije.
- Consensus Economics. (2021a). Eastern Europe Consensus Forecast (March 2021). London: Consensus Economics Inc.
- Consensus Economics. (2021b). Eastern Europe Consensus Forecast (September 2021). London: Consensus Economics Inc.
- Consensus Economics. (2022a). Eastern Europe Consensus Forecast (March 2022). London: Consensus Economics Inc.
- Consensus Economics. (2022b). Eastern Europe Consensus Forecast (September 2022). London: Consensus Economics Inc.
- Consensus Economics. (2023). Eastern Europe Consensus Forecasts (January 2023). Consensus Economics Inc.
- Dogovor o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023. (2022). Ur. l. RS, št. 136/2022. Pridobljeno s <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2022-01-3304/dogovor-o-ukrepih-na-podrocju-plac-in-drugih-stroškov-dela-v-javnem-sektorju-za-leti-2022-in-2023>

- ECB. (2022). Eurosystem staff macroeconomic projections for the euro area. Frankfurt: Evropska centralna banka. Pridobljeno s https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecb.projections202212_eurosystemstaff~6c1855c75b.en.pdf
- ECB. (2023). ECB Statistical Data Warehouse [podatkovna baza]. Frankfurt: Evropska centralna banka. Pridobljeno s <https://sdw.ecb.europa.eu/>
- EIA. (2023). Petroleum & Other Liquids Spot Prices. Washington, DC: U.S. Energy Information Administration. Pridobljeno s https://www.eia.gov/dnav/pet/pet_pri_spt_s1_d.htm
- EK. (2023a). EU sanctions against Russia following the invasion of Ukraine. Pridobljeno 10. 1. 2023 s https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-sanctions-against-russia-following-invasion-ukraine_en
- EK. (2023b). European Economic Forecast, Winter 2023. EK. Pridobljeno s https://economy-finance.ec.europa.eu/system/files/2023-02/ip194_en_1.pdf
- EK. (več let). European Economic Forecast (leta 2002–2022). Bruselj: Evropska komisija.
- Eurostat. (2023a). Eurostat [podatkovna baza]. Luxembourg: Eurostat. Pridobljeno s <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
- Eurostat. (2023b). Eurostat Comext Database [podatkovna baza]. Luxembourg: Eurostat. Pridobljeno s <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/newxtweb/>
- FAO. (2023). FAO Food Price Index. FAO. Pridobljeno s <https://www.fao.org/worldfoodsituation/foodpricesindex/en/>
- Ferrucci, G., Jimenez-Rodriguez, R. in Onorante, L. (2012). Food Price Pass-Through in the Euro Area: Non-Linearities and the Role of the Common Agricultural Policy. Frankfurt: ECB. Pridobljeno s <https://www.ijcb.org/journal/ijcb12q1a9.pdf>
- FocusEconomics. (2023). Consensus Forecast, Euro Area (February 2023). FocusEconomics S.L.U.
- Gligorov, V. in Podkaminer, L. (2006). Broader-based Growth Resilient to Global Uncertainties, wiiw Research Report št. 328. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/broader-based-growth-resilient-to-global-uncertainties-dlp-380.pdf>
- Gligorov, V. in Podkaminer, L. (2007). Private Consumption and Flourishing Exports Keep the Region on High Growth Track, wiiw Research Report št. 335. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/private-consumption-and-flourishing-exports-keep-the-region-on-high-growth-track-dlp-409.pdf>
- Gligorov, V., Pöschl, J. in Richter, S. (2004). As East You Go, the More They Grow: Transition Economies in a New Setting, wiiw Research Report št. 308. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/as-east-you-go-the-more-they-grow-transition-economies-in-a-new-setting-dlp-278.pdf>
- Gligorov, V. in Richter, S. (2007). High Growth Continues, with Risks of Overheating on the Horizon, wiiw Research Report št. 341. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/high-growth-continues-with-risks-of-overheating-on-the-horizon-dlp-432.pdf>
- Grzegorzczak, M. in Papadia, F. (2022). Measuring macroeconomy uncertainty during the euro's lifetime, Working Paper 10/2022. Bruselj: Bruegel. Pridobljeno s <https://www.bruegel.org/sites/default/files/2022-06/WP-10%20%281%29.pdf>
- Havlik, P. (2002). EU Enlargement: Economic Impacts on Austria and the Five Acceding Central European Countries, wiiw Research Report št. 290. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/eu-enlargement-economic-impacts-on-austria-and-the-five-acceding-central-european-countries-dlp-217.pdf>
- Havlik, P. (2003). Transition Countries in 2003: Reforms and Restructuring Keep the Global Economic Slowdown at Bay, wiiw Research Report št. 297. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/transition-countries-in-2003-reforms-and-restructuring-keep-the-global-economic-slowdown-at-bay-dlp-239.pdf>

- Havlik, P., Podkaminer, L. in Gligorov, V. (2005). Accelerating GDP Growth, Improved Prospects for European Integration, wiiw Research Report št. 314. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/accelerating-gdp-growth-improved-prospects-for-european-integration-dlp-303.pdf>
- ICE. (b. d.). Dutch TTF Gas Futures. Pridobljeno s <https://www.theice.com/products/27996665/Dutch-TTF-Gas-Futures/data?marketId=5360399>
- IMF. (2023). World Economic Outlook Update. Pridobljeno s <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2023/01/31/world-economic-outlook-update-january-2023>
- IMF. (več let). World Economic Outlook (leta 2002–2022). Washington, DC: Mednarodni denarni sklad.
- Lane, P. (2023). The euro area hiking cycle: an interim assessment. Frankfurt: ECB. Pridobljeno s https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2023/html/ecb.sp230216_1~f8cf2cd689.en.html
- MDDSZ. (b. d.). Minimalna plača. Pridobljeno s <https://www.gov.si teme/minimalna-placa/>
- OECD. (več let). OECD Economic Outlook: Statistics and Projections (leta 2020–2022). Pariz: Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj. Pridobljeno s https://www.oecd-ilibrary.org/economics/data/oecd-economic-outlook-statistics-and-projections_eo-data-en
- Perko, M. in Rogan, D. (2023). Kakšen je obseg razpoložljivih kapacitet na trgu dela? Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. Pridobljeno s https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/kratke_analize/2023_1_Perko_Rogan/Kaksen_je_obseg_razpolozljivih_kapacitet_na_trgu_dela_3.pdf
- Petrol. (2022). Poročilo o poslovanju skupine Petrol in družbe Petrol d.d., Ljubljana v prvih devetih mesecih leta 2022. Ljubljana: Petrol. Pridobljeno s <https://www.petrol.eu/binaries/content/assets/skupina-petrol-slo/2022/pages/za-vlagatelje/objave/11/porocilo-o-poslovanju-skupine-petrol-in-druzbe-petrol-d.d.-ljublana-v-prvih-devetih-mesecih-leta-2022.pdf>
- Podkaminer in Gligorov, V. (2006). Strong Growth, Driven by Exports in the NMS and by Consumption in the Future EU Members, wiiw Research Report št. 325. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/strong-growth-driven-by-exports-in-the-nms-and-by-consumption-in-the-future-eu-members-dlp-355.pdf>
- Podkaminer, L. (2003). Transition Countries Resist Global Slowdown: Productivity Gains Offset Effects of Appreciation, wiiw Research Report št. 293. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/transition-countries-resist-global-slowdown-productivity-gains-offset-effects-of-appreciation-dlp-222.pdf>
- Podkaminer, L. (2004). Transition Countries on the Eve of EU Enlargement, wiiw Research Report št. 303. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/transition-countries-on-the-eve-of-eu-enlargement-dlp-260.pdf>
- Podkaminer, L. in Hunya, G. (2005). Back from the Peak, Growth in Transition Countries Returns to Standard Rate of Catching-up, wiiw Research Report št. 320. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/back-from-the-peak-growth-in-transition-countries-returns-to-standard-rate-of-catching-up-dlp-330.pdf>
- Pöschl, J. (2002). Transition Countries Face Up to Global Stagnation: Is it Catching?, wiiw Research Report št. 283. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/transition-countries-face-up-to-global-stagnation-is-it-catching-dlp-209.pdf>
- S&P Global. (2023). S&P Global Eurozone Composite PMI. Pridobljeno s <https://www.pmi.spglobal.com/Public/Home/PressRelease/df1eb8e3228b44c2aaf645b14f9e36c5>

- SURS. (2023). Si-stat [podatkovna baza]. Ljubljana: Statistični urad RS. Pridobljeno s <https://pxweb.stat.si/sistat/si>
- Svet EU. (2023). Omejevalni ukrepi EU proti Rusiji v zvezi z Ukrajino (od leta 2014). Pridobljeno 10. 1. 2023 s <https://www.consilium.europa.eu/si/policies/sanctions/restrictive-measures-against-russia-over-ukraine/>
- Svetovna banka. (b. d.). Commodity Markets. Washington, DC: Svetovna banka. Pridobljeno s <https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets>
- UMAR. (2018). Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2018. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. Pridobljeno s https://www.umar.si/fileadmin/user_upload/napovedi/jesen/2018/JesenskaNapoved_2018-22okt.pdf
- UMAR. (2020). Poletna napoved gospodarskih gibanj 2020. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. Pridobljeno s https://www.umar.si/fileadmin/user_upload/napovedi/vmesna/poletna_2020/slovenska/Poletna_napoved_2020.pdf
- UMAR. (2021). Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2021. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. Pridobljeno s https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/napovedi/jesen/2021/JNGG_2021_splet.pdf
- UMAR. (več let-a). Jesenska napoved gospodarskih gibanj (leta 2005-2022). Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
- UMAR. (več let-b). Jesensko poročilo (leta 1997-2006). Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
- UMAR. (več let-c). Pomladanska napoved gospodarskih gibanj (leta 2005-2022). Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
- UMAR. (več let-d). Pomladno poročilo (leta 1997-2006). Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
- Uredba Sveta (EU) 2022/428 – Uredba Sveta (EU) 2022/428 z dne 15. marca 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini. (2022). Pridobljeno s <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20221217>
- Uredba Sveta (EU) 2022/1369 – Uredba Sveta (EU) 2022/1369 z dne 5. avgusta 2022 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu. (2022). Pridobljeno s <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32022R1369>
- Uredba Sveta (EU) 2022/1854 – Uredba Sveta (EU) 2022/1854 z dne 6. oktobra 2022 o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije. (2022). Pridobljeno s <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/1854>
- Uredba Sveta (EU) 2022/2578 – Uredba Sveta (EU) 2022/2578 z dne 22. decembra 2022 o vzpostavitvi popravnega mehanizma za trg, ki bo državljane Unije ščitil pred previsokimi cenami. (2022). Pridobljeno s <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2578/oj>
- WIIW. (2023). Winter Forecast Update. WIIW. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/overview-2021-2022-and-outlook-2023-2025-p-6481.html>
- WIIW. (več let-a). WIIW Current Analyses and Forecasts. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/publications-17-all-all-10-year-desc-0-.html>
- WIIW. (več let-b). WIIW Forecast Report (leta 2014–2022). Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/wiiw-forecast-reports-ps-50.html>
- ZRSZ. (2022). Napovednik zaposlovanja 2022/II. Ljubljana: Zavod RS za zaposlovanje. Pridobljeno s https://www.ess.gov.si/fileadmin/user_upload/Trg_dela/Dokumenti_TD/Napovednik_zaposlovanja/Porocilo_Napovednik_zaposlovanja_jesen_2022.pdf

1 Priloga: Ocena uspešnosti napovedi

1.1 Uvod

Pripravo makroekonomskih napovedi za leto 2022 je spremljala velika negotovost. Povezana je bila s številnimi negativnimi tveganji, kot so potek vojne v Ukrajini, prekinitev dobav nafte in plina iz Rusije v Evropo, okrepitev motenj v svetovnih dobavnih verigah in inflacijskih pritiskov ter hitre spremembe denarne politike. Kljub visokim tveganjem je Slovenija v letu 2022, po močnem pokovidnem okrevanju gospodarske aktivnosti v letu 2021 (8,2 %), še vedno beležila razmeroma visoko gospodarsko rast (po prvi oceni 5,4 %; glej podpoglavje 2.1). Ob tem je bila povprečna letna inflacija izrazito povišana pri 8,8 % (CPI) oz. 9,3 % (HICP); glej podpoglavje 2.5. V oceni uspešnosti za leto 2020 smo upoštevali samo napovedi, ki so bile pripravljene po razglasitvi epidemije v Sloveniji 12. marca 2020. V primeru UMAR smo namesto redne Pomladanske napovedi iz marca 2020 upoštevali Poletno napoved iz junija 2020, ki je bila kot prva celovita napoved pripravljena za potrebe rebalansa državnega proračuna za leto 2020. Poleg tega smo iz ocene uspešnosti izločili napovedi za leto 2020, ki so jih domače in tuje institucije pripravile v letu 2019, saj epidemije takrat ni bilo mogoče predvideti. Nepričakovan je bil tudi začetek vojne v Ukrajini lanskega februarja, od katere so bila pomembno odvisna cenovna gibanja, zato se v nadaljevanju pri oceni uspešnosti napovedi (zlasti inflacije) osredotočamo na napovedi, ki so bile pripravljene po začetku vojne.

1.2 Metodologija

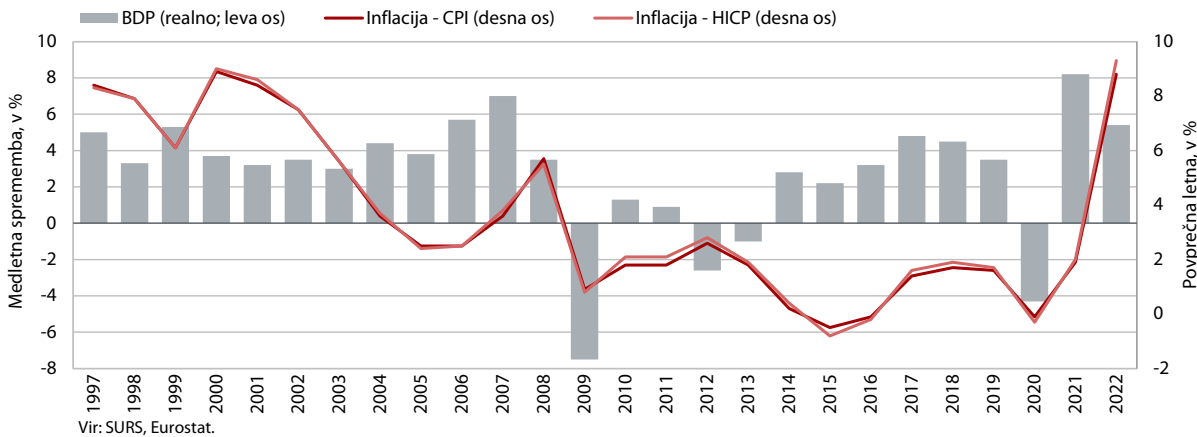
Oceno uspešnosti napovedi UMAR pripravljamo v primerjavi z drugimi domačimi in tujimi institucijami,⁴⁷ ki napovedujejo gospodarska gibanja za Slovenijo. V analizo, ki zajema najnovejše podatke za leto 2022, smo vključili napovedi⁴⁸ za dve ključni makroekonomski spremenljivki, in sicer gospodarsko rast in povprečno letno inflacijo, merjeno s CPI in HICP. Gibanje dejanskih vrednosti teh spremenljivk prikazuje Slika 50. Ocena uspešnosti napovedi temelji na primerjavi napovedanih vrednosti s prvo statistično letno oceno z uporabo različnih statističnih mer.⁴⁹

⁴⁷ Poleg napovedi Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR, 2020, več let-a, več let-b, več let-c, več let-d) smo v analizo vključili še napovedi, ki jih za Slovenijo pripravljajo Banka Slovenije (BS, 2022, več let-a, več let-b, več let-c, več let-d, več let-e), Gospodarska zbornica Slovenije (Analitika GZS, 2021a, 2021b, 2022, 2023, več let), iz tujine pa Evropska komisija (EK, več let), Mednarodni denarni sklad (IMF, več let), Wiener Institut für Internationale Wirtschaftsvergleiche (Gligorov in Podkaminer, 2006, 2007; Gligorov idr., 2004; Gligorov in Richter, 2007; Havlik, 2002, 2003; Havlik idr., 2005; Podkaminer in Gligorov, 2006; Podkaminer, 2003, 2004; Podkaminer in Hunya, 2005; Pöschl, 2002; WIIW, več let-a, več let-b), v zadnjih letih pa tudi Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD, več let) in Consensus Economics (Consensus Economics, 2021a, 2021b, 2022a, 2022b). V nadaljevanju uporabljamo izraz institucije.

⁴⁸ Upoštevali smo pomladanske napovedi za prihodnje leto (PN_{t+1}), jesenske napovedi za prihodnje leto (JN_{t+1}), pomladanske napovedi za tekoče leto (PN_t) in jesenske napovedi za tekoče leto (JN_t).

⁴⁹ Aritmetično povprečje napak ($ME = \frac{1}{T} \sum_{t=1}^T (P_t - R_t)$), povprečna absolutna napaka ($MAE = \frac{1}{T} \sum_{t=1}^T (|P_t - R_t|)$), koren povprečne kvadratne napake ($RMSE = \sqrt{\frac{1}{T} \sum_{t=1}^T (P_t - R_t)^2}$), standardizirana povprečna absolutna napaka ($stdMAE = \frac{MAE}{sd(R_t)}$) in standardiziran koren povprečne kvadratne napake ($stdRMSE = \frac{RMSE}{sd(R_t)}$), pri čemer imajo oznake spremenljivk in simboli naslednje pomeni: R dejanska vrednost, P napoved, sd standardni odklon in T število napovedi. Podrobni rezultati so prikazani v Statistični prilogi.

Slika 50: Gibanje gospodarske rasti in povprečne letne inflacije (CPI in HICP) , 1997–2022

Za bolj nepristransko primerjavo uspešnosti napovedi med institucijami je treba iz primerjav izločiti vpliv časa objav napovedi. Kot kaže Slika 51, večina institucij svoje napovedi objavlja pozneje kot UMAR. Institucije, ki svoje napovedi objavijo pozneje, imajo določeno informacijsko prednost, ki se lahko kaže v manjših napakah napovedi, in obratno. Zato smo primerjavo uspešnosti napovedi med institucijami pripravili na podlagi novejše, bolj nepristranske metode⁵⁰, ki temelji na izračunu popravljenih povprečnih absolutnih napak (angl. *adjusted Mean Absolute Error*; v nadaljevanju popravljen statistika MAE), iz katere je statistično izločen vpliv časa objav napovedi. Osnovo za izračun popravljenih statistike MAE predstavlja ocenjevanje ekonometričnega modela, ki predpostavlja, da je absolutna napaka napovedi odvisna od nabora informacij, ki ga ima posamezna institucija na voljo v času priprave napovedi, napovedovalskih sposobnosti institucije (t. i. individualnih oz. fiksnih učinkov) in težavnosti napovedovanja posameznega leta. Individualne oz. fiksne učinke je nato možno interpretirati kot popravljenih povprečnih absolutnih napak napovedi.

Slika 51: Običajna časovnica objav napovedi posameznih institucij

jan.				
feb.				
mar.	UMAR	WIIW	GZS	Consensus Economics
apr.	IMF			
maj	EK	OECD		
jun.	BS			
jul.				
avg.				
sep.	UMAR	Consensus Economics		
okt.	IMF			
nov.	EK	OECD	WIIW	
dec.	BS	GZS		

Vir: napovedi institucij.

⁵⁰ Metodo smo prvič uporabili v Jesenski napovedi gospodarskih gibanj 2018 (UMAR, 2018), glej Poglavlje 5. Podrobnejši opis metode je na voljo v Andersson idr. (2017).

1.3

Ocene uspešnosti napovedi

V nadaljevanju je najprej prikazan pregled odstopanj napovedi posameznih institucij za leto 2022. Temu sledi ocena uspešnosti napovedi UMAR za obdobje po letu 1997. Zadnji del pa vsebuje primerjalno analizo uspešnosti napovedi šestih institucij, pri čemer se analizirano obdobje nanaša na čas med letoma 2002 in 2022, saj je to najdaljše obdobje, za katerega so na voljo napovedi večine institucij.⁵¹

Gospodarska rast je bila v letu 2022 večinoma skladna z zadnjimi napovedmi institucij. Pri napovedih iz leta 2021 so institucije za leto 2022 ob predpostavki postopnega sproščanja zaježitvenih ukrepov po pandemiji in izboljševanja zdravstvenih razmer pričakovale od 4- do 5-odstotno gospodarsko rast, največje tveganje za uresničitev napovedi pa je bilo še vedno povezano z morebitnim poslabšanjem epidemičnih razmer. Z začetkom vojne v Ukrajini so v ospredje prišla dodatna tveganja, povezana zlasti z možnostjo resnih motenj v oskrbi z energenti in stopnjevanjem cenovnih pritiskov. V razmerah velike negotovosti so se pomladanske napovedi 2022 nekoliko znižale, jesenske napovedi 2022 pa so bile, predvsem zaradi ugodnejših gibanj v prvi polovici leta od pričakovanih, ponovno nekoliko višje. Po prvi statistični oceni se je BDP v letu 2022 realno zvišal za 5,4 %, k čemur so pozitivno prispevale končna potrošnja in bruto investicije, prispevek zunanjetrgovinskega salda pa je bil negativen. Najmanjšo napako je v letu 2022 pri pomladanski napovedi naredila BS (0,4 o. t.), ki svojo napoved objavi med zadnjimi (v sredini junija). Napaka UMAR, ki svojo napoved objavi med prvimi (lani v sredini marca), je pri Pomladanski napovedi 2022 znašala –1,2 o. t. Napake ostalih institucij (z izjemo napake OECD, ki je znašala –0,8 o. t.) pa so bile večje ter so se gibale v razponu med –1,3 in –1,7 o. t. Pri Jesenski napovedi 2022 je bila napaka UMAR –0,4 o. t., kar je po absolutni vrednosti enako napakam BS, GZS in OECD. Nekoliko manjše so bile napake IMF (0,3 o. t.), WIIW (0,3 o. t.) in Consensus Economics (0,2 o. t.). Največja je bila napaka pri napovedi EK (0,8 o. t.).

Tabela 8: Pregled napovedi gospodarske rasti posameznih institucij za leto 2022

Realizacija: 5,4 %	Pomladanska napoved iz leta 2021 (PN _{t+1})		Jesenska napoved iz leta 2021 (JN _{t+1})		Pomladanska napoved iz leta 2022 (PN _t)		Jesenska napoved iz leta 2022 (JN _t)	
	Napoved	Napaka v o. t.	Napoved	Napaka v o. t.	Napoved	Napaka v o. t.	Napoved	Napaka v o. t.
UMAR	4,4	–1,0	4,7	–0,7	4,2	–1,2	5,0	–0,4
BS	4,8	–0,6	4,0	–1,4	5,8	0,4	5,0	–0,4
GZS	4,2	–1,2	4,4	–1,0	3,7	–1,7	5,8	0,4
EK	5,1	–0,3	4,2	–1,2	3,7	–1,7	6,2	0,8
IMF	4,5	–0,9	4,6	–0,8	3,7	–1,7	5,7	0,3
WIIW	4,0	–1,4	4,1	–1,3	4,1	–1,3	5,7	0,3
OECD	4,6	–0,8	5,4	0	4,6	–0,8	5,0	–0,4
Consensus Economics	4,3	–1,1	4,2	–1,2	4,0	–1,4	5,6	0,2

Vir: napovedi institucij, preračuni UMAR. Opombe: Pozitivne (negativne) vrednosti napak pomenijo, da je bila napovedana vrednost višja (nižja) od dejanske realizacije.

⁵¹ Iz analize sta izključena OECD in Consensus Economics, saj so njune napovedi za Slovenijo na voljo šele od leta 2009.

Napovedi inflacije za leto 2022 so v napovednem obdobju poviševale v vseh institucijah. Potem ko je bila povprečna letna rast cen življenjskih potrebščin leta 2021 blizu 2 %, so institucije v svojih prvih napovedih pričakovale podobno rast. S hitrejšo rastjo cen, sprva predvsem hrane in energentov, kar je vojna v Ukrajini še dodatno okrepila, nato pa tudi rastjo osnovne inflacije, so se poviševale tudi napovedi. Povprečna letna inflacija v letu 2022 je znašala 8,8 % (CPI) oziroma 9,3 % (HICP) in bila blizu zadnjih napovedi institucij. V pomladanskih napovedih 2022 je bila pri napovedi inflacije, merjene s CPI, napaka najmanjša pri IMF (–2,1 o. t.), malenkost večja je bila napaka UMAR (–2,4 o. t.). Pri napovedi inflacije, merjene s HICP, je bila napaka najmanjša pri BS (–0,3 o. t.). V jesenskih napovedih 2022 je povsem točno napoved inflacije, merjene s HICP, prav tako pripravila BS, ki napoved objavi zadnja, v sredini decembra. Napaka UMAR pri napovedi inflacije, merjene s CPI, je bila zanemarljiva (0,1 o. t.) in primerljiva z napakami ostalih institucij, ki napovedujejo tovrstno inflacijo.

Tabela 9: Napovedi povprečne letne inflacije (CPI in HICP) posameznih institucij za leto 2022

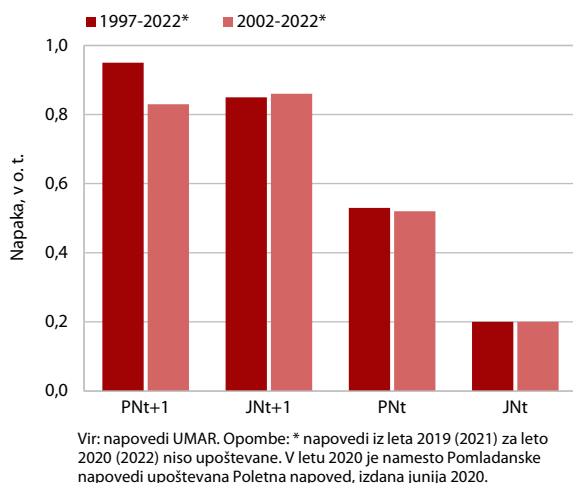
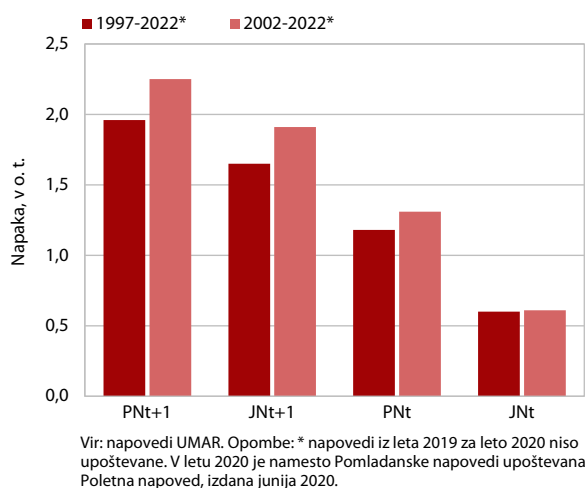
Realizacija: CPI: 8,8 % HICP: 9,3 %	Pomladanska napoved iz leta 2021 (PN _{t+1})		Jesenska napoved iz leta 2021 (JN _{t+1})		Pomladanska napoved iz leta 2022 (PN _t)		Jesenska napoved iz leta 2022 (JN _t)	
	Napoved	Napaka v o. t.	Napoved	Napaka v o. t.	Napoved	Napaka v o. t.	Napoved	Napaka v o. t.
UMAR	1,2	–7,6	2,0	–6,8	6,4	–2,4	8,9	0,1
BS	1,6	–7,7	3,8	–5,5	9,0	–0,3	9,3	0
GZS	1,8	–7,0	2,1	–6,7	5,2	–3,6	8,8	0
EK	1,7	–7,6	2,1	–7,2	6,1	–3,2	9,2	–0,1
IMF	1,5	–7,3	1,8	–7,0	6,7	–2,1	8,9	0,1
WIIW	1,7	–7,6	1,6	–7,7	4,8	–4,5	9,4	0,1
OECD	1,1	–8,2	2,8	–6,5	7,6	–1,7	9,2	–0,1
Consensus Economics	1,7	–7,1	1,9	–6,9	5,4	–3,4	9,0	0,2

Vir: napovedi institucij, preračuni UMAR. Opombe: Napovedi UMAR, GZS, IMF in Consensus Economics se nanašajo na inflacijo, merjeno s CPI, medtem ko BS, EK, WIIW in OECD napovedujejo inflacijo, merjeno s HICP. Pozitivne (negativne) vrednosti napak pomenijo, da je bila napovedana vrednost višja (nižja) od dejanske realizacije.

Pri napovedih UMAR v daljšem časovnem obdobju ni zaznati večjih sistematičnih odstopanj napovedanih vrednosti od dejanskih. Prva lastnost, na podlagi katere lahko presojamo uspešnost napovedi, je (ne)pristranskost. Napoved je pristranska, kadar sistematično podcenjuje ali precenjuje dejansko vrednost napovedane spremenljivke. Pristranskost ugotavljamo na podlagi predznaka povprečne napake napovedi. Izračuni kažejo, da smo na UMAR v obdobju 1997–2022 pri PN_{t+1} in JN_{t+1} gospodarsko rast precenjevali, kar izhaja iz pozitivnih vrednosti povprečnih napak, vendar so te vrednosti majhne ter znašajo 0,37 in 0,22 o. t. Vrednosti povprečnih napak za gospodarsko rast pri PN_t in JN_t pa sta zanemarljivi (–0,19 o. t.), kar kaže na nepristranskost napovedi. Tudi napovedi povprečne letne inflacije so bile nepristranske, saj je povprečna napaka vseh napovedi v tem primeru majhna (–0,21 o. t.), brez upoštevanja napovedi inflacije za leto 2022, pripravljenih v letu 2021, pa je povprečna napaka zanemarljiva (–0,06 o. t.).

Točnost napovedi UMAR se povečuje s krajšanjem napovednega horizonta. Naslednja pomembna lastnost za presojo uspešnosti napovedi je točnost. To ugotavljamo z izračunom povprečne absolutne napake, za katero je pomembno, da v daljšem časovnem obdobju dosega čim nižjo vrednost. Za obdobje 1997–2022 povprečne absolutnih napak UMAR⁵² pri napovedih gospodarske rasti (Slika 52 levo) pri PN_{t+1} znaša 1,96 o. t., pri JN_{t+1} pa 1,65 o. t. Pri PN_t in JN_t pa napaki znašata 1,18 in 0,60 o. t. V določenih krajših časovnih obdobjih (npr. v 2002–2022) so bile napake nekoliko večje, kar je predvsem posledica večjih šokov, zato so bile napake pri napovedih, ki so bile narejene v času gospodarske in finančne krize in nedavno ob epidemiji covid-19, zaradi močno povečane negotovosti večje. Povprečne absolutne napake pri napovedih inflacije (Slika 52 desno) so za obdobje 1997–2022 nekoliko manjše kot pri gospodarski rasti (0,95 o. t. pri PN_{t+1} , 0,85 o. t. pri JN_{t+1} ⁵³, 0,53 o. t. pri PN_t in 0,20 o. t. pri JN_t); se je pa napaka pri PN_t ob vključitvi napovedi za leto 2022 nekoliko povečala, na kar je vplivala večja negotovost pri pripravi napovedi. Podrobnejši vpogled v absolutne napake napovedi UMAR tudi kaže, da se tako pri gospodarski rasti kot pri povprečni letni inflaciji zmanjšujejo s krajšanjem napovednega obdobja, kar pomeni, da na UMAR učinkovito upoštevamo vse nove informacije, ki so dosegljive v času priprave napovedi. Negotovost pri pripravi napovedi gospodarske rasti in povprečne letne inflacije prikazuje tudi kazalnik negotovosti (Slika 53), ki smo ga pripravili po vzoru Grzegorzczyk in Papadia (2022). Pokaže nam, za koliko se v povprečju zadnje napovedi za posamezno leto razlikujejo od predhodnih napovedi za isto leto.⁵⁴

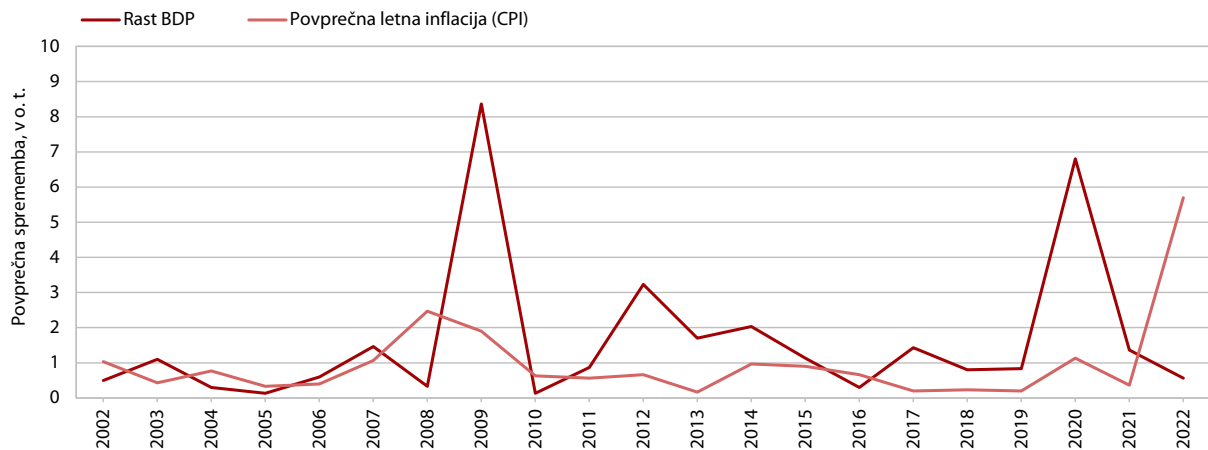
Slika 52: Povprečne absolutne napake UMAR pri napovedih gospodarske rasti (levo) in povprečne letne inflacije, merjene s CPI (desno)

⁵² Rezultati za ostale institucije in statistike so na voljo v Statistični prilogi.

⁵³ Napovedi inflacije za leto 2022, pripravljeni v letu 2021 (PN_{t+1} in JN_{t+1}), v izračunih nista upoštevani, saj vojne v Ukrajini, ki je pomembno vplivala na cenovna gibanja, takrat ni bilo mogoče predvideti. Če bi ju upoštevali, bi napaki pri PN_{t+1} in JN_{t+1} znašali 1,21 in 1,09 o. t.

⁵⁴ Podobno gibanje kazalnika je značilno tudi za druge institucije, ki so vključene v oceno uspešnosti napovedi.

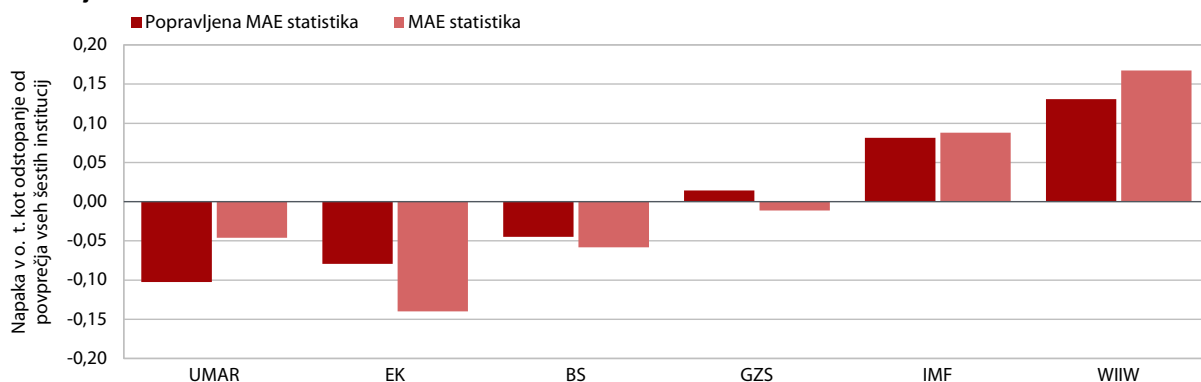
Slika 53: Kazalnik negotovosti pri pripravi napovedi gospodarske rasti in povprečne letne inflacije (UMAR)

Vir: izračuni UMAR po vzoru Grzegorzcyk in Papadia (2022).

Pri primerjavi točnosti napovedi med institucijami je pomemben tudi čas objav napovedi. Čas objav napovedi lahko pomembno vpliva na njihovo točnost, saj institucije, ki svoje napovedi objavijo kasneje, razpolagajo z večjim naborom informacij, zaradi česar so lahko njihove napake pri napovedih manjše, in obratno. Te informacije so lahko nadaljnji podatki o gibanju kazalnika, revizije že objavljenih podatkov, pa tudi spremembe predpostavk o gibanjih v mednarodnem okolju, ki za Slovenijo, kot majhno odprto gospodarstvo, pomenijo pomemben dejavnik negotovosti. V preteklih letih so bile pomemben dejavnik pri pripravi napovedi tudi usmeritve javnofinančne politike in ukrepi za javnofinančno konsolidacijo, ki so bili večinoma dorečeni po tem, ko smo na UMAR že zaključili pripravo napovedi. Uvedba fiskalnega pravila leta 2015 je v proces napovedovanja vnesla nekoliko večjo predvidljivost z vidika postavljenih ciljev (zlasti štirih javnofinančnih blagajn), del negotovosti, ki izhaja iz podrobnejše strukture prihodkov in izdatkov, ki je določena po pripravi napovedi UMAR, pa se je ohranil. Izjemne gospodarske okoliščine zaradi krize covid-19, v katerih je prišlo do odstopa od fiskalnih pravil, ter ruska vojaška agresija na Ukrajino so v pripravo napovedi ponovno vnesle povečano negotovost. Prilagojeno primerjalno oceno točnosti napovedi med institucijami, ki jo prikazujemo v nadaljevanju, smo pripravili na podlagi izračuna t. i. popravljene statistike MAE, ki zaradi izločenega vpliva časa objav napovedi omogoča bolj nepristranske ocene.

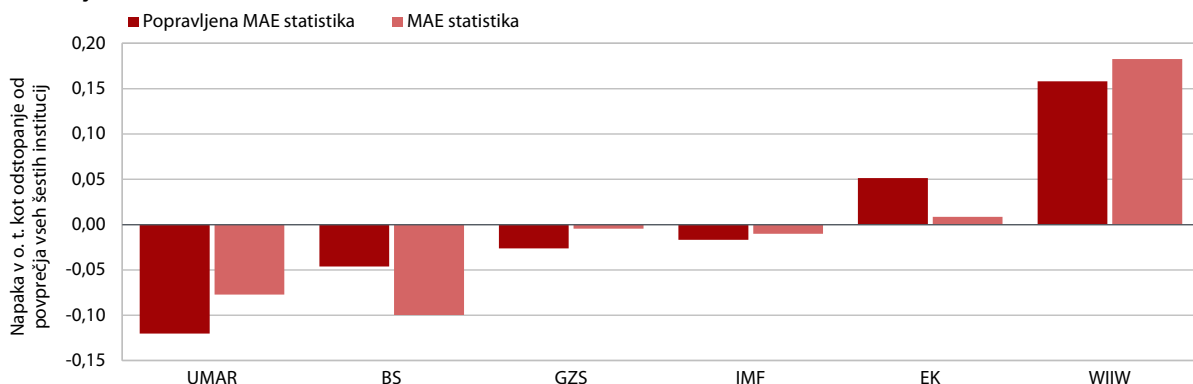
Ocene popravljenih MAE statistik za daljše časovno obdobje kažejo na visoko zanesljivost UMAR pri napovedovanju gospodarske rasti in povprečne letne inflacije. Slika 54 in Slika 55 prikazujeta razvrstitev institucij glede na vrednost popravljene statistike MAE pri napovedih gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, pri čemer negativna (pozitivna) vrednost statistike pomeni, da je napovedovalska sposobnost posamezne institucije nad (pod) povprečjem. Kot kažejo vrednosti popravljenih statistik MAE, so v obdobju 2002–2022 pri napovedovanju gospodarske rasti nadpovprečne napovedovalske rezultate izkazovali UMAR, EK in BS, pri napovedovanju povprečne letne inflacije pa poleg UMAR še BS, GZS in IMF.⁵⁵

Slika 54: (Popravljene) povprečne absolutne napake pri napovedih gospodarske rasti za obdobje 2002–2022, po institucijah

Vir: napovedi institucij; ocene UMAR po metodologiji Andersson, Aranki in Reslow (2017). Opomba: negativna (pozitivna) vrednost statistike pomeni, da je napovedovalska sposobnost posamezne institucije nad (pod) povprečjem.

Slika 55: (Popravljene) povprečne absolutne napake pri napovedih povprečne letne inflacije za obdobje 2002–2022, po institucijah

Vir: napovedi institucij; ocene UMAR po metodologiji Andersson, Aranki in Reslow (2017). Opomba: negativna (pozitivna) vrednost statistike pomeni, da je napovedovalska sposobnost posamezne institucije nad (pod) povprečjem.

⁵⁵ Z istočasno uporabo inflacije, merjene s CPI in s HICP, implicitno predpostavljamo, da je sposobnost napovedovanja obeh mer inflacij enaka. Glede na to, da sta varianca in vztrajnost pri obeh serijah podobni, je lahko ta predpostavka povsem sprejemljiva. Nadalje tudi predpostavljamo, da je pričakovana napaka napovedi v vsakem časovnem obdobju enaka tako pri inflaciji, merjeni s CPI, kot pri inflaciji, merjeni s HICP. Ker sta si seriji zelo podobni, omenjena predpostavka ni tako problematična. Obe meri inflacije sta prikazani na Sliki 50.

statistična priloga

Kazalo tabel

Tabela 1:	Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije
Tabela 2a:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (tekoče cene)
Tabela 2b:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (struktura v %, tekoče cene)
Tabela 3a:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (stalne cene)
Tabela 3b:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (realne stopnje rasti v %)
Tabela 4a:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (tekoče cene)
Tabela 4b:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (struktura v %, tekoče cene)
Tabela 5a:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (stalne cene)
Tabela 5b:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (realne stopnje rasti v %)
Tabela 6:	Plačilna bilanca (v mio EUR) plačilno bilančna statistika
Tabela 7:	Kazalniki trga dela (števila v tisoč, kazalniki in letne stopnje rasti v %)
Tabela 8:	Indikatorji mednarodne konkurenčnosti (letne stopnje rasti v %)
Tabela 9a:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, prihodki (tekoče cene)
Tabela 9b:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, prihodki (delež v primerjavi z BDP v %)
Tabela 10a:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, odhodki (tekoče cene)
Tabela 10b:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, odhodki (delež v primerjavi z BDP v %)
Tabela 11:	Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

Tabela 1: Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije realne stopnje rasti v %, razen kjer ni drugače navedeno

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
									napoved		
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	2,2	3,2	4,8	4,5	3,5	-4,3	8,2	5,4	1,8	2,5	2,6
BDP v mio EUR (tekoče cene)	38.853	40.443	43.011	45.876	48.533	47.021	52.208	58.989	64.723	68.896	72.462
BDP na prebivalca v EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	18.830	19.589	20.820	22.142	23.233	22.361	24.770	27.937	30.584	32.482	34.095
BDP na prebivalca v USD (tekoče cene in tekoči tečaj)	20.892	21.683	23.521	26.149	26.009	25.541	29.295	29.458	33.245	35.308	37.061
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS) ¹	22.700	23.600	25.100	26.500	27.800	26.800	29.200				
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS EU27_2020 = 100) ¹	83	84	86	87	89	89	90				
ZAPOSLENOST IN PRODUKTIVNOST											
Zaposlenost po nacionalnih računih	1,3	1,8	2,9	3,2	2,5	-0,7	1,3	2,4	1,0	0,7	0,4
Število registriranih brezposelnih (povprečje leta v tisoč)	112,7	103,2	88,6	78,5	74,2	85,0	74,3	56,7	49,6	47,8	46,1
Stopnja registrirane brezposelnosti v %	12,3	11,2	9,5	8,2	7,7	8,7	7,6	5,8	5,1	4,9	4,7
Stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili v %	9,0	8,0	6,6	5,1	4,5	5,0	4,7	4,2	4,0	3,8	3,7
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega)	0,9	1,3	1,8	1,3	1,0	-3,7	6,8	2,9	0,8	1,8	2,2
PLAČE											
Bruto plače na zaposlenega - nominalna rast v %	1,0	1,8	2,7	3,4	4,3	5,8	6,1	2,8	8,3	6,0	5,1
Zasebni sektor	0,5	1,7	2,9	4,0	3,9	4,4	6,1	6,2	8,0	6,5	5,5
Javni sektor	2,1	2,3	2,9	3,0	5,4	7,8	6,5	-2,5	8,7	5,1	4,5
Bruto plače na zaposlenega - realna rast v %	1,5	2,0	1,3	1,6	2,7	5,9	4,1	-5,5	1,1	1,8	2,7
Zasebni sektor	1,0	1,8	1,5	2,3	2,2	4,5	4,1	-2,4	0,9	2,2	3,0
Javni sektor	2,6	2,4	1,5	1,3	3,7	7,9	4,5	-10,4	1,5	0,9	2,0
MENJAVA S TUJINO											
Izvoz proizvodov in storitev	4,7	6,2	11,1	6,2	4,5	-8,6	14,5	6,5	2,7	4,1	4,2
Izvoz proizvodov	5,3	5,7	11,0	5,7	4,5	-5,5	13,4	2,4	1,2	3,2	3,8
Izvoz storitev	2,4	8,0	11,2	7,7	4,6	-20,0	19,3	23,8	8,1	7,5	5,6
Uvoz proizvodov in storitev	4,3	6,3	10,7	7,1	4,7	-9,6	17,6	9,8	1,8	3,6	4,3
Uvoz proizvodov	5,1	6,6	10,7	7,4	5,0	-8,6	17,2	8,2	1,1	3,2	4,1
Uvoz storitev	0,1	4,7	10,5	5,4	3,0	-15,0	19,5	19,0	6,0	6,1	5,2

Tabela 1: Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije

realne stopnje rasti v %, razen kjer ni drugače navedeno

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
napoved											
PLAČILNA BILANCA - plačilno bilančna statistika											
Saldo tekočega računa plačilne bilance v mio EUR	1.483	1.932	2.674	2.731	2.884	3.552	1.985	-450	196	492	622
- delež v primerjavi z BDP v %	3,8	4,8	6,2	6,0	5,9	7,6	3,8	-0,8	0,3	0,7	0,9
Saldo menjave s tujino v mio EUR	3.122	3.465	3.870	3.896	4.205	4.390	3.337	993	1.800	2.258	2.445
- delež v primerjavi z BDP v %	8,0	8,6	9,0	8,5	8,7	9,3	6,4	1,7	2,8	3,3	3,4
DOMAČE POVPRŠEVANJE											
Končna potrošnja	2,1	3,9	1,5	3,3	4,4	-4,1	8,4	6,6	1,2	1,8	1,9
Delež v BDP v %	72,8	73,0	71,0	70,2	70,8	70,7	71,8	73,8	73,1	73,0	72,5
v tem:											
Zasebna potrošnja	2,0	4,4	1,9	3,5	5,3	-6,9	9,5	8,9	1,2	1,8	1,8
Delež v BDP v %	54,0	54,0	52,5	52,0	52,4	50,1	51,1	55,0	54,4	54,2	53,8
Državna potrošnja	2,3	2,4	0,4	2,9	1,8	4,1	5,8	0,9	1,2	1,8	1,9
Delež v BDP v %	18,8	19,0	18,5	18,2	18,3	20,6	20,6	18,8	18,8	18,7	18,8
Investicije v osnovna sredstva	-1,2	-3,6	10,2	10,2	5,1	-7,9	13,7	7,8	2,8	2,2	5,0
Delež v BDP v %	18,7	17,4	18,3	19,3	19,6	18,9	20,3	22,0	22,1	21,9	22,3
TEČAJ IN CENE											
Razmerje USD za 1 EUR	1,110	1,107	1,129	1,181	1,120	1,141	1,184	1,054	1,087	1,087	1,087
Realni efektivni tečaj - deflator CPI ²	-4,1	0,2	0,4	0,8	-0,3	-0,4	-0,7	-0,3	1,7	1,5	0,4
Inflacija (konec leta) ³ v %	-0,4	0,5	1,7	1,4	1,8	-1,1	4,9	10,3	5,1	2,8	2,0
Inflacija (povprečje leta) ³ v %	-0,5	-0,1	1,4	1,7	1,6	-0,1	1,9	8,8	7,1	4,2	2,4
Cena nafte Brent v USD / sodček	52,4	44,8	54,3	71,0	64,3	41,8	70,7	100,8	85,2	80,3	75,9

Vir: SURS, BS, Eurostat, preračuni, napoved UMAR.
¹ Merjeno v standardih kupne moči (PPS).
² Rast vrednosti pomeni apreciacijo nacionalne valute in obratno.
³ Merilo inflacije je indeks cen življenjskih potrebščin.

Tabela 2a: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod tekoče cene, mio EUR

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
									napoved		
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	814,6	800,8	791,3	1.030,1	975,4	984,5	882,0	1.010,9	1.095,8	1.102,3	1.123,9
BCDE Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadkami, saniranje okolja	9.080,9	9.492,3	10.187,9	10.696,7	11.495,3	11.240,7	12.045,5	13.429,1	14.692,1	15.536,7	16.268,5
od tega: C Predelovalne dejavnosti	7.747,0	8.156,2	8.848,8	9.316,7	10.009,8	9.658,0	10.455,7	11.295,6	12.556,2	13.503,6	14.202,6
F Gradbeništvo	1.808,3	1.817,8	2.002,5	2.287,7	2.530,9	2.504,4	2.824,3	3.683,4	4.207,0	4.375,6	4.674,5
GHI Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	6.852,4	7.251,2	7.815,4	8.417,3	8.843,2	8.015,3	9.137,0	11.228,2	12.297,3	13.228,0	13.949,7
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	1.357,4	1.388,2	1.488,1	1.545,4	1.701,8	1.768,3	2.016,8	2.203,3	2.588,9	2.893,6	3.115,9
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	1.362,2	1.337,5	1.407,7	1.514,9	1.605,6	1.631,2	1.955,2	2.049,7	2.265,3	2.411,4	2.536,2
L Poslovanje z nepremičninami	2.652,9	2.771,4	2.853,3	2.975,0	3.054,1	3.066,5	3.256,3	3.838,3	4.142,3	4.340,4	4.492,7
MN Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	3.346,6	3.459,3	3.795,0	4.091,0	4.213,7	3.914,6	4.452,9	5.160,1	5.695,6	6.131,7	6.521,6
OPQ Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	5.469,2	5.805,9	6.087,1	6.420,2	6.907,7	7.556,7	8.335,0	8.468,6	9.320,2	9.840,0	10.340,9
RST Druge storitvene dejavnosti	847,2	905,0	941,6	983,1	1.058,6	886,3	974,9	1.129,0	1.224,7	1.343,5	1.449,2
1. DODANA VREDNOST	33.591,7	35.029,6	37.370,0	39.961,4	42.386,2	41.568,7	45.880,0	52.200,6	57.529,1	61.203,3	64.473,1
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE	5.260,9	5.413,7	5.641,4	5.915,0	6.146,9	5.451,9	6.328,0	6.788,0	7.193,8	7.692,7	7.989,1
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	38.852,6	40.443,2	43.011,3	45.876,3	48.533,1	47.020,6	52.208,1	58.988,6	64.722,9	68.896,0	72.462,3

Vir: SURS, napoved UMAR.

Tabela 2b: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

deleži v % BDP (tekoče cene)

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
		napoved										
A	Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	2,1	2,0	1,8	2,2	2,0	2,1	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6
BCDE	Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadkami, saniranje okolja	23,4	23,5	23,7	23,3	23,7	23,9	23,1	22,8	22,7	22,6	22,5
	od tega: C Predelovalne dejavnosti	19,9	20,2	20,6	20,3	20,6	20,5	20,0	19,1	19,4	19,6	19,6
F	Gradbeništvo	4,7	4,5	4,7	5,0	5,2	5,3	5,4	6,2	6,5	6,4	6,5
GHI	Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	17,6	17,9	18,2	18,3	18,2	17,0	17,5	19,0	19,0	19,2	19,3
J	Informacijske in komunikacijske dejavnosti	3,5	3,4	3,5	3,4	3,5	3,8	3,9	3,7	4,0	4,2	4,3
K	Finančne in zavarovalniške dejavnosti	3,5	3,3	3,3	3,3	3,3	3,5	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5
L	Poslovanje z nepremičninami	6,8	6,9	6,6	6,5	6,3	6,5	6,2	6,5	6,4	6,3	6,2
MN	Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	8,6	8,6	8,8	8,9	8,7	8,3	8,5	8,7	8,8	8,9	9,0
OPQ	Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	14,1	14,4	14,2	14,0	14,2	16,1	16,0	14,4	14,4	14,3	14,3
RST	Druge storitvene dejavnosti	2,2	2,2	2,2	2,1	2,2	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0
1. DODANA VREDNOST		86,5	86,6	86,9	87,1	87,3	88,4	87,9	88,5	88,9	88,8	89,0
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE		13,5	13,4	13,1	12,9	12,7	11,6	12,1	11,5	11,1	11,2	11,0
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: SURS, napoved UMAR.

Tabela 3a: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod mio EUR

		stalne cene preteklega leta								stalne cene 2022		
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
										napoved		
A	Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	858,7	803,3	760,6	957,2	981,7	1.016,7	887,3	901,6	1.031,1	1.040,9	1.050,8
BCDE	Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadkami, saniranje okolja	8.891,7	9.543,7	10.148,1	10.518,9	11.431,4	11.087,5	12.288,1	12.098,5	13.523,1	13.800,5	14.111,1
	od tega: C Predelovalne dejavnosti	7.593,1	8.177,8	8.788,3	9.137,9	10.081,2	9.699,1	10.759,9	10.643,5	11.340,8	11.590,3	11.868,4
F	Gradbeništvo	1.792,9	1.748,8	1.953,9	2.156,8	2.469,9	2.482,6	2.754,2	3.118,9	3.904,4	3.884,9	4.057,8
GHI	Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	6.858,4	7.235,4	7.800,7	8.294,0	8.703,0	8.226,3	8.538,2	10.359,4	11.368,7	11.692,8	12.002,8
J	Informacijske in komunikacijske dejavnosti	1.419,0	1.351,6	1.458,3	1.571,9	1.653,5	1.764,0	2.026,9	2.162,5	2.364,1	2.516,7	2.666,4
K	Finančne in zavarovalniške dejavnosti	1.261,4	1.397,8	1.331,9	1.418,5	1.587,6	1.625,3	1.976,3	2.071,9	2.070,2	2.131,3	2.183,5
L	Poslovanje z nepremičninami	2.534,5	2.651,8	2.811,9	2.907,1	3.008,1	3.040,3	3.131,7	3.278,1	3.857,5	3.894,2	3.931,2
MN	Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	3.373,6	3.453,2	3.724,3	4.044,6	3.997,1	3.785,6	4.284,4	4.938,5	5.366,5	5.605,4	5.843,7
OPQ	Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	5.400,5	5.603,0	5.917,1	6.206,2	6.530,5	7.074,5	7.850,7	8.554,0	8.587,2	8.720,3	8.864,3
RST	Druge storitvene dejavnosti	842,5	891,0	922,5	959,4	1.023,6	885,3	947,5	1.091,7	1.161,7	1.207,6	1.231,2
1. DODANA VREDNOST		33.233,0	34.679,6	36.829,0	39.034,3	41.386,4	40.988,2	44.684,9	48.575,0	53.234,5	54.494,5	55.942,8
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE		5.233,0	5.413,1	5.561,7	5.892,9	6.073,2	5.447,6	6.196,7	6.439,0	6.839,4	7.062,6	7.207,8
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)		38.466,0	40.092,8	42.390,7	44.927,2	47.459,6	46.435,8	50.881,6	55.014,1	60.073,9	61.557,1	63.150,6

Vir: SURS, napoved UMAR.

Tabela 3b: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

realne stopnje rasti v %

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
		napoved										
A	Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	13,1	-1,4	-5,0	21,0	-4,7	4,2	-9,9	2,2	2,0	1,0	1,0
BCDE	Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadkami, saniranje okolja	1,8	5,1	6,9	3,2	6,9	-3,5	9,3	0,4	0,7	2,1	2,3
	od tega: C Predelovalne dejavnosti	2,8	5,6	7,7	3,3	8,2	-3,1	11,4	1,8	0,4	2,2	2,4
F	Gradbeništvo	-3,2	-3,3	7,5	7,7	8,0	-1,9	10,0	10,4	6,0	-0,5	4,5
GHI	Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	5,6	5,6	7,6	6,1	3,4	-7,0	6,5	13,4	1,3	2,9	2,7
J	Informacijske in komunikacijske dejavnosti	2,0	-0,4	5,0	5,6	7,0	3,7	14,6	7,2	7,3	6,5	6,0
K	Finančne in zavarovalniške dejavnosti	-3,3	2,6	-0,4	0,8	4,8	1,2	21,2	6,0	1,0	3,0	2,5
L	Poslovanje z nepremičninami	0,2	0,0	1,5	1,9	1,1	-0,5	2,1	0,7	0,5	1,0	1,0
MN	Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	4,7	3,2	7,7	6,6	-2,3	-10,2	9,4	10,9	4,0	4,5	4,3
OPQ	Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	0,2	2,4	1,9	2,0	1,7	2,4	3,9	2,6	1,4	1,6	1,7
RST	Druge storitvene dejavnosti	-0,8	5,2	1,8	1,9	4,1	-16,4	6,9	12,0	2,9	4,0	2,0
1. DODANA VREDNOST		2,2	3,2	5,1	4,5	3,6	-3,3	7,5	5,9	2,0	2,4	2,7
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE		2,6	2,9	2,7	4,5	2,7	-11,4	13,7	1,8	0,8	3,3	2,1
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)		2,2	3,2	4,8	4,5	3,5	-4,3	8,2	5,4	1,8	2,5	2,6

Vir: SURS, napoved UMAR.

Tabela 4a: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda tekoče cene, mio EUR

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
									napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	38.852,6	40.443,2	43.011,3	45.876,3	48.533,1	47.020,6	52.208,1	58.988,6	64.722,9	68.896,0	72.462,3
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	29.974,3	31.383,2	35.753,4	38.899,8	40.621,9	36.554,1	43.661,6	53.313,9	57.025,0	59.180,7	62.256,7
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	26.865,5	27.929,9	31.892,4	35.026,5	36.448,3	32.206,7	40.351,8	52.353,3	55.262,1	56.962,5	59.855,3
4 SALDO menjave s tujino (4=2-3)	3.108,8	3.453,3	3.860,9	3.873,3	4.173,7	4.347,5	3.309,8	960,6	1.762,9	2.218,2	2.401,5
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	35.743,8	36.989,9	39.150,4	42.003,0	44.359,5	42.673,2	48.898,3	58.027,9	62.960,0	66.677,8	70.060,8
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	28.298,3	29.537,5	30.535,2	32.227,4	34.351,0	33.257,3	37.467,8	43.553,4	47.340,7	50.265,7	52.550,2
7 ZASEBNA POTROŠNJA	20.985,0	21.838,9	22.598,4	23.856,5	25.453,2	23.558,4	26.689,6	32.462,7	35.192,4	37.348,1	38.951,1
- gospodinjstva	20.640,2	21.475,4	22.218,6	23.449,8	25.021,7	23.145,1	26.205,6	31.966,0	34.649,8	36.773,1	38.352,3
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	344,8	363,5	379,8	406,7	431,5	413,3	484,0	496,7	542,6	575,0	598,8
8 DRŽAVNA POTROŠNJA	7.313,3	7.698,6	7.936,7	8.371,0	8.897,9	9.698,9	10.778,2	11.090,7	12.148,3	12.917,6	13.599,1
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	7.445,6	7.452,4	8.615,2	9.775,6	10.008,4	9.415,9	11.430,4	14.474,6	15.619,2	16.412,1	17.510,6
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	7.247,8	7.028,7	7.879,8	8.869,3	9.495,6	8.870,0	10.618,5	12.960,9	14.330,1	15.077,4	16.155,6
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	197,8	423,8	735,4	906,3	512,8	545,8	811,9	1.513,7	1.289,2	1.334,7	1.355,0

Vir: SURS, napoved UMAR.

Tabela 4b: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda struktura v % (tekoče cene)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
									napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	77,1	77,6	83,1	84,8	83,7	77,7	83,6	90,4	88,1	85,9	85,9
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	69,1	69,1	74,1	76,3	75,1	68,5	77,3	88,8	85,4	82,7	82,6
4 SALDO menjave s tujino (4=2-3)	8,0	8,5	9,0	8,4	8,6	9,2	6,3	1,6	2,7	3,2	3,3
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	92,0	91,5	91,0	91,6	91,4	90,8	93,7	98,4	97,3	96,8	96,7
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	72,8	73,0	71,0	70,2	70,8	70,7	71,8	73,8	73,1	73,0	72,5
7 ZASEBNA POTROŠNJA	54,0	54,0	52,5	52,0	52,4	50,1	51,1	55,0	54,4	54,2	53,8
- gospodinjstva	53,1	53,1	51,7	51,1	51,6	49,2	50,2	54,2	53,5	53,4	52,9
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8
8 DRŽAVNA POTROŠNJA	18,8	19,0	18,5	18,2	18,3	20,6	20,6	18,8	18,8	18,7	18,8
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	19,2	18,4	20,0	21,3	20,6	20,0	21,9	24,5	24,1	23,8	24,2
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	18,7	17,4	18,3	19,3	19,6	18,9	20,3	22,0	22,1	21,9	22,3
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	0,5	1,0	1,7	2,0	1,1	1,2	1,6	2,6	2,0	1,9	1,9

Vir: SURS, napoved UMAR.

Tabela 5a: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

mio EUR

	stalne cene preteklega leta								stalne cene 2022		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
									napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	38.466,0	40.092,8	42.390,7	44.927,2	47.459,6	46.435,8	50.881,6	55.014,1	60.073,9	61.557,1	63.150,6
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	30.018,0	31.821,7	34.857,7	37.954,1	40.643,2	37.128,3	41.854,5	46.504,4	54.732,6	57.002,2	59.424,7
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	27.245,3	28.555,1	30.910,5	34.152,6	36.661,8	32.951,2	37.870,2	44.288,9	53.271,5	55.179,9	57.526,5
4 SALDO menjave s tujino (4=2-3)	2.772,6	3.266,7	3.947,2	3.801,6	3.981,4	4.177,0	3.984,3	2.215,7	1.461,1	1.822,3	1.898,2
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	35.693,4	36.826,1	38.443,5	41.125,7	43.478,2	42.258,8	46.897,2	52.798,5	58.612,7	59.734,8	61.252,5
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	28.387,8	29.408,8	29.984,9	31.557,6	33.642,1	32.958,3	36.056,7	39.951,5	44.083,2	44.898,0	45.733,0
7 ZASEBNA POTROŠNJA	21.112,7	21.918,4	22.254,5	23.394,2	25.118,5	23.693,4	25.797,9	29.071,1	32.859,4	33.466,6	34.084,9
- gospodinjstva	20.769,2	21.559,8	21.882,1	22.995,6	24.701,1	23.275,6	25.324,2	28.603,4	32.352,8	32.951,3	33.560,9
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	343,5	358,6	372,4	398,6	417,4	417,8	473,7	467,7	506,6	515,2	524,0
8 DRŽAVNA POTROŠNJA	7.275,1	7.490,4	7.730,3	8.163,3	8.523,5	9.264,9	10.258,8	10.880,6	11.223,8	11.431,4	11.648,1
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	7.305,6	7.417,3	8.458,6	9.568,1	9.836,1	9.300,5	10.840,6	12.846,9	14.529,5	14.836,8	15.519,5
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	7.103,8	6.987,6	7.744,3	8.679,8	9.319,8	8.744,8	10.084,0	11.443,8	13.330,3	13.630,2	14.318,5
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	201,8	429,7	714,4	888,2	516,4	555,7	756,6	1.403,0	1.199,2	1.206,6	1.200,9

Vir: SURS, napoved UMAR.

Tabela 5b: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

realne stopnje rasti v %

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
									napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	2,2	3,2	4,8	4,5	3,5	-4,3	8,2	5,4	1,8	2,5	2,6
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	4,7	6,2	11,1	6,2	4,5	-8,6	14,5	6,5	2,7	4,1	4,2
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	4,3	6,3	10,7	7,1	4,7	-9,6	17,6	9,8	1,8	3,6	4,3
4 SALDO menjave s tujino¹	0,6	0,4	1,2	-0,1	0,2	0,0	-0,8	-2,1	0,8	0,6	0,1
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	1,7	3,0	3,9	5,0	3,5	-4,7	9,9	8,0	1,0	1,9	2,5
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	2,1	3,9	1,5	3,3	4,4	-4,1	8,4	6,6	1,2	1,8	1,9
7 ZASEBNA POTROŠNJA	2,0	4,4	1,9	3,5	5,3	-6,9	9,5	8,9	1,2	1,8	1,8
- gospodinjstva	2,1	4,5	1,9	3,5	5,3	-7,0	9,4	9,1	1,2	1,8	1,8
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	-2,9	4,0	2,5	5,0	2,6	-3,2	14,6	-3,4	2,0	1,7	1,7
8 DRŽAVNA POTROŠNJA	2,3	2,4	0,4	2,9	1,8	4,1	5,8	0,9	1,2	1,8	1,9
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	0,2	-0,4	13,5	11,1	0,6	-7,1	15,1	12,4	0,4	2,1	4,6
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	-1,2	-3,6	10,2	10,2	5,1	-7,9	13,7	7,8	2,8	2,2	5,0
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI¹	0,3	0,6	0,7	0,4	-0,8	0,1	0,4	1,1	-0,5	0,0	0,0

Vir: SURS, napoved UMAR.
Opomba: ¹ Kot prispevek k realni rasti BDP (v odstotnih točkah).

Tabela 6: Plačilna bilanca - plačilno bilančna statistika

mio EUR

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
									napoved		
I. TEKOČI RAČUN	1.483	1.932	2.674	2.731	2.884	3.552	1.985	-450	196	492	622
1. BLAGO	1.476	1.524	1.617	1.272	1.298	2.333	882	-2.539	-2.282	-2.300	-2.474
1.1. Izvoz blaga	23.947	24.883	28.372	30.808	31.999	29.622	35.255	42.350	44.847	45.925	48.070
1.2. Uvoz blaga	22.471	23.360	26.756	29.535	30.701	27.289	34.373	44.889	47.130	48.226	50.545
2. STORITVE	1.646	1.941	2.254	2.624	2.907	2.057	2.455	3.532	4.082	4.559	4.919
2.1. Izvoz storitev	5.952	6.517	7.394	8.124	8.659	6.956	8.447	11.006	12.224	13.306	14.240
- Transport	1.654	1.839	2.164	2.431	2.512	2.316	2.658	3.407	3.586	3.796	4.019
- Potovanja	2.162	2.271	2.523	2.704	2.843	1.237	1.685	2.912	3.404	3.862	4.115
- Ostalo	2.136	2.407	2.706	2.989	3.303	3.404	4.105	4.687	5.234	5.648	6.107
2.2. Uvoz storitev	4.306	4.575	5.140	5.500	5.751	4.899	5.992	7.473	8.142	8.747	9.321
- Transport	846	917	1.098	1.107	1.185	1.128	1.553	1.928	2.052	2.172	2.299
- Potovanja	1.109	1.176	1.322	1.483	1.500	720	1.020	1.569	1.726	1.923	2.041
- Ostalo	2.351	2.482	2.720	2.911	3.066	3.051	3.419	3.976	4.364	4.652	4.981
1., 2. BLAGO IN STORITVE	3.122	3.465	3.870	3.896	4.205	4.390	3.337	993	1.800	2.258	2.445
Izvoz blaga in storitev	29.900	31.400	35.766	38.931	40.658	36.579	43.702	53.355	57.071	59.231	62.311
Uvoz blaga in storitev	26.778	27.935	31.896	35.035	36.453	32.188	40.365	52.362	55.272	56.973	59.866
3. PRIMARNI DOHODKI	-1.255	-1.139	-879	-769	-821	-386	-863	-920	-955	-1.053	-1.080
3.1. Prejemki	1.070	1.259	1.381	1.633	1.749	1.653	1.960	1.928	2.055	2.124	2.242
- Od dela	302	355	385	486	526	498	553	575	580	585	595
- Od kapitala	511	637	703	802	845	716	953	904	929	971	1.009
- Ostali primarni dohodki	258	267	293	345	378	439	454	450	546	568	638
3.2. Izdatki	2.326	2.398	2.260	2.401	2.569	2.039	2.823	2.848	3.010	3.176	3.322
- Od dela	126	132	149	173	195	178	205	233	237	247	256
- Od kapitala	2.057	2.081	1.929	2.024	2.164	1.669	2.354	2.251	2.358	2.502	2.627
- Ostali primarni dohodki	143	184	182	204	211	192	264	364	415	428	440
4. SEKUNDARNI DOHODKI	-384	-394	-317	-396	-500	-452	-489	-523	-649	-713	-743
4.1. Prejemki	730	713	828	873	934	994	1.124	1.226	1.212	1.190	1.213
4.2. Izdatki	1.114	1.107	1.145	1.270	1.434	1.447	1.614	1.749	1.860	1.903	1.956
II. KAPITALSKI RAČUN	412	-307	-324	-203	-222	-258	54	-488			
1. Bruto pridobitve/ odtujitve neproizvedenih nefinančnih imetij	-37	-45	-76	-24	-59	-96	-86	-181			
2. Kapitalski transferji	449	-262	-248	-178	-163	-163	140	-307			
III. FINANČNI RAČUN	1.778	1.184	2.112	2.548	2.068	2.984	2.254	-1.048			
1. Neposredne naložbe	-1.269	-864	-495	-934	-762	262	-398	-1.165			
- Imetja	292	434	570	373	1.157	708	1.397	437			
- Obveznosti	1.560	1.298	1.065	1.307	1.919	446	1.795	1.602			
2. Naložbe v vrednostne papirje	3.039	5.024	2.990	744	734	-1.826	3.203	-23			
3. Finančni derivativi	-98	-270	-185	-81	-163	53	30	-28			
4. Ostale naložbe	219	-2.610	-287	2.767	2.221	4.329	-1.406	0			
4.1. Imetja	-643	-2.216	-1.372	2.054	3.276	4.832	2.932	3.350			
4.2. Obveznosti	-862	394	-1.085	-713	1.055	502	4.339	3.350			
5. Rezervna imetja	-113	-97	89	52	37	166	824	168			
IV. NETO NAPAKE IN IZPUSTITVE	-116	-441	-239	20	-594	-310	214	-110			

Vir: BS, napoved UMAR.
Opomba: Metodologija plačilne bilance temelji na priporočilih šeste izdaje Priročnika za izdelavo plačilne bilance, ki ga je izdal Mednarodni denarni sklad (Balance of Payments and International Investment Position).

Tabela 7: Kazalniki trga dela

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
napoved											
PONUDBA NA TRGU DELA											
Stopnja aktivnosti (20-64 let, v %)	76,0	76,2	78,6	79,5	79,9	79,5	78,7	80,0	81,0	81,6	82,1
Aktivno prebivalstvo po ADS (v tisoč)	1008	995	1027	1033	1028	1029	1020	1031	1039	1044	1047
- letna rast (v %)	-0,7	-1,3	3,2	0,7	-0,5	0,1	-0,9	1,1	0,8	0,4	0,3
ZAPOSLENOST IN BREZPOSELNOST											
Zaposlenost po nacionalnih računih (v tisoč)	943,9	961,2	989,2	1020,8	1045,9	1039,0	1052,9	1078,6	1089,8	1097,0	1100,9
- letna rast (v %)	1,3	1,8	2,9	3,2	2,5	-0,7	1,3	2,4	1,0	0,7	0,4
Delovno aktivni po ADS (v tisoč)	918	915	959	981	982	978	972	988	998	1005	1009
- letna rast (v %)	0,1	-0,3	4,8	2,2	0,2	-0,4	-0,7	1,7	1,0	0,7	0,4
Stopnja delovne aktivnosti (20-64 let, v %)	69,1	70,1	73,4	75,4	76,4	75,6	75,0	76,7	77,9	78,7	79,2
Formalno delovno aktivni (v tisoč) **	804,6	817,2	845,5	872,8	894,2	888,9	900,3	922,0	933,1	938,0	942,0
- letna rast (v %)	0,9	1,6	3,5	3,2	2,5	-0,6	1,3	2,4	1,2	0,5	0,4
od teh osebe v delovnem razmerju (v tisoč)	713,1	730,5	755,3	780,2	801,9	794,6	804,4	824,1	834,0	838,8	842,9
- letna rast (v %)	1,4	2,4	3,4	3,3	2,8	-0,9	1,2	2,4	1,2	0,6	0,5
od teh samozaposleni (v tisoč)	91,6	86,7	90,2	92,6	92,3	94,3	95,8	97,9	99,1	99,2	99,2
- letna rast (v %)	-3,4	-5,3	4,0	2,7	-0,3	2,1	1,6	2,1	1,3	0,1	0,0
Brezposelni po ADS (v tisoč)	90,5	79,7	67,5	52,8	45,7	51,1	47,8	42,8*	40,9	39,0	38,0
- letna rast (v %)	-7,7	-11,9	-15,3	-21,8	-13,4	11,8	-6,5	-10,5	-4,4	-4,7	-2,5
Registrirani brezposelni (v tisoč)	112,7	103,2	88,6	78,5	74,2	85,0	74,3	56,7	49,6	47,8	46,1
- letna rast (v %)	-6,1	-8,5	-14,1	-11,5	-5,5	14,6	-12,6	-23,8	-12,4	-3,7	-3,5
Stopnja brezposelnosti po ADS (v %)	9,0	8,0	6,6	5,1	4,5	5,0	4,7	4,2*	4,0	3,8	3,7
Stopnja registrirane brezposelnosti (v %)	12,3	11,2	9,5	8,2	7,7	8,7	7,6	5,8	5,1	4,9	4,7

Vir: SURS, ZRSZ; Eurostat; napoved UMAR in Eurostat.
Opomba: * Ocena UMAR (podatek za zadnje četrtletje 2022 ob zaključku priprave napovedi še ni bil na voljo). **Po statističnem registru delovno aktivnega prebivalstva, vključno z oceno samostojnih kmetov.

Tabela 8: Indikatorji mednarodne konkurenčnosti letne stopnje rasti v %

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
									napoved		
Efektivni tečaj ¹											
Nominalno	-3,0	0,9	0,5	0,8	-0,4	0,8	0,0	-1,1	0,4	0,0	0,0
Realno - deflator cene življenjskih potrebščin	-4,1	0,2	0,4	0,8	-0,3	-0,4	-0,7	-0,3	1,7	1,5	0,4
Realno - deflator stroški dela na enoto proizvoda	-3,4	1,1	0,0	0,7	0,7	3,7	0,0	-4,0	1,9	1,0	0,6

Komponente stroškov dela na enoto proizvoda

Nominalni stroški dela na enoto proizvoda	0,6	1,8	1,2	2,7	3,9	7,3	1,1	1,4	6,5	3,9	3,1
Sredstva za zaposlene na zaposlenega, nominalno	1,5	3,1	3,0	3,9	5,0	3,4	7,9	4,3	7,3	5,8	5,4
Produktivnost dela, realno ²	0,9	1,3	1,9	1,2	1,0	-3,7	6,8	2,9	0,8	1,8	2,2
Realni stroški dela na enoto proizvoda	-0,4	0,9	-0,3	0,5	1,7	6,0	-1,5	-5,5	-1,1	0,0	0,6
Produktivnost dela, nominalno ³	1,9	2,2	3,3	3,4	3,3	-2,5	9,6	10,3	8,6	5,8	4,8

Vir: SURS, ECB, Consensus Forecasts, Evropska komisija, OECD; preračuni in napoved za Slovenijo UMAR.
Opombe: ¹ Harmonizirani efektivni tečaj do 37 trgovinskih partneric: 18 držav zunaj evrskega območja in 19 držav evrskega območja; rast vrednosti pomeni apreciacijo nacionalne valute in obratno. ² Bruto domači proizvod na zaposlenega, v stalnih cenah; ³ Bruto domači proizvod na zaposlenega, v tekočih cenah.

Tabela 9a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

tekoče cene, v mio EUR

BILANCA PRIHODKOV	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 predhodno
I. SKUPAJ PRIHODKI	15.714	15.842	16.803	18.594	19.232	18.529	21.383	23.313
DAVČNI PRIHODKI	13.746	14.241	15.162	16.225	17.179	16.460	18.786	20.552
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	2.585	2.681	2.967	3.296	3.614	3.262	3.981	4.517
Dohodnina	1.986	2.079	2.197	2.447	2.592	2.488	2.845	2.944
Davek od dohodkov pravnih oseb	595	600	766	846	997	773	1.115	1.553
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	5.474	5.721	6.092	6.550	7.021	7.290	7.928	8.502
DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	20	20	21	22	23	22	24	27
DAVKI NA PREMOŽENJE	238	256	274	278	296	287	317	336
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	5.347	5.433	5.723	5.989	6.127	5.493	6.359	6.884
Davek na dodano vrednost	3.229	3.272	3.504	3.757	3.872	3.528	4.231	4.747
Trošarine	1.515	1.551	1.586	1.560	1.543	1.314	1.470	1.446
DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	83	82	83	90	99	102	177	289
DRUGI DAVKI	1	48	1	0	-1	4	-1	-3
NEDAVČNI PRIHODKI	956	963	1.089	1.351	1.114	1.118	1.338	1.415
KAPITALSKI PRIHODKI	96	96	91	153	136	147	228	268
DONACIJE	12	10	10	12	14	18	22	57
TRANSFERNI PRIHODKI	21	51	52	56	58	55	57	59
SREDSTVA PREJETA IZ PRORAČUNA EU	882	481	399	797	731	731	951	962

Vir: Ministrstvo za finance, Konsolidirana bilanca javnega financiranja.

Tabela 9b: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

deleži v primerjavi z BDP v %

BILANCA PRIHODKOV	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 predhodno
I. SKUPAJ PRIHODKI	40,4	39,2	39,1	40,5	39,6	39,4	41,0	39,5
DAVČNI PRIHODKI	35,4	35,2	35,3	35,4	35,4	35,0	36,0	34,8
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	6,7	6,6	6,9	7,2	7,4	6,9	7,6	7,7
Dohodnina	5,1	5,1	5,1	5,3	5,3	5,3	5,4	5,0
Davek od dohodkov pravnih oseb	1,5	1,5	1,8	1,8	2,1	1,6	2,1	2,6
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	14,1	14,1	14,2	14,3	14,5	15,5	15,2	14,4
DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
DAVKI NA PREMOŽENJE	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	13,8	13,4	13,3	13,1	12,6	11,7	12,2	11,7
Davek na dodano vrednost	8,3	8,1	8,1	8,2	8,0	7,5	8,1	8,0
Trošarine	3,9	3,8	3,7	3,4	3,2	2,8	2,8	2,5
DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5
DRUGI DAVKI	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
NEDAVČNI PRIHODKI	2,5	2,4	2,5	2,9	2,3	2,4	2,6	2,4
KAPITALSKI PRIHODKI	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5
DONACIJE	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
TRANSFERNI PRIHODKI	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
SREDSTVA PREJETA IZ PRORAČUNA EU	2,3	1,2	0,9	1,7	1,5	1,6	1,8	1,6

Vir: Ministrstvo za finance, Konsolidirana bilanca javnega financiranja, SURS, Nacionalni računi.

Tabela 10a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF tekoče cene, mio EUR

BILANCA ODHODKOV	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 predhodno
II. SKUPAJ ODHODKI	16.956	16.497	17.102	18.067	18.969	22.071	24.300	24.911
TEKOČI ODHODKI	7.168	7.407	7.733	7.967	8.228	9.128	10.394	10.201
PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	3.124	3.278	3.406	3.583	3.837	4.285	5.020	4.656
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOC. VARNOST	486	508	533	585	634	681	730	755
IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	2.311	2.371	2.627	2.634	2.728	3.021	3.351	3.544
PLAČILA OBRESTI	1.043	1.074	985	868	792	778	732	661
REZERVE	204	176	183	298	238	364	559	584
TEKOČI TRANSFERI	7.540	7.700	7.913	8.237	8.704	10.868	11.319	11.365
SUBVENCIJE	399	397	425	444	468	1.449	867	690
TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	6.371	6.496	6.665	6.926	7.324	8.251	9.168	9.319
DRUGI TEKOČI TRANSFERI	770	808	822	867	913	1.168	1.284	1.356
INVESTICIJSKI ODHODKI - SKUPAJ	1.815	962	1.078	1.432	1.527	1.549	1.959	2.616
INVESTICIJSKI ODHODKI	1.520	784	891	1.160	1.253	1.231	1.545	2.054
INVESTICIJSKI TRANSFERI	295	178	187	272	274	319	414	562
PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EU	433	427	379	433	510	526	629	730
III. JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJKLJAJ (I. - II.)	-1.242	-655	-299	526	264	-3.542	-2.917	-1.598

Vir: Ministrstvo za finance, Konsolidirana bilanca javnega financiranja.

Tabela 10b: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF deleži v primerjavi z BDP v %

BILANCA ODHODKOV	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 predhodno
II. SKUPAJ ODHODKI	43,6	40,8	39,8	39,4	39,1	46,9	46,5	42,2
TEKOČI ODHODKI	18,5	18,3	18,0	17,4	17,0	19,4	19,9	17,3
PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	8,0	8,1	7,9	7,8	7,9	9,1	9,6	7,9
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOC. VARNOST	1,3	1,3	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,3
IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	5,9	5,9	6,1	5,7	5,6	6,4	6,4	6,0
PLAČILA OBRESTI	2,7	2,7	2,3	1,9	1,6	1,7	1,4	1,1
REZERVE	0,5	0,4	0,4	0,6	0,5	0,8	1,1	1,0
TEKOČI TRANSFERI	19,4	19,0	18,4	18,0	17,9	23,1	21,7	19,3
SUBVENCIJE	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	3,1	1,7	1,2
TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	16,4	16,1	15,5	15,1	15,1	17,5	17,6	15,8
DRUGI TEKOČI TRANSFERI	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9	2,5	2,5	2,3
INVESTICIJSKI ODHODKI - SKUPAJ	4,7	2,4	2,5	3,1	3,1	3,3	3,8	4,4
INVESTICIJSKI ODHODKI	3,9	1,9	2,1	2,5	2,6	2,6	3,0	3,5
INVESTICIJSKI TRANSFERI	0,8	0,4	0,4	0,6	0,6	0,7	0,8	1,0
PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EU	1,1	1,1	0,9	0,9	1,1	1,1	1,2	1,2
III. JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJKLJAJ (I. - II.)	-3,2	-1,6	-0,7	1,1	0,5	-7,5	-5,6	-2,7

Vir: Ministrstvo za finance, Konsolidirana bilanca javnega financiranja, SURS, Nacionalni računi.

■ Tabela 11: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

1. Aritmetično povprečje napak, ME		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
UMAR	2002-2015	1,19	0,81	0,14	0,02	0,02	0,27	-0,25	0,13
	2002-2016	1,08	0,75	0,07	0,01	0,09	0,31	-0,25	0,13
	2002-2017	0,85	0,57	-0,02	-0,03	0,07	0,29	-0,21	0,13
	2002-2018	0,72	0,50	0,02	-0,04	0,06	0,26	-0,22	0,13
	2002-2019	0,76	0,54	0,07	-0,01	0,07	0,27	-0,21	0,13
	2002-2020	0,76	0,54	-0,04	-0,07	0,07	0,27	-0,17	0,14
	2002-2021	0,53	0,36	-0,22	-0,17	0,06	0,24	-0,21	0,11
	2002-2022	0,46	0,31	-0,26	-0,18	-0,32	-0,11	-0,32	0,11
BS	2002-2015	1,15	0,74	0,20	-0,04	-0,09	-0,03	-0,14	0,09
	2002-2016	1,03	0,65	0,15	-0,05	0,00	0,05	-0,13	0,08
	2002-2017	0,81	0,45	0,04	-0,07	-0,01	0,04	-0,11	0,07
	2002-2018	0,68	0,41	0,05	-0,08	-0,03	0,00	-0,10	0,07
	2002-2019	0,72	0,44	0,09	-0,07	0,00	0,03	-0,10	0,07
	2002-2020	0,72	0,44	0,03	-0,17	0,00	0,03	-0,08	0,07
	2002-2021	0,52	0,15	-0,12	-0,24	-0,04	-0,03	-0,11	0,06
	2002-2022	0,47	0,08	-0,09	-0,24	-0,44	-0,31	-0,12	0,06
GZS	2002-2015	1,14	0,57	0,06	-0,09	0,15	0,24	0,06	0,08
	2002-2016	1,01	0,49	0,03	-0,09	0,15	0,32	0,05	0,07
	2002-2017	0,78	0,29	n.p.	n.p.	0,13	0,29	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	-0,01	-0,11	n.p.	n.p.	0,06	0,08
	2002-2019	0,78	0,29	0,02	-0,07	0,13	0,29	0,08	0,08
	2002-2020	0,78	0,29	0,06	-0,12	0,13	0,29	0,17	0,10
	2002-2021	0,48	0,14	-0,13	-0,21	0,20	0,35	0,15	0,08
	2002-2022	0,18	-0,14	-0,39	-0,47	-0,18	-0,02	-0,03	0,07
EK	2002-2015	0,99	0,61	0,11	-0,11	0,12	0,26	-0,01	0,09
	2002-2016	0,90	0,53	0,05	-0,13	0,24	0,30	-0,01	0,10
	2002-2017	0,68	0,34	-0,06	-0,14	0,22	0,28	-0,01	0,10
	2002-2018	0,55	0,29	-0,05	-0,14	0,20	0,24	-0,01	0,10
	2002-2019	0,59	0,33	-0,01	-0,12	0,21	0,26	-0,01	0,10
	2002-2020	0,59	0,33	-0,08	-0,20	0,21	0,26	0,03	0,11
	2002-2021	0,48	0,15	-0,24	-0,28	0,15	0,18	-0,03	0,08
	2002-2022	0,45	0,09	-0,30	-0,22	-0,24	-0,19	-0,18	0,07
IMF	2002-2015	1,18	0,74	0,11	-0,06	0,12	0,05	-0,22	0,04
	2002-2016	1,06	0,64	0,06	-0,07	0,16	0,10	-0,19	0,02
	2002-2017	0,81	0,40	-0,10	-0,13	0,12	0,07	-0,18	0,03
	2002-2018	0,61	0,26	-0,12	-0,12	0,13	0,07	-0,17	0,05
	2002-2019	0,62	0,30	-0,06	-0,08	0,15	0,08	-0,17	0,06
	2002-2020	0,62	0,30	-0,19	-0,14	0,15	0,08	-0,14	0,08
	2002-2021	0,45	0,13	-0,40	-0,23	0,11	0,07	-0,18	0,06
	2002-2022	0,39	0,09	-0,45	-0,20	-0,26	-0,28	-0,28	0,06
WIIW	2002-2015	1,04	1,05	0,34	-0,04	0,16	0,19	0,08	0,01
	2002-2016	0,93	0,96	0,29	-0,04	0,19	0,22	0,12	-0,01
	2002-2017	0,70	0,75	0,14	-0,10	0,14	0,17	0,09	-0,01
	2002-2018	0,56	0,67	0,09	-0,09	0,10	0,16	0,08	-0,02
	2002-2019	0,59	0,70	0,13	-0,06	0,10	0,17	0,08	-0,01
	2002-2020	0,59	0,70	-0,08	-0,12	0,10	0,17	0,12	0,02
	2002-2021	0,35	0,47	-0,31	-0,26	0,04	0,11	0,07	0,00
	2002-2022	0,27	0,39	-0,35	-0,23	-0,34	-0,28	-0,15	0,01

Tabela 11: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

2. Povprečna absolutna napaka, MAE		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
UMAR	2002-2015	2,46	2,16	1,21	0,56	0,99	1,03	0,43	0,20
	2002-2016	2,33	2,03	1,18	0,54	1,00	1,02	0,41	0,19
	2002-2017	2,35	2,03	1,19	0,54	0,94	0,96	0,41	0,19
	2002-2018	2,29	1,95	1,16	0,52	0,90	0,91	0,40	0,18
	2002-2019	2,24	1,91	1,15	0,51	0,86	0,89	0,38	0,18
	2002-2020	2,24	1,91	1,20	0,55	0,86	0,89	0,39	0,19
	2002-2021	2,24	1,97	1,32	0,62	0,83	0,86	0,42	0,21
	2002-2022	2,25	1,91	1,31	0,61	1,16	1,15	0,52	0,20
BS	2002-2015	2,25	2,16	1,29	0,68	1,10	1,00	0,41	0,19
	2002-2016	2,15	2,06	1,24	0,65	1,11	1,01	0,38	0,18
	2002-2017	2,17	2,09	1,26	0,63	1,05	0,95	0,37	0,17
	2002-2018	2,12	1,98	1,19	0,61	1,00	0,93	0,35	0,16
	2002-2019	2,09	1,93	1,17	0,59	0,97	0,91	0,33	0,16
	2002-2020	2,09	1,93	1,16	0,67	0,97	0,91	0,33	0,15
	2002-2021	2,09	2,09	1,25	0,71	0,96	0,92	0,35	0,15
	2002-2022	2,08	2,05	1,20	0,69	1,32	1,15	0,35	0,14
GZS	2002-2015	2,32	2,11	1,35	0,69	1,09	1,11	0,46	0,16
	2002-2016	2,21	2,02	1,29	0,65	1,03	1,13	0,43	0,15
	2002-2017	2,25	2,06	n.p.	n.p.	0,98	1,08	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	1,25	0,63	n.p.	n.p.	0,41	0,16
	2002-2019	2,25	2,06	1,21	0,62	0,98	1,08	0,41	0,16
	2002-2020	2,25	2,06	1,18	0,64	0,98	1,08	0,49	0,17
	2002-2021	2,14	2,07	1,29	0,71	0,93	1,03	0,47	0,17
	2002-2022	2,42	2,25	1,50	0,94	1,25	1,33	0,63	0,17
EK	2002-2015	2,29	2,06	1,21	0,49	1,18	1,13	0,36	0,17
	2002-2016	2,17	1,97	1,18	0,47	1,23	1,12	0,34	0,18
	2002-2017	2,20	1,99	1,21	0,46	1,15	1,06	0,32	0,17
	2002-2018	2,15	1,91	1,15	0,45	1,09	1,02	0,31	0,16
	2002-2019	2,10	1,85	1,13	0,43	1,05	1,00	0,30	0,16
	2002-2020	2,10	1,85	1,15	0,49	1,05	1,00	0,32	0,16
	2002-2021	2,10	1,91	1,25	0,56	1,04	1,01	0,37	0,18
	2002-2022	1,98	1,88	1,28	0,56	1,37	1,32	0,50	0,17
IMF	2002-2015	2,21	2,31	1,35	0,93	1,14	1,13	0,48	0,25
	2002-2016	2,10	2,20	1,30	0,88	1,11	1,10	0,46	0,25
	2002-2017	2,16	2,26	1,37	0,89	1,07	1,06	0,43	0,25
	2002-2018	2,18	2,25	1,32	0,84	1,02	1,00	0,41	0,25
	2002-2019	2,10	2,18	1,30	0,82	0,98	0,97	0,40	0,25
	2002-2020	2,10	2,18	1,37	0,84	0,98	0,97	0,40	0,27
	2002-2021	2,10	2,22	1,52	0,89	0,96	0,92	0,44	0,28
	2002-2022	2,08	2,15	1,52	0,85	1,28	1,23	0,52	0,27
WIIW	2002-2015	2,39	2,48	1,63	1,15	1,34	1,16	0,92	0,48
	2002-2016	2,27	2,33	1,55	1,08	1,30	1,13	0,90	0,47
	2002-2017	2,30	2,34	1,59	1,08	1,25	1,09	0,86	0,44
	2002-2018	2,26	2,24	1,53	1,01	1,21	1,04	0,82	0,42
	2002-2019	2,19	2,18	1,49	0,98	1,15	1,00	0,78	0,41
	2002-2020	2,19	2,18	1,62	0,99	1,15	1,00	0,78	0,41
	2002-2021	2,19	2,25	1,77	1,09	1,14	0,99	0,78	0,41
	2002-2022	2,26	2,21	1,75	1,05	1,47	1,32	0,95	0,39

Tabela 11: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

3. Koren povprečne kvadratne napake, RMSE		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
UMAR	2002-2015	3,78	3,45	1,54	0,75	1,34	1,31	0,54	0,23
	2002-2016	3,66	3,34	1,50	0,73	1,32	1,28	0,53	0,23
	2002-2017	3,60	3,27	1,50	0,72	1,28	1,24	0,52	0,22
	2002-2018	3,51	3,18	1,46	0,70	1,24	1,21	0,51	0,21
	2002-2019	3,42	3,11	1,44	0,69	1,21	1,18	0,49	0,21
	2002-2020	3,42	3,11	1,48	0,72	1,21	1,18	0,49	0,23
	2002-2021	3,43	3,10	1,64	0,83	1,18	1,15	0,54	0,25
	2002-2022	3,35	3,03	1,62	0,82	2,05	1,89	0,74	0,24
BS	2002-2015	3,64	3,50	1,90	0,82	1,41	1,27	0,49	0,25
	2002-2016	3,52	3,39	1,84	0,80	1,40	1,26	0,47	0,24
	2002-2017	3,47	3,34	1,82	0,78	1,35	1,22	0,46	0,23
	2002-2018	3,38	3,24	1,77	0,76	1,31	1,19	0,44	0,22
	2002-2019	3,30	3,16	1,73	0,74	1,28	1,16	0,43	0,22
	2002-2020	3,30	3,16	1,70	0,86	1,28	1,16	0,42	0,21
	2002-2021	3,30	3,28	1,78	0,90	1,26	1,17	0,45	0,21
	2002-2022	3,22	3,21	1,74	0,88	2,15	1,67	0,45	0,20
GZS	2002-2015	3,71	3,45	1,84	0,81	1,48	1,35	0,56	0,23
	2002-2016	3,59	3,34	1,79	0,78	1,43	1,36	0,54	0,22
	2002-2017	3,55	3,30	n.p.	n.p.	1,38	1,32	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	1,74	0,76	n.p.	n.p.	0,52	0,22
	2002-2019	3,55	3,30	1,69	0,75	1,38	1,32	0,51	0,22
	2002-2020	3,55	3,30	1,65	0,76	1,38	1,32	0,67	0,23
	2002-2021	3,48	3,21	1,78	0,85	1,32	1,26	0,65	0,23
	2002-2022	3,61	3,36	2,12	1,46	2,06	1,97	1,03	0,23
EK	2002-2015	3,63	3,32	1,62	0,67	1,49	1,36	0,48	0,23
	2002-2016	3,51	3,22	1,58	0,65	1,52	1,34	0,47	0,24
	2002-2017	3,46	3,17	1,59	0,64	1,47	1,30	0,45	0,23
	2002-2018	3,38	3,08	1,54	0,62	1,43	1,26	0,44	0,22
	2002-2019	3,29	3,00	1,51	0,60	1,39	1,24	0,43	0,22
	2002-2020	3,29	3,00	1,51	0,69	1,39	1,24	0,45	0,22
	2002-2021	3,22	3,00	1,63	0,77	1,37	1,24	0,53	0,23
	2002-2022	3,14	2,94	1,64	0,77	2,16	2,01	0,87	0,23
IMF	2002-2015	3,54	3,65	1,81	1,24	1,41	1,43	0,67	0,30
	2002-2016	3,42	3,53	1,76	1,19	1,38	1,40	0,65	0,29
	2002-2017	3,40	3,51	1,82	1,18	1,34	1,36	0,63	0,29
	2002-2018	3,35	3,44	1,77	1,15	1,30	1,32	0,61	0,29
	2002-2019	3,26	3,35	1,73	1,12	1,27	1,28	0,59	0,29
	2002-2020	3,26	3,35	1,78	1,13	1,27	1,28	0,59	0,31
	2002-2021	3,23	3,33	1,99	1,17	1,24	1,25	0,63	0,32
	2002-2022	3,16	3,25	1,98	1,14	2,03	1,98	0,76	0,31
WIIW	2002-2015	3,80	3,80	2,49	1,49	1,71	1,68	1,05	0,55
	2002-2016	3,68	3,67	2,41	1,44	1,66	1,63	1,03	0,54
	2002-2017	3,63	3,61	2,39	1,42	1,61	1,59	1,00	0,52
	2002-2018	3,54	3,50	2,32	1,37	1,57	1,54	0,97	0,51
	2002-2019	3,45	3,41	2,27	1,34	1,53	1,50	0,94	0,49
	2002-2020	3,45	3,41	2,39	1,33	1,53	1,50	0,93	0,50
	2002-2021	3,49	3,42	2,54	1,45	1,51	1,47	0,93	0,49
	2002-2022	3,41	3,35	2,49	1,42	2,25	2,24	1,33	0,48

Tabela 11: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

4. Standardizirana povprečna absolutna napaka, stdMAE		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
UMAR	2002-2015	0,68	0,59	0,33	0,16	0,45	0,47	0,19	0,09
	2002-2016	0,67	0,58	0,34	0,15	0,44	0,45	0,18	0,09
	2002-2017	0,68	0,58	0,34	0,16	0,43	0,43	0,19	0,08
	2002-2018	0,67	0,57	0,34	0,15	0,42	0,42	0,19	0,08
	2002-2019	0,67	0,58	0,35	0,15	0,41	0,42	0,18	0,09
	2002-2020	0,67	0,58	0,33	0,15	0,41	0,42	0,18	0,09
	2002-2021	0,64	0,56	0,34	0,16	0,41	0,42	0,20	0,10
	2002-2022	0,65	0,55	0,34	0,16	0,48	0,47	0,21	0,08
BS	2002-2015	0,62	0,60	0,35	0,19	0,60	0,45	0,18	0,08
	2002-2016	0,61	0,59	0,35	0,19	0,58	0,44	0,17	0,08
	2002-2017	0,62	0,60	0,36	0,18	0,56	0,43	0,17	0,08
	2002-2018	0,62	0,58	0,35	0,18	0,56	0,43	0,16	0,08
	2002-2019	0,63	0,58	0,35	0,18	0,56	0,43	0,16	0,07
	2002-2020	0,63	0,58	0,32	0,18	0,56	0,43	0,15	0,07
	2002-2021	0,60	0,60	0,32	0,18	0,57	0,45	0,17	0,07
	2002-2022	0,60	0,59	0,31	0,18	0,57	0,46	0,14	0,06
GZS	2002-2015	0,64	0,58	0,37	0,19	0,49	0,50	0,21	0,07
	2002-2016	0,63	0,58	0,37	0,19	0,46	0,50	0,19	0,07
	2002-2017	0,65	0,59	n.p.	n.p.	0,45	0,49	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	0,36	0,18	n.p.	n.p.	0,19	0,07
	2002-2019	0,67	0,61	0,36	0,19	0,46	0,50	0,19	0,07
	2002-2020	0,67	0,61	0,32	0,17	0,46	0,50	0,22	0,08
	2002-2021	0,60	0,58	0,33	0,18	0,44	0,49	0,22	0,08
	2002-2022	0,68	0,64	0,39	0,24	0,50	0,53	0,25	0,07
EK	2002-2015	0,63	0,57	0,33	0,13	0,53	0,51	0,16	0,08
	2002-2016	0,62	0,56	0,34	0,14	0,54	0,49	0,15	0,08
	2002-2017	0,63	0,57	0,35	0,13	0,52	0,48	0,15	0,08
	2002-2018	0,63	0,56	0,34	0,13	0,51	0,47	0,14	0,07
	2002-2019	0,63	0,56	0,34	0,13	0,50	0,47	0,14	0,08
	2002-2020	0,63	0,56	0,31	0,13	0,50	0,47	0,15	0,08
	2002-2021	0,60	0,55	0,33	0,14	0,51	0,49	0,18	0,08
	2002-2022	0,57	0,54	0,33	0,15	0,55	0,53	0,20	0,07
IMF	2002-2015	0,61	0,64	0,37	0,26	0,51	0,51	0,22	0,11
	2002-2016	0,60	0,63	0,37	0,25	0,49	0,49	0,20	0,11
	2002-2017	0,62	0,65	0,39	0,26	0,48	0,48	0,20	0,11
	2002-2018	0,64	0,66	0,39	0,24	0,48	0,47	0,19	0,12
	2002-2019	0,63	0,66	0,39	0,25	0,47	0,46	0,19	0,12
	2002-2020	0,63	0,66	0,37	0,23	0,47	0,46	0,19	0,13
	2002-2021	0,60	0,63	0,39	0,23	0,47	0,45	0,21	0,14
	2002-2022	0,60	0,62	0,40	0,22	0,52	0,50	0,21	0,11
WIIW	2002-2015	0,66	0,68	0,45	0,32	0,61	0,53	0,41	0,21
	2002-2016	0,65	0,67	0,44	0,31	0,57	0,50	0,39	0,21
	2002-2017	0,66	0,67	0,46	0,31	0,56	0,49	0,39	0,20
	2002-2018	0,66	0,65	0,45	0,30	0,56	0,48	0,38	0,20
	2002-2019	0,66	0,66	0,45	0,30	0,55	0,48	0,37	0,19
	2002-2020	0,66	0,66	0,44	0,27	0,55	0,48	0,36	0,19
	2002-2021	0,63	0,64	0,46	0,28	0,56	0,48	0,37	0,20
	2002-2022	0,65	0,64	0,46	0,27	0,59	0,53	0,38	0,16

Tabela 11: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

5. Standardiziran koren povprečne kvadratne napake, stdRMSE		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
UMAR	2002-2015	1,04	0,95	0,43	0,21	0,60	0,59	0,24	0,10
	2002-2016	1,04	0,95	0,43	0,21	0,58	0,57	0,23	0,10
	2002-2017	1,04	0,94	0,43	0,21	0,58	0,56	0,23	0,10
	2002-2018	1,02	0,93	0,43	0,20	0,58	0,56	0,24	0,10
	2002-2019	1,03	0,94	0,43	0,21	0,58	0,56	0,23	0,10
	2002-2020	1,03	0,94	0,40	0,20	0,58	0,56	0,23	0,11
	2002-2021	0,98	0,88	0,43	0,22	0,58	0,56	0,26	0,12
	2002-2022	0,97	0,87	0,43	0,21	0,84	0,77	0,30	0,10
BS	2002-2015	1,00	0,97	0,52	0,23	0,76	0,57	0,22	0,11
	2002-2016	1,01	0,97	0,53	0,23	0,73	0,55	0,21	0,10
	2002-2017	1,00	0,96	0,52	0,22	0,73	0,55	0,21	0,10
	2002-2018	0,99	0,95	0,52	0,22	0,73	0,55	0,21	0,10
	2002-2019	0,99	0,95	0,52	0,22	0,73	0,55	0,21	0,10
	2002-2020	0,99	0,95	0,46	0,24	0,73	0,55	0,20	0,10
	2002-2021	0,94	0,94	0,46	0,23	0,74	0,57	0,22	0,10
	2002-2022	0,93	0,93	0,45	0,23	0,93	0,67	0,18	0,08
GZS	2002-2015	1,02	0,95	0,51	0,22	0,66	0,61	0,25	0,10
	2002-2016	1,03	0,95	0,51	0,22	0,63	0,60	0,24	0,10
	2002-2017	1,02	0,95	n.p.	n.p.	0,63	0,60	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	0,50	0,22	n.p.	n.p.	0,24	0,10
	2002-2019	1,05	0,98	0,51	0,22	0,65	0,62	0,24	0,10
	2002-2020	1,05	0,98	0,45	0,21	0,65	0,62	0,31	0,11
	2002-2021	0,98	0,90	0,46	0,22	0,63	0,60	0,31	0,11
	2002-2022	1,02	0,95	0,55	0,38	0,82	0,79	0,41	0,09
EK	2002-2015	1,00	0,92	0,45	0,19	0,67	0,62	0,22	0,11
	2002-2016	1,00	0,92	0,45	0,19	0,67	0,59	0,21	0,10
	2002-2017	1,00	0,91	0,46	0,18	0,66	0,59	0,20	0,10
	2002-2018	0,99	0,90	0,45	0,18	0,66	0,59	0,20	0,10
	2002-2019	0,99	0,90	0,45	0,18	0,66	0,59	0,20	0,10
	2002-2020	0,99	0,90	0,41	0,19	0,66	0,59	0,21	0,10
	2002-2021	0,92	0,86	0,42	0,20	0,67	0,61	0,25	0,11
	2002-2022	0,90	0,85	0,43	0,20	0,86	0,80	0,34	0,09
IMF	2002-2015	0,98	1,01	0,50	0,34	0,64	0,65	0,30	0,13
	2002-2016	0,98	1,01	0,50	0,34	0,61	0,62	0,29	0,13
	2002-2017	0,98	1,01	0,52	0,34	0,61	0,61	0,28	0,13
	2002-2018	0,98	1,01	0,52	0,34	0,61	0,61	0,28	0,14
	2002-2019	0,98	1,01	0,52	0,34	0,60	0,61	0,28	0,14
	2002-2020	0,98	1,01	0,48	0,31	0,60	0,61	0,28	0,15
	2002-2021	0,92	0,95	0,52	0,30	0,61	0,61	0,30	0,16
	2002-2022	0,91	0,94	0,52	0,30	0,83	0,81	0,31	0,13
WIIW	2002-2015	1,05	1,05	0,69	0,41	0,77	0,76	0,47	0,25
	2002-2016	1,05	1,05	0,69	0,41	0,73	0,72	0,45	0,24
	2002-2017	1,04	1,04	0,69	0,41	0,73	0,72	0,45	0,24
	2002-2018	1,03	1,02	0,68	0,40	0,73	0,72	0,45	0,24
	2002-2019	1,04	1,03	0,68	0,40	0,73	0,71	0,45	0,24
	2002-2020	1,04	1,03	0,65	0,36	0,73	0,71	0,44	0,23
	2002-2021	1,00	0,98	0,66	0,38	0,74	0,72	0,44	0,24
	2002-2022	0,98	0,97	0,65	0,37	0,90	0,90	0,53	0,19

Tabela 11: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

Vir: napovedi institucij.

Opombe:
Negativne vrednosti pri aritmetičnem povprečju napak (ME) pomenijo podcenitev, pozitivne vrednosti pa precenitev dejanskih gibanj.
Napovedi povprečne letne inflacije se pri UMAR, GZS in IMF nanašajo na inflacijo, merjeno z CPI, pri BS, EK in WIIW pa na inflacijo, merjeno s HICP.
Napovedi iz leta 2019 za leto 2020 niso upoštewane, saj epidemije Covid-19 takrat ni bilo moč predvideti.
V letu 2020 so pri vseh institucijah upoštewane samo napovedi, ki so bile izdane po razglasitvi epidemije v Sloveniji 12. marca 2020. V primeru UMAR je namesto redne Pomladanske napovedi iz marca 2020 upoštevana Poletna napoved iz junija 2020.

Pomeni oznak:
PNT+1 - Pomladanska napoved za prihodnje leto;
JNT+1 - Jesenska napoved za prihodnje leto;
PNT - Pomladanska napoved za tekoče leto;
JNT - Jesenska napoved za tekoče leto;
ME - aritmetično povprečje napak (angl. *Mean Error*);
MAE - povprečna absolutna napaka (angl. *Mean Absolute Error*);
RMSE - koren povprečne kvadratne napake (angl. *Root Mean Square Error*);
stdMAE - standardizirana povprečna absolutna napaka (angl. *Standardized Mean Absolute Error*);
stdRMSE - standardiziran koren povprečne kvadratne napake (angl. *Standardized Root Mean Square Error*).

Seznam kratic

Kratice, uporabljene v besedilu

APP	(angl. <i>Asset Purchase Programme</i>) – program nakupa vrednostnih papirjev
BDP	bruto domači proizvod
BIS	(angl. <i>Bank for International Settlements</i>) – Banka za mednarodne poravnave
BS	Banka Slovenije
CO ₂	ogljikov dioksid
CPI	(angl. <i>Consumer Price Index</i>) – indeks cen življenjskih potrebščin
CY	Ciper
DDV	davek na dodano vrednost
ECB	Evropska centralna banka
EIA	(angl. <i>U.S. Energy Information Administration</i>) – Uprava Združenih držav Amerike za energetske informacije
EK	Evropska komisija
ENTSO-E	(angl. <i>European Network of Transmission System Operators for Electricity</i>) – Evropska mreža operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo
ESI	(angl. <i>Economic sentiment indicator</i>) – kazalnik gospodarske klime
EU	Evropska unija
EUR	evro
EUROSTAT	(angl. <i>The Statistical Office of the European Union</i>) – Evropski statistični urad
EU-SILC	(angl. <i>European Union Statistics on Income and Living Conditions</i>) – Statistika Evropske unije o dohodku in življenjskih pogojih
FAO	(angl. <i>Food and Agriculture Organization of the United Nations</i>) – Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo
GR	Grčija
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije
HICP	(angl. <i>Harmonised Index of Consumer Prices</i>) – harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin
HR	Hrvaška
HU	Madžarska
IE	Irska
IER	Inštitut za ekonomska raziskovanja
IKT	informacijske in komunikacijske tehnologije
IMF	(angl. <i>International Monetary Fund</i>) – Mednarodni denarni sklad
IT	Italija
JN	jesenska napoved
LU	Luksemburg
LT	Litva
MAE	(angl. <i>Mean Absolute Error</i>) – povprečna absolutna napaka
ME	(angl. <i>Mean Error</i>) – aritmetično povprečje napak
NeEIB	neenergetsko industrijsko blago
NOO	Načrt za okrevanje in odpornost
OECD	Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj
PEEP	(angl. <i>Pandemic emergency purchase programme</i>) – izredni program nakupa vrednostnih papirjev ob pandemiji
PMI	(angl. <i>Purchasing Managers' Index</i>) – kazalnik vodij nabav

PN	pomladanska napoved
PPI	(ang. <i>Producer Price Index</i>) – indeks cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih
REACT-EU	(angl. <i>Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe</i>) – program za pomoč pri okrevanju za kohezijo in območja Evrope
RMSE	(angl. <i>Root Mean Square Error</i>) – koren povprečne kvadratne napake
RS	Republika Slovenija
RUB	(angl. <i>Russian rouble</i>) – ruski rubelj
SES	raziskovanje o strukturi plače
SI	Slovenija
SK	Slovaška
SNA	Sistem nacionalnih računov
SRDAP	Statistični register delovno aktivnega prebivalstva
SURS	Statistični urad RS
TTF	(angl. <i>Title Transfer Facility</i>) – virtualna trgovalna točka Title Transfer Facility
UMAR	Urad RS za makroekonomske analize in razvoj
USD	(angl. <i>US dollar</i>) – ameriški dolar
VAR	vektorska avtoregresija
WIIW	(nem. <i>Wiener Institut für Internationale Wirtschaftsvergleiche</i>) – Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske primerjave
ZRSZ	Zavod RS za zaposlovanje
ZZZS	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Kratice Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD 2008)

A – Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo, **B** – Rudarstvo, **C** – Predelovalne dejavnosti, **10** – Prz. živil, **11** – Prz. pijač, **12** – Prz. tobačnih izdelkov, **13** – Prz. tekstilij, **14** – Prz. oblačil, **15** – Prz. usnja, usnjenih in sorodnih izd., **16** – Obd., predel. lesa; izd. iz lesa ipd. rz. poh., **17** – Prz. papirja in izd. iz papirja, **18** – Tisk. in razm. posnetih nosilcev zapisa, **19** – Prz. koksa in naftnih derivatov, **20** – Prz. kemikalij, kemičnih izd., **21** – Prz. farmac. surovin in preparatov, **22** – Prz. izd. iz gume in plastičnih mas, **23** – Prz. nekovinskih mineralnih izd., **24** – Prz. kovin, **25** – Prz. kovinskih izd., rz. strojev in naprav, **26** – Prz. rač., elektronskih, optičnih izd., **27** – Prz. električnih naprav, **28** – Prz. dr. strojev in naprav, **29** – Prz. mot. voz., prikolic in polprikolic, **30** – Prz. dr. vozil in plovil, **31** – Prz. pohištva, **32** – Dr. raznovrstne predelovalne dej., **33** – Popravila in montaža strojev in naprav, **D** – Oskrba z električno energijo, plinom in paro, **E** – Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki in odpadki; saniranje okolja, **F** – Gradbeništvo, **G** - Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil, **H** – Promet in skladiščenje, **I** – Gostinstvo, **J** – Informacijske in komunikacijske dejavnosti, **K** – Finančne in zavarovalniške dejavnosti, **L** – Poslovanje z nepremičninami, **M** – Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, **N** – Druge raznovrstne poslovne dejavnosti, **O** – Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti, **P** – Izobraževanje, **Q** – Zdravstvo in socialno varstvo, **R** – Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti, **S** – Druge storitvene dejavnosti, **T** – Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo, **U** – Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles.

**pomladanska napoved
gospodarskih gibanj 2023**